NUMMER 6 SEPTEMBER 1981 FL 3,95 B.FR. 6

VINYL

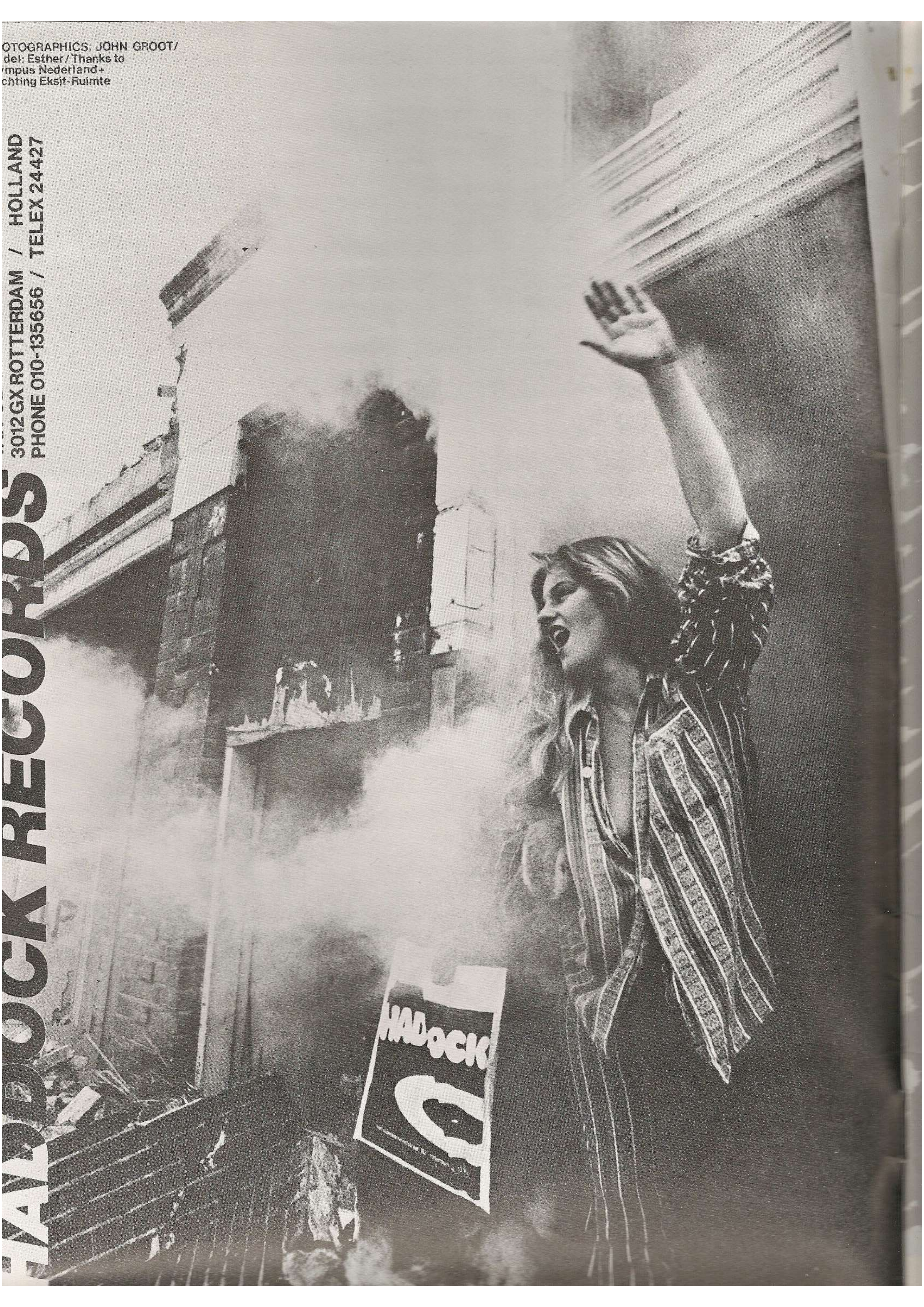
special

MAYO THOMPSON
HOLGER CZUKAY
ROBERT FRIPP
LEE PERRY
PETER HAMILL
ROBERT WYATT
BILL NELSON

OOK: DEPECHE MODE. AU PAIRS. SCHLAFLOSE NÄCHTE. KILLING JOKE. MALARIA. BIRTHDAY PARTY. DNA.

MET PLANUNG/TTL FLEXIDISC. *gratis*

OTOGRAPHICS: JOHN GROOT/
del: Esther/ Thanks to
ympus Nederland+
chting Eksit-Ruimte
HADDOCK RECORDS
3012 GX ROTTERDAM / HOLLAND
PHONE 010-135656 / TELEX 24427
HADOCK

EEN TERUGBLIK OP DE ONTWIKKELING VAN ZEVEN MUZIKANTEN, DIE AL LANGER DAN TIEN JAAR BEZIG ZIJN MET MUZIEK. HOE BELANGRIJK IS HUN PIONIERSWERK GEWEEST VOOR DE MUZIKANTEN VAN NU? WAT IS HUN HUIDIGE POSITIE?

DEPECHE MODE

IN TELEGRAMSTIJL

In januari van dit jaar verscheen een verzamel LP die luistert naar de naam 'Some Bizzare Album'. Een compilatiealbum waarop kleine opkomende futuristische bands zijn vertegenwoordigd en waarvan sommigen reeds via singles van zich hadden laten horen. De meest saillante verschijning op deze plaat is Depêche Mode, met het nummer 'Photographic', een zwaarmoedige melodische uiting in up tempo.
Depêche Mode werd elf maanden geleden geformeerd als driemanschap, twee gitaren en een synthesizer, en kreeg z'n uiteindelijke voltooiing na de komst van vocalist David Gahan.
Hun eerste single 'Dreaming Of Me' zag voor het eerst het licht bij het Britse electrolabel Mute Records, waar ook een groep als Fad Gadget bij zit. Daniel Miller, de drijvende kracht achter dit project, besloot na de bemoedigende verkoopresultaten van 'Dreaming Of Me', ook hun follow-up 'New Life' te produceren, een resultaat dat de eerste single in kwaliteit verreweg overtreft. Miller met z'n Mute Records heeft de groep z'n vertrouwen gegeven, iets wat de opportunist een oprichter van Some Bizzare Records-waar Depêche Mode debuteerde- Stevo niet heeft kunnen waarmaken. Afgezien hiervan hadden ze toch eigenlijk ook niet de intentie om met Some Bizzare verder in zee te gaan, omdat ze zich absoluut niet beschouwen als futuristische muzikanten maar als 'adancy pop band'.
Depêche Mode staat voor mode in telegramstijl, snelle kleding, dus iets dat zich kan aanpassen aan de hectische ontwikkelingen in de popbizz. Zoveel betekenis schuilt er echter niet achter de naam, ze kwamen het woord voor het eerst tegen in een tijdschrift en er was geen enkele reden waarom ze het kozen, men wist niet eens wat het betekende, het klonk goed dat was alles! De enige vergelijking die met de muziek van Depêche Mode kan worden getrokken is het oudere repertoire van Orchestral Manoeuvres In The Dark. Zelf denken ze daar geheel anders over, OMITD brengt te weinig variatie in hun repertoire, zij daarentegen houden van veelzijdigheid. Als het merendeel van hun songs gestoeld zijn op een stevige beat en er een aantrekkingskracht vanuit gaat waar mensen op willen dansen, is Depêche Mode dik tevreden.
DEPECHE MODE zijn: David Gahan: Vocals/Electronic perc. Vincent Clark: Synth/Backing voc. Martin Gore: Synth./backing voc. Andrew Fletcher: Bass Synth.
Sander Jonkergouw

EEN HEEL GEWONE WERKRELATIE

Koos

AU PAIRS

Het is niet een trein die, één keer in gang gezet, geen vaart mindert, geen stations aandoet en maar doorraast. Zodat je je met enige verwondering afvraagt waar hij tot stilstand zal komen en wat daar dan is.

De Au Pairs op het podium. Een live-band zonder weerga. Vitaliteit achter elkaar door. Zoveel méér dan dat willen ze niet. Het zijn eerder de pers en een serie optredens op politieke festivals geweest dan de Au Pairs zelf, die hen dat zware stempel politiek hebben opgedrukt.
Lesley: *In het combineren van politieke ideeën en goeie muziek maken zijn we niet zo bewust. We willen gewoon een groot publiek bereiken. We zijn en doen wat we zijn en doen, en daarbij blijken we dan ook politiek bewust te zijn. Zo heel veel sociaal bewustzijn hebben we niet.*
Waarop **Paul** zegt: *Maar realiteitszin wel. Zakelijk gezien weten we precies wat we doen. We hoeven niet te tekenen bij een grote maatschappij; we houden het in eigen hand.*
Wat er nu zo bijzonder is aan de Au Pairs wordt me steeds minder duidelijk. En toch hebben ze iets heel sterks, live tenminste. Op eigen bodem - Londen, The Marquee - kregen ze de zaal met schare fans - op grote schaal zijn ze in Engeland niet populair, maar hun aanhang is bijzonder trouw - volkomen dol. En nog op een leuke manier ook: zo'n beetje het hele publiek eindigde op het podium en niets kreeg een krasje. Eén van die zeldzame koncerten waar je een blij gevoel van krijgt.
Iets dergelijks gebeurde op het Venus' Weltklang vrouwenmuziekfestival in Berlijn: de stemming was ronduit slecht, er was net bij het podium gevochten; maar toen de Au Pairs begonnen te spelen was de sfeer in tien minuten in het tegendeel omgeslagen. En ook het Melkweg-koncert was bijzonder enthousiast.

Aardig

In hun muziek valt niet zoveel aan te wijzen. Het is geen opvallende uitgave van een bekende stijl en het is geen opvallende eigen stijl. Gewoon vitaal en swingend en dat komt op de plaat nog maar ten dele over.
Kan het eraan liggen dat het zulke aardige mensen zijn? Want dat zijn ze zeker. Maar zoveel popmuzikanten zijn aardige mensen.
Komt het omdat ze zulke goeie ideeën hebben? Die hebben ze best wel, maar zó bewust in hun uitgangspunten zijn ze nu ook weer niet.
Zijn de teksten opvallend goed? Eigenlijk niet. Afgaande op de nummers van hun elpee *Playing with a different sex* gaat het merendeel van de teksten over het holle pseudo-moderne gedoe in relaties: dat je elkaar zogenaamd vrijlaat, wat echter neerkomt op vrijblijvendheid, op de vrouw als plooibaar sex-object, en andere stereotype rolverhoudingen. Vrij scherp en cynisch verwoord en op zich voldoende belangrijke onderwerpen voor een popsong; maar tóch ook weer niet van zo'n gehalte dat er iets nieuws wordt toegevoegd aan het bestaande.
Springen de vier Au Pairs eruit qua gedrag? Dat valt nogal mee. Ze zijn niet serieus, niet ingetogen, of dergelijke eigenschappen die je zou verwachten van een band met een bewust image en een uitgesproken afkeer van rock&roll-lifestyle-tradities.
Want ze hebben onder andere bewust gekozen voor de twee vrouwen-twee mannen constructie om de oude sfeer van drank & vrouwen, stoerdoenerij en egotripperij te doorbreken. **Paul:** *.... die oude schooljongensmythe .... ze denken dat ze zo vernieuwend en zo speciaal zijn, maar ze gedragen zich net als Led Zeppelin.* Toch wordt er door hen opvallend veel gedronken en gerookt, en komt het uiteindelijk toch allemaal neer op *having a good time.* Niets op tegen, maar het lijkt toch veel op conventioneel popgroepengedrag.
Misschien komt het er ook niet allemaal zo goed uit. Het interview gaat niet best met alle vier tegelijk. Lesley heeft de neiging constant aan het woord te zijn en steeds in de rede te vallen, zodat vragen gericht aan de anderen, geen kans krijgen. Ze lijkt meer uit onrust te praten dan dat ze een gesprek voert. Jane, van nature stil, houdt niet van groepsinterviews, zegt iemand anders later.

Gewoon goed

Het wordt wat negatief. Ik houd wèl van de Au Pairs. Wat is er dan goed en bijzonder aan ze? Goed is de balans tussen persoonlijkheden, tussen beide seksen (de sterkste kant van hun image) en tussen ieders technisch kunnen. De communicatie tussen de vier is erg aanschouwelijk, vooral van het frontduo Lesley en Paul. Het zijn stuk voor stuk goede muzikanten: Pete is een formidabele drummer, Paul en Lesley spelen en zingen moeiteloos terwijl ze heel mooi in elkaar grijpend gitaarspel leveren. En Jane, pas op bas begonnen toen ze tweeënhalf jaar geleden bij de Au Pairs ging spelen, en zo onbewogen staat, produceert een rond en kaatsend basgeluid.
Live maakt de groep ontegenzeggelijk een solide en sympathieke indruk en samen met een aanstekelijke speelvreugde staat dat garant voor kwaliteit.
Twee mannen, twee vrouwen .... Vandaag de dag is het niet meer zó speciaal. Maar in een zo zuivere vorm, zo stabiel qua bezetting en boven alles: in hun begintijd wat het wèl heel bijzonder. Toen was het *get 'em off!* niet van de lucht.
Hoe funktioneert zoiets intern?
Lesley: *Het is een gewone werkrelatie tussen vier mensen en het is heel wat anders dan een band met een ongelijke verhouding tussen mannen en vrouwen. Eigenlijk kun je zeggen: mannenbands zijn achterhaald, die hebben niets meer te bieden.*
Paul: *In een band met mannen gebeurt wat overal gebeurt waar een groep mannen samen is: méér botsing, ruzie, concurrentie, egostrijd. Dat is toch ook geen normale situatie? De normale situatie in de maatschappij is toch dat man en vrouw samenleven?*
Mart Roegholt

Heeft elke middelgrote stad in Nederland wel een jongerencentrum waar regelmatig binnen- en buitenlandse bands optreden, Utrecht zit al jaren zonder. Hoewel de gemeente de totstandkoming van zo'n centrum steeds heeft tegengewerkt kwamen er de laatste tijd meer positieve berichten van het stadskantoor. Het is echter nog maar de vraag of zij snel uitgevoerd kunnen worden. . .

In de jaren zestig was er op muziekgebied ook al weinig te beleven in Utrecht, al had je toen het jongerencentrum Kasieno nog. Dit centrum moest rond 1970 wijken voor een parkeergarage. *'We kunnen de jongeren beter op straat zetten dan dat de winkelende mensen honderd meter extra naar hun auto moeten lopen',* moet de gemeente gedacht hebben.
Nadat de mensen van het Kasieno een tijd lang bezig waren geweest met het zoeken naar een vervangende ruimte kwam men in 1972 als RASA terug. Onder die naam is men nu nog aktief al is de opzet gewijzigd: RASA richt zich op 'politieke kultuur en onderwijs'. Voor popmuziek maakt men nog maar sporadisch tijd vrij, alleen als de muziek onder de noemer politieke kultuur valt. Rock tegen de Rollen, een muziekfestival tegen de heersende rollenpatronen, was daarom binnen RASA wel mogelijk maar The Fall zul je er niet aantreffen om maar een voorbeeld te noemen.

GEEN VERGUNNING

Utrecht kent wel enkele jongerencentra, veel muziek staat daar echter niet op het programma. In zalen als 't Spinnehok, He 33 en SSR spelen maar enkele malen per jaar popgroepen. Dit ligt niet aan de onwil van die centra, ook zij zouden veel meer muziek binnen de muren willen hebben. De gemeente maakt dit echter onmogelijk doordat zij de zalen maar een paar keer per jaar een vergunning geeft voor deze aktiviteiten. En dan nog moet de muziek voor middernacht afgelopen zijn en houdt de politie de boel goed in de gaten.
De enige zaal in Utrecht waarin regelmatig bands optreden is het muziekcentrum Vredenburg, het prestige-objekt van de gemeente. In dit luxe gebouw, dat miljoenen heeft gekost kun je tegen hoge toegangsprijzen gevestigde topacts zien. Onbekende groepen zul je er niet tegenkomen. Terwijl de gemeente geen geld vrijmaakt voor popmuziek blijft ze wel de gaten vullen in de begroting van het muziekcentrum. Het schip van bijleg Vredenburg werkt met een exploitatietekort van zo'n 700.000 gulden per jaar.

COMMERCIE

Toen U-POP, de belangenorganisatie voor Utrechtse popgroepen, vorig jaar in Vredenburg

de manifestatie 'Meer Ruimte Voor Pop' wilde organiseren werd duidelijk dat binnen het muziekcentrum alleen maar ruimte is voor commerciële aktiviteiten. De begroting voor een avond kwam namelijk op 20.000 gulden (onder andere ƒ 6.000,– aan schoonmaakkosten, ƒ 6.000,– aan bewakingskosten (!) en ƒ 2.000,– aan zaalhuur). Zo'n bedrag was voor U-POP natuurlijk niet op te brengen.
Bestuur en leden van U-POP zouden het liefst een zaal in Utrecht zien verschijnen met ruimte voor een paar honderd mensen. In die zaal zou popmuziek dan de belangrijkste aktiviteit moeten zijn en zowel Nederlandse als de onbekendere buitenlandse bands zouden er moeten kunnen spelen.
De aktiegroep die aktief bezig is om zo'n soort jongerencentrum in Utrecht van de grond te krijgen is het komitee Tivoli Tijdelijk. Sinds 1979 voert men al aktie. Hadden de leden van het komitee hun zinnen eerst op het Tivoligebouw gezet, toen dit afbrandde moest men naar een ander pand uitkijken.
Tenslotte bleef het NV-huis als geschikste plaats over. Dit gebouw in het centrum van de stad stond al jaren leeg en bezit een grote zaal met ruimte voor zo'n 750 mensen. Uitermate geschikt voor popconcerten dus. Tivoli Tijdelijk wil verder in het gebouw een oefenruimte, een demostudio en een filmzaal bouwen.

BEZWAARSCHRIFTEN
Na tal van kraakakties en manifestaties georganiseerd door Tivoli Tijdelijk begon er bij de gemeente ook iets los te komen. Men startte een onderzoek om te bekijken welk gebouw in de toekomst zou kunnen dienen als jongerencentrum. Toen men na lange tijd met de conclusie van dit onderzoek kwam, trapte men een open deur in door te zeggen dat het NV-huis de geschikte ruimte zou zijn.
Omdat Tivoli Tijdelijk de gemeentelijke procedures veel te omslachtig vond had het komitee de verbouwing zelf alvast gestart. Dit viel echter niet in goede aarde bij de gemeente, het gebouw was dan ook snel weer dichtgemetseld.
Er wordt nu echter weer hard gewerkt aan het NV-huis. Sinds de moeilijkheden met de politie op 29 mei laat de gemeente de verbouwing oogluikend toe, waarschijnlijk bang voor nieuwe ongeregeldheden. Tivoli Tijdelijk had die avond een feest georganiseerd om geld bij elkaar te krijgen voor de werkzaamheden in het pand. B en W wilden dit feest laten afgelasten, maar Tivoli Tijdelijk liet het toch doorgaan en er ontstonden problemen met de ME.
Begin juni kwamen B en W eindelijk met het advies aan de raad om het NV-huis open te stellen voor een jongerencentrum. Het gebouw moet dan wel eerst geisoleerd en brandveilig worden gemaakt. Maar er is veel tegenwerking van de buurt, die al heeft gedreigd een proces te zullen aanspannen, omdat men geluidsoverlast verwacht.
Het gebouw is echter goed te isoleren, zodat van overlast geen sprake hoeft te zijn. De enige last die de buurt kan hebben is als de mensen aankomen en als iedereen na afloop van een concert naar huis gaat.
En trouwens in welke wijk je ook een jongerencentrum gaat plaatsen, buurtbewoners zullen altijd klagen. De mensen vinden het prima, dat er een jongerencentrum komt, maar alstublieft niet in hun wijk. De rompslomp, die ongetwijfeld nog gaat volgen (bezwaarschriften, proces) maakt de zaak wel tijdrovend. Voorlopig zullen de muziekliefhebbers uit Utrecht hun muzikale heil moeten zoeken in plaatsen als Amsterdam en Arnhem.
Erwin Blom

Arthur Nieuwenhuijs

ZWEMMEN IN M
SCHLAFL

Hoewel ze het zelf niet beamen, kunnen we Schlaflose Nächte in één adem noemen met Nasmak, Mekanik Kommando en Plus Instruments, Nederlandse groepen op weg naar een definitief professionalisme.
Voorheen Suspect. Goed voor een prima L.P. (Above Suspicion), een ruisvolle live-cassette (Tanz Auf Dem Vulkan) en een grote populariteit, hoewel dat juist in Amsterdam, waar de groep huist, door de 'keurmeestersgedachte' van de meeste hoofdstedelijke musici (haat en nijd) veel minder is. Misschien daarom dat de groep zichzelf het liefst omschrijft als: geen Amsterdamse, geen Nederlandse, maar ook geen Duitse band. *'We zijn een staatloze groep'.* Dat geeft al een beetje de politieke hoek aan van waaruit gedacht wordt; duidelijke grenzen zijn er niet. Die grenzen worden juist hartstochtelijk doorbroken.
S.N.: *'Het is zoiets als zwemmen in muziek tot je blijft drijven. Alles uitproberen. Vanaf het begin hebben we ons voorgenomen om door te gaan en over de hele wereld te spelen. Een droom die we proberen te verwezenlijken'.*

De muziek van Schlaflose Nächte alleen ritmisch noemen is de groep te kort doen; het is veel meer dan ritme. Het is energiek, stuwend, bijzonder dansbaar, maar kent ook een verwarrende zijde; de ongecontroleerde stress

MUZIEK
...OSE NÄCHTE

van geluiden die kenmerkend zijn voor een grote stad anno 1981. Muziek met een volstrekt eigen gezicht die elke vergelijking met gemak kan weerleggen. Schlafloze Nächte stimuleert zichzelf door te blijven zoeken en te werken aan muziek, een alles opeisende bezigheid. Zeker wanneer je er meer van wilt maken dan alleen maar een luxeverschijnsel, één van hun gezamelijke ideeën achter muziek, dat sedert Schlafloze Nächte's eerste tonen, een drijfveer voor het voortbestaan van de band is geworden.

'Schlaflose Nächte kan van alles zijn; een prachtige slapeloze nacht, maar ook een hel'.

BERNI VON BRAUN-synthesizer tracks, gitaar, percussion.
PETER PRIMA-drums, percussion.
GILA MOUSSOU-bas, zang.
SCHLAFLOSE NÄCHTE/ARMAGEDDON RECORDS 1981.
S.1: MOVE S.2.: FLÜSTERN.

Peter: *'. . . er zijn ook mensen die tegen mij gezegd hebben oei, alweer een Duitse naam, dat is wel modern hè. Terwijl er twee Duitse mensen in deze band zitten, en zoveel Duitse namen zijn er niet. Het klinkt gewoon mooi. De mensen hebben toch ook nooit gezegd; oei, alweer een Engelse naam'.*

Een belangrijke verandering???

Gila: *'Nou en of. Ten eerste dat Rob eruit is gegaan, waardoor we nu allerlei nieuwe problemen met z'n drieën op moeten lossen, zoals zingen en bassen tegelijk, de percussie'.*

Peter: *'We maken nu alles nieuw, een enkel stuk van wat we met Rob deden blijven we spelen. In principe willen we een volledig programma met z'n drieën kunnen doen en daarnaast open blijven staan voor gastspelers'.*

Gila: *'Ja, alles zelf uitzoeken, alles proberen, geen tweedehands ervaringen. Zoals je levensomstandigheden zijn, bepalen zij de dingen die je doet, en de dingen die je doet bepalen ook weer je levensomstandigheden'.*

En die komen voor Schlaflose Nächte neer op het bezig zijn met één ding; muziek maken.

Peter: *'Ach, vroeger deed ik het voor de meisjes, tegenwoordig vind ik het gewoon te gek om muziek te maken, en geef ze er nu zelfs voor op. In ieder geval wil ik een hele tijd maar één ding doen. Juist om er iets meer van te kunnen maken. Na zo'n periode kan je weer wat anders gaan doen'.*

Gila: *'Ik denk het niet, ik blijf twintig jaar het zelfde doen'.*

'Spelen op bruiloften is aan te raden voor alle Amsterdamse musici; want het verdient goed, gratis eten, en de mensen kijken kilometers tegen je op' (Peter Prima).

De overeenkomstige visie van Peter, Berni en Gila die op muziek maken, heel wat uren van de dag besteden aan het oefenen en uitwerken van ideeën, heeft op den duur geresulteerd in kwaliteit. De sound is hecht, strak en vooral swingend. Het maken van een single is de bevestiging van waar je mee bezig bent. Een positieve ondersteuning van waar je mee bezig bent. Een positieve ondersteuning waar een band moeilijk zonder kan.

S.N.: *'Opnames gemaakt, heel snel, in Ballad Sound Studio. Kort daarvoor was Rob eruit gestapt; hij wilde meer aandacht besteden aan schrijven en schilderen. Met de ongemixte tape zijn we op goed geluk naar Engeland gegaan, gewoon om te kijken wat er gebeurt. Dus eerst naar Rough Trade, maar die hadden het te druk. De volgende dag naar Armageddon en die vent zei meteen: dit wil ik, dit breng ik uit'. Eind augustus komt de single uit en er zijn plannen voor een L.P. eind dit jaar. Helemaal in Engeland.*

Was er geen Nederlands label???

S.N.: *'Dat willen we eigenlijk niet, want Nederland waardeert dit soort bands helemaal niet. Je moet hier echt weggaan met je muziek, anders wordt het niks. In Engeland werken ze zo anders dan hier. Bij de mix stonden die jongens achter de mengtafel te swingen en constant aan de knoppen te draaien, het hele nummer door. Ze zitten totaal in de muziek. Het is voor hun ook zoveel routine. Het is hun leven, terwijl hier mensen zoiets er maar bij doen. Die jongen in Londen heeft ook Metal Box van P.I.L. gemixt, Nick Cook heet-ie'.*

Londen???

S.N.: *'In Engeland word je muziek serieus genomen, het is net alsof muziek daar een wezenlijk onderdeel van de cultuur is'.*

Berni: *'In Nederland kijken de mensen zo op tegen alles wat uit Engeland komt, terwijl de Engelsen dat juist bij buitenlandse bands hebben'.*

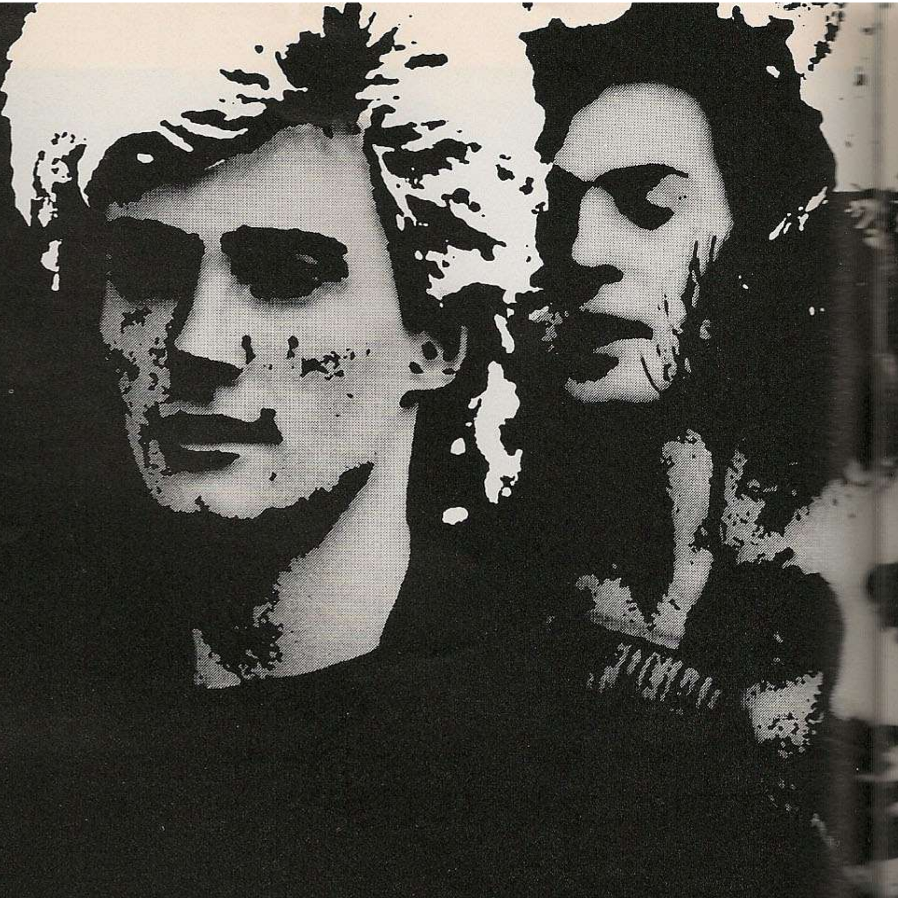
S.N.: *'In Engeland is de muziekbussiness verder doorgegroeid waar die in Nederland stil is blijven staan; hier zijn mensen steeds een tijdje met iets bezig en op het moment dat het serieus wordt en op werk gaat lijken stoppen ze ermee. Wij zijn liever met één ding heel geconcentreerd bezig dan met verschillende dingen naast elkaar zoals muziek, produceren, schrijven, video en schilderen'.*

S.N.: *'Er huizen trouwens niet alleen goede bands in Engeland; we waren in Londen bij een concert van beginnende bands en dat was zo slecht dat ze in Nederland al een boel bierblikjes naar hun hoofd hadden gekregen, maar het Engelse publiek was heel tolerant'.*

De levensomstandigheden brengen veel verschillen binnen een band, dat is goed. Ik heb een uitkering, maar Gila en Berni hebben als buitenlanders niets, en als zij honger hebben ga ik lekker in een duur restaurant eten. Laatst zat ik in een restaurant vlak bij de Albert Cuypmarkt voor het raam te eten, zie Berni en Gila buiten de overgebleven appeltjes van de straat rapen en dat vind ik dan wel een beetje erg, maar ik had nog wat eten over. (Peter Prima).

De verandering van Suspect in Schlaflose Nächte zit 'm niet alleen in de naam. De aanpak is serieuzer, het geluid is volwassener en vooral het geloof in eigen kunnen is een stuk groter geworden en terecht. De single is uitstekend, de aandacht van derden is volop aanwezig en vanzelfsprekend wordt er uitgekeken naar de uitnodiging om in Amerika (november) en Londen te komen spelen. Optreden blijft het belangrijkste, zeker in Nederland, en daarom wil S.N. zo snel mogelijk een volledig programma in elkaar zetten. De eerste stap naar kwaliteit is door de band zelf gezet, nu is het nog wachten totdat ook de Nederlandse muziek critici in de gaten krijgen dat goede en krachtige bands niet alleen uit dat grote buitenland komen.

Marc Tegefoss/André Bach

Zou Killing Joke het hier goed doen? **vraagt Jaz zich bezorgd af.** *We willen hier graag terugkomen, het bevalt goed.* **Het is moeilijk te schatten of het de fans ook zo goed is bevallen. Voor hun concerten mag je wel uitgerust zijn met stalen trommelvliezen want de geluidsoverlast van Killing Joke is echt geen grapje.**

We houden nou eenmaal van een muur van geluid, **is hun enige reactie. Een band die live als een trein over je heen dendert en alle onderscheidingsvermogen smoort, het is niet mijn idee. Of misschien is het wel mijn onbegrip. Hoe dan ook, de platen bevallen best en thuis heb je tenminste zelf controle over het volume.**

Het publiek reageert helemaal niet, ik snap er niks van, **moppert Jaz na het eerste optreden.** *Er was helemaal geen spanning in de zaal en er moet spanning zijn anders komen wij ook niet los.*

Killing Joke maakt een soort oer-muziek met onmiddellijke aantrekkingskracht. Of beter nog, zuigkracht. Ze spelen alsof de zweep erover is gelegd. De ongecompliceerde, rauwe wanhoopskreet, die hun debuut 10-inch Nervous System en daarna de elpee Killing Joke liet horen, veroverde snel een plekje binnen de muziek. Hoe beschrijf je zoiets. Punk-metal uit de doemhoek, wat beters is me nog niet te binnen geschoten.

Op What's THIS for . . .!, de tweede elpee, is

Koos

KIL

Drummer Big Paul en Jaz (zang, toetsen) ontmoetten elkaar in juni 1979: Killing Joke was geboren. Toen Geordie zonder gitaar auditie kwam doen was alleen nog een bassist nodig. Pig Youth kon dan wel niet zo goed bassen maar zijn levensvisie was killing genoeg om hem de vierde Joker te maken. In twee jaar tijds heeft de groep een sterke cult-following in Engeland opgebouwd, ondanks of misschien dankzij een beruchte reputatie, waaraan de pers niet in de laatste plaats schuldig is.

Van het image 'onhandelbare duvelstoejagers' blijft echter weinig tot niets overeind als we de eerste keer praten. Gewoon, net buurlui. *We're the only honest band,* **was zowat hun eerste statement destijds en daarvan zijn ze nog steeds overtuigd.**

deze lijn doorgezet, dus weinig nieuws. Wat wel opvalt is dat Paul meer tribaal drumt. Een nummer als Unspeakable lijkt bijna een parodie op Ants en Bows.

Paul: *Ik gebruik de toms meer, maar het is toch helemaal niet Afrikaans te noemen. De burundidrums worden heel anders toegepast.* **Het klinkt niet helemaal overtuigd.** *Ten opzichte van de eerste elpee heb ik nu meer de vrijheid gehad om te doen wat ik wilde.*

Gevraagd naar invloeden valt Jaz in: *Onze grootste inspiratie is disco. We luisteren eigenlijk niet naar de huidige muziekstromingen, maar wel naar ritme- en percussie-muziek. Inspiratie komt ook niet zozeer van muziek als wel van schrijvers en uit eigen ervaringen. De eerste elpee was goed, maar op de tweede is duidelijk een progressie aanwezig, die is ook veel intenser.*

Paul: *Bovendien was de tweede gemakkelijker te maken met fris materiaal. De eerste hebben we ontzettend vaak moeten mixen voor we tevreden waren. Nu is het allemaal wat gladder. And it was a lot more fun.*

Fun lijkt nu niet bepaald een van de trefwoorden voor Killing Joke, gemeten naar de uitstraling van muziek en teksten. De Jokers menen dan ook nog nooit goed begrepen te zijn. *Er zijn zoveel kanten aan Killing Joke, het is niet alleen maar de band of de muziek, Killing Joke is een levenshouding.*

Jaz: *Onze houding is wel veranderd. In het begin hadden we veel last van paranoia, al het nieuws dat via de media tot je komt, je vraagt je af hoeveel jaren hebben we nog te leven. Maar nu zijn we ervan overtuigd dat je zolang leeft als je wilt leven. Al die bezorgdheid leidt toch tot niets. We geloven ook in humor, dat is een geweldig kanaal voor emoties. What's THIS for . . . ! is meer verklarend waarom situaties zijn zoals ze zijn. Het zijn observaties.*

Paul: *We zijn er niet op uit om scenes te creëren. We willen alleen begrip voor ons standpunt. Door de ervaringen hebben we geleerd hoe we op situaties binnen het systeem moeten reageren en ze in moeten schatten. Want we willen alleen bereiken dat we ons eigen lot kunnen bepalen en de situatie beheersen, controle hebben over wat we doen. We're not attacking but that doesn't mean we're accepting.*

'Control' is een sleutelwoord, het valt verschillende keren tijdens ons gesprek. Over Malicious Damage, het label waarop hun plaatwerk verschijnt: *Killing Joke en Malicious Damage is hetzelfde. Dat we zelf een bedrijfje hebben omdat we het niet eens zijn met het bedrijfsleven en om ons toch daarbinnen staande te houden. Dat is toch een grote grap.*

Malicious Damage sloot met EG Records een distributiedeal, die op haar beurt weer in het buitenland wordt vertegenwoordigd door Polydor. Toch een grote maatschappij. Manager Brian Taylor: *Ja, dat is min of meer spelen met vuur, maar er wordt geen druk uitgeoefend.*

En als Killing Joke ooit 'big' mocht worden, hoe zit het dan met de hooggeprezen control?

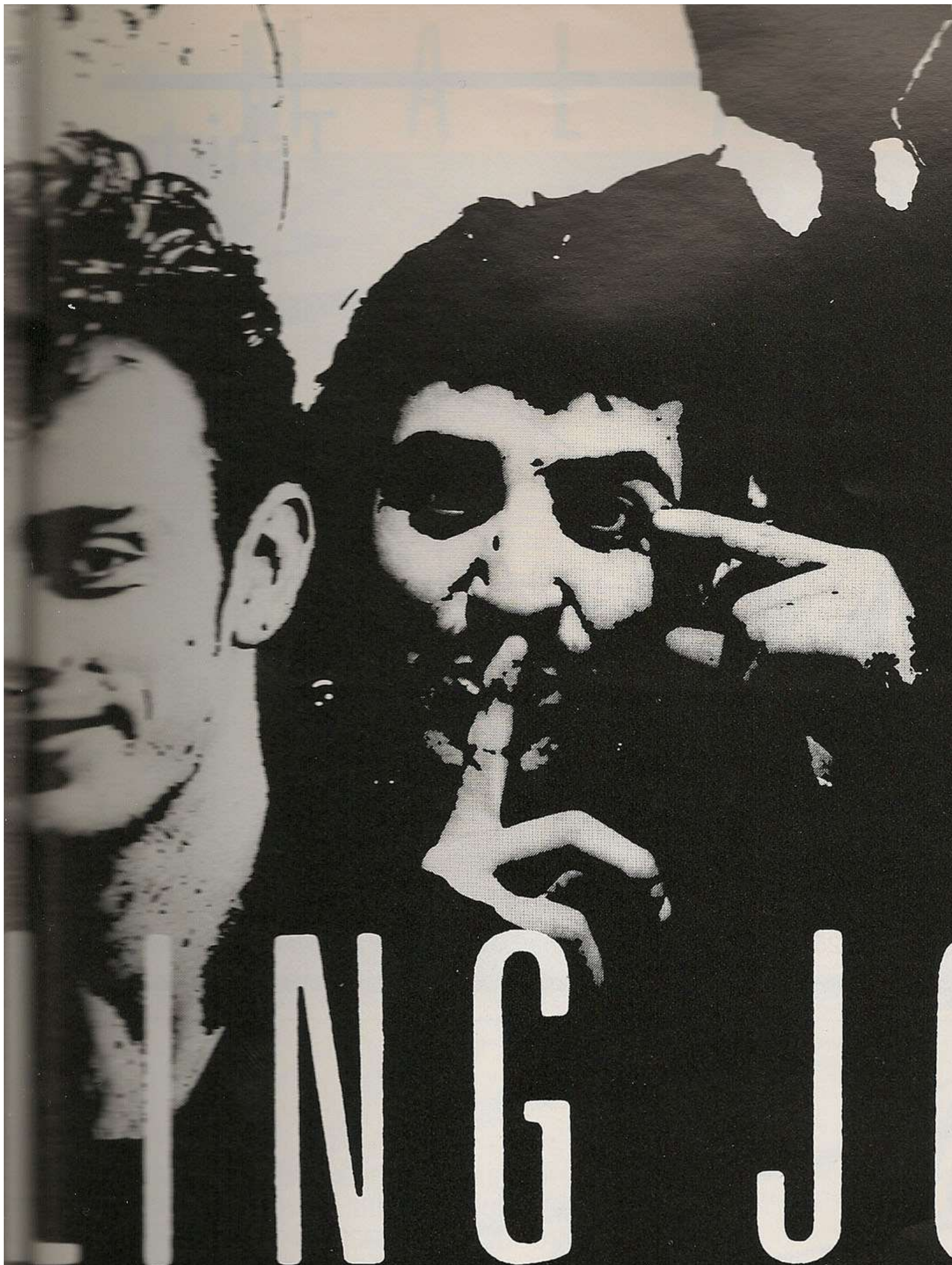
Paul reageert spontaan: *Dan stoppen we.* **Jaz:** *Nee, natuurlijk niet. Natuurlijk houden we controle over alles. Daar worden we juist steeds beter in.*

Een ander voorbeeld. Afgelopen oudjaar heeft Killing Joke in Rock Lounge, New York gespeeld voor dertig dollar entree per persoon . . . .

Brian: *Entreeprijzen voor optredens is een promotors-aangelegenheid . .*

Jaz: *Dat was niet ons idee.*

Heb je daar geen controle over dan?

Paul: *Nee, dat hebben we niet.*
Maar je kunt toch protesteren of . . *Het wordt altijd een soort compromis. But they're all money grabbing bastards.*
Dat de groep wil doorbreken is wel duidelijk als je ziet hoe gul t-shirts, badges en zelfs elpees aan de aanwezige pers worden verstrekt. Bovendien prijkt juist die week een pagina-grote advertentie voor hun elpee op de achterkant van NME. Wie betaalt dat allemaal?
Jaz: *Malicious Damage. Waarom? Nou, om ons te pushen.*
Gaat het jullie zo voor de wind dan?
Lacht: *Dat kun je niet bepaald zeggen. We krijgen zo'n dertig pond per week elk, dat zullen er nu dan wel twee zijn.*
'Control' duikt weer op als we de woon- en werk situatie doornemen. Killing Joke woont in Londen, samen in één huis. *We wonen vooral bij elkaar om op die manier onze eigen omgeving te kunnen bepalen. Elke dag maken we wel muziek, dat is wat ons bindt. Maar verder geloven we in individualiteit tot in het extreme, ieder gaat zijn eigen gang. Big Paul is bijvoorbeeld een heel goede schilder en Pig Youth schrijft ook. We hebben veel manieren om ons uit te drukken en veel gemeen onderling.*
Killing Joke wordt op hun tour door ons land gevolgd door een vijftal trouwe fans, die ook in Engeland bij ieder optreden aanwezig zijn en zelfs naast de band wonen. *Ja, de fans leven er ook bij. Ze delen onze levenshouding en wij zijn er om hen te entertainen. Als mensen zich hetzelfde voelen als wij en ons begrijpen zijn ze welkom.*
Voor het Amsterdamse optreden gaat Jaz nog eens enthousiast, en bij vlagen nogal chaotisch, in op de verschillende kanten van Killing Joke. Ondanks zijn vermoeidheid blijkbaar, want hij klaagt dat hij lichamelijk helemaal op is. Geen drugs om op de been te blijven? *Beslist niet,* **verzekert hij me.**
Op een steiger aan de gracht pakt hij uit: *It's working, y'know. Killing Joke wordt steeds groter. Hetzelfde gevoel zie je in de ogen van mensen, niet in hun woorden. Het is een geestesgesteldheid. Killing Joke is een term, als er geen andere woorden meer voorradig zijn, voor de absolute frustraties. Het gevoel is de totale ironie, voor de absolute, de beangstigende werkelijkheid van een situatie. We zijn geen anarchisten, Killing Joke somt alleen op wat er aan de hand is. We zijn een teken van de tijd, neem alleen al het feit dat ons bestaan wordt erkend.*
Killing Joke is vaak geassocieërd met occulte ideeën. *Mensen die over ons schrijven zijn helemaal geconditioneerd in de materiële wereld, dus vinden ze ons al gauw bovennatuurlijk, terwijl wij juist geloven in de natuurlijkheid der dingen.* **Een hele filosofie volgt over de vier elementen, die in alles terug te vinden zijn.**
Killing Joke is ook destructief genoemd. *Ja, voornamelijk door songs als Wardance. Maar dat is onzin. Ik denk juist dat er een geweldige toekomst voor ons ligt. Op den duur zullen we veel meer greep krijgen op de psyche. We zullen geboorte, leven en dood beter begrijpen.*
Jaz haalt even adem en vervolgt zonder een vraag nodig te hebben: *We geloven niet in beperkingen, dat is een slecht ding. Het zou bijvoorbeeld slecht zijn als we onze emoties zouden inhouden. Wij willen juist een wellustige manier van leven inspireren. Als mensen benieuwd zijn naar een ervaring en ze doen het niet, vind ik dat verkeerd. Maar je ziet wel overal beperkingen. Zelfopgelegd of van bovenaf. Neem zoiets eenvoudigs als stoplichten: rood betekent beperking, groen betekent vrijheid. Men denkt er niet eens over na, dat op deze manier alles onderhevig is aan de wet van beperking.*
Luister, ik vertel het maar een keer. De hele kennis van de wereld berust op de gevestigde religie, het Christendom. Als je de Westerse wereld observeert, zie je dat alle wetten en beslissingen zijn gebaseerd op deze religie, en die is weer gebaseerd op onwetendheid. Niet verder kijken dan je neus lang is.
Al een paar keer hebben de Jokers benadrukt niet politiek bezig te zijn, maar het loopt toch onmiskenbaar als een rode draad door hun ideeën. Jaz wordt concreet: *Daarom hebben mensen die nu aan de macht zijn een gevaarlijke denktrant. Kijk maar naar zo'n christelijke vrouw als Thatcher. Haar geest is zo vergankelijk. De acties waarmee ze loopt te pronken geven alleen maar blijk van haar kortzichtigheid. Ze denkt alleen aan zichzelf en niet aan de kinderen, de generaties die nog komen.*
Als we weer richting Paradiso lopen, *ik heb koffie nodig, anders val ik in slaap,* **is hij opgetogen over de rust en de gezelligheid in Amsterdam.** *In Engeland voel je overal spanning, je bent constant op je hoede.* **Nog dezelfde week zullen in Engeland op grote schaal de bijna anarchistische straatrellen uitbreken.**
Margaret Thatcher helpt het land naar de afgrond. She's an evil woman, an evil woman', **mompelt hij voor zich uit.**
Ann Bouwma

«MALARIA»

VERLIEFD

Arjen Schrama

OP SAX

GRAU UND ROT. FRAGMENT UIT DE TEKST 'MÄDEL SIND SCHÖN'. GRIJS ZIJN HUN KLEREN, MET ALTIJD ERGENS EEN ROOD ORNAMENT. BETTINA: 'IK HOUD VAN GRIJS. HET HOORT BIJ EEN MIJ DIERBARE FILOSOFIE, EEN GELOOF: ALLES IS GRIJS EN UITZICHTLOOS, MAAR ER ZAL IETS FELS EN KLEURIG UITKOMEN'.

Malaria is een bijzondere band en niet zozeer omdat het vrouwen zijn. Dat bleek al op het internationale vrouwenmuziekfestival Venus' Weltklang, dat van 19 tot 21 juni in Berlijn werd gehouden. Temidden van zeventien andere bands waren zij een van de weinigen die eruit sprongen met een overtuigend eigen geluid en dat zouden ze in elke andere omgeving ook hebben gedaan. De rest van de bands van het Berlijnse festival imponeerde slechts door technisch kunnen, power, swing en een snelle act. Overigens zegt dit waarschijnlijk evenveel over de visie op (vrouwen &) muziek bij de organisatoren als over het feit dat er bij vrouwenbands niets nieuws onder de zon is: ook dáár heb je traditionalisten en vernieuwers.

Gelukkig was daar in Berlijn Malaria om de vernieuwing te vertegenwoordigen. Technisch kunnen speelt nauwelijks een rol, maar wat bij hen telt is een eigen concept, een eigen geluid en een eigen presentatie.

Of dit eigene tóch iets te maken heeft met het feit dat ze vrouwen zijn? 'Vrouwelijk in de zin van 'licht', een richting die bijvoorbeeld de vroegere Slits vertegenwoordigden en die ook door de Raincoats is ingeslagen, is het zeker niet. Maar het afzien van traditionele speeltechnieken weer wel. En ook de teksten.

THERAPIE

Kort na het Berlijnse festival maakte Malaria een kleine toernee door Nederland.

Een donderdagavond in de Melkweg: het gaat lang niet allemaal perfect – een mislukkend saxofoonintro en op de helft van de set een inzinking –, maar het gevoel dringt zich op 'hier gebeurt wat'. Donkerdreunend, dreigend, geladen; militair aandoende ritmes, dat alles ben je onmiddellijk geneigd af te leiden uit hun leefsituatie in Berlijn. Toen Malaria nog Mania D heette, schreven ze er zelf eens over: 'muziek is de therapie voor onze depressiviteit'.

Maar het zijn niet alleen angst en doem die indruk maken. De nummers zijn heel knap opgebouwd, met veel wisselingen in ritme en instrumentatie, hetgeen de muziek veel spanning geeft. Het geheel heeft een intense sfeer; vooral zang en saxofoonspel (en de presentatie daarvan) van Bettine Köster dragen daartoe bij.

Het wordt allemaal nog boeiender als je je realiseert dat zij technisch gesproken helemaal niet zoveel kunnen. Hun speeltechniek is uiterst simpel; het geheel doet nog zoekend, soms wat wankel, aan. Maar er zit groei in van optreden tot optreden. Zo'n speeltechniek, zo'n manier van werken en zo'n groeiproces lijken me alles te maken hebben met de rol van vrouwen in de popmuziek.

Malaria bestaat uit een 'kern' van het oude Mania D, te weten Gudrun Gut (drums, gitaar, zang) en Bettina Köster (zang, saxofoon). Toen één van de drie van Mania D door ruzie deze band verliet, gingen Gudrun en Bettina samen door met de opnames voor de bij Marat in maart verschenen EP 'Malaria', maar zochten tegelijkertijd naar uitbreiding voor een voltallige live-band. Ze vonden Suzanne Kühnke (synthesizer), Manon Pepita (gitaar, bas) en Christine Hahn (drums; zij is Amerikaanse en heeft o.a. met Glenn Branca gewerkt).

ADEM

Het is nog zichtbaar dat Bettina en Gudrun het echte hart van de band zijn: zij zijn op het podium het meest duidelijk aanwezig en laten de lading van de muziek ook werkelijk zien. De anderen zijn wat statisch: meer terughoudend en introvert, maar deze samenstelling bestaat ook nog maar kort.

Bettina is de echte blikvangster. Zij is op een erg prettige manier mooi om te zien en boeit door felheid en gedrevenheid. Zang en saxofoonspel lopen vloeiend in elkaar over omdat ze dezelfde lading hebben.

De dag na het festival, tijdens het ontbijt in een koffieshop in Berlijn, zegt ze daar zelf over: 'Saxofoonspelen lijkt het meest op zingen, omdat het bij allebei om adem gaat en diep van binnenuit moet komen. Ik ben al jaren met muziek bezig en aan allerlei instrumenten begonnen; maar toen ik de saxofoon ontdekte, tóen was het pas raak. Ik woonde samen met een vriend, maar vanaf dat moment heb ik wekenlang niks tegen hem gezegd omdat ik aan één stuk door zat te spelen'. Verliefd geworden op sax, dat is duidelijk.

Malaria is van plan in het najaar voor een toernee terug te komen naar Nederland.

Mart Roegholt

FACTS

Nick Cave (voc.), Rowland Howard (git.), Mick Harvey (git., synth.), Tracey Pew (bas) en Phil Calvert (dr.) vormen samen The Birthday Party, een uit het verre Australië afkomstige band met twee opvallende, bij vlagen indrukwekkende, elpees en een groeiende reputatie als live-act.

De groep begon, geïnspireerd door de Engelse punk/new wave-golf, medio 1977 in Australië onder de naam The Boys Next Door, oorspronkelijk de naam van Dean Martins C&W backing band. Ongeveer anderhalf jaar geleden werd die naam afgeschaft en de band doopte zichzelf The Birthday Party.

Nick: 'Die ouwe naam was na verloop van tijd niet meer relevant en teveel verbonden met onze beginfase. De band had zich zodanig ontwikkeld dat een nieuwe naam kiezen een logische stap was. . . The Birthday Party. . .'

– Pinter?

Nick: 'Nee, nee. Ik ken Pinters toneelstukken weliswaar goed, maar. . . We hebben zelfs lang getwijfeld of we die naam wel zouden gebruiken, omdat we liever niet wilden dat men ons met Pinter en de sfeer van zijn werk zou associëren. Maar The Birthday Party paste zo goed . . . We wilden een 'joyous, celebration-like kind of a name'.

LONDON

Na een elpee te hebben opgenomen voor het Missing Link-label verlaat The Birthday Party in maart 1980 Australië om zich in London te vestigen. De band had in het thuisland min of meer een plafond bereikt. (Drie jaar lang dezelfde clubs. We voelden dat we daar met ons soort muziek nauwelijks meer mensen konden bereiken en dat weggaan de enige manier was voor de band om te overleven).

Zonder enige steun van een platenmaatschappij of een managementburo probeert de band in London aan zo veel mogelijk optredens te komen, iets wat na verloop van tijd lukt. Eén van die optredens wordt gezien door iemand van het 4 AD-label, die zo onder de indruk is dat hij de band alle mogelijke steun aanbiedt. Een welkom gebaar, dat hun positie ietsje minder kwetsbaar maakt.

Nick: Ondanks alle moeilijkheden, problemen en teleurstellingen denk ik dat het muzikaal gezien een goede stap was om naar London te komen. Als een plaats om te zijn, te wonen is het afschuwelijk, maar, misschien jammer genoeg, is 't hét centrum voor rockmuziek. Je hebt er veel mogelijkheden als je in een band speelt. Ik zie mezelf desondanks niet zo lang in London blijven, hoewel ik niet preciès weet hoe de rest van de band daarover denkt. Ik zou de band graag voor een tijdje weer in een andere stad willen stationeren, ergens in de Verenigde Staten bijvoorbeeld. Maar niet permanent, nergens. Wat ik graag wil is dat ik overal waar ik ben niet meer dan een bezoeker ben. Zo gauw een plaats, zoals London nou, teveel mijn thuis begint te worden, is de lol d'r voor mij af.

Zou je de veranderingen die de groep in muzikaal opzicht in de loop der jaren ondergaan heeft kunnen omschrijven?

Nick: Moeilijk. Het is voornamelijk een ontwikkeling in geluid. En ik denk dat je de tijden in de studio, de twee elpees dus, kunt zien als een soort mijlpalen in die ontwikkeling. In de studio werd steeds een bepaalde fase van onze ontwikkeling vastgelegd. We begonnen min of meer als een dirty-lousy punk band en ontwikkelden ons van daaruit tot de band op de eerste elpee, waarop de songs doordacht en berekend zijn, gecompliceerder misschien dan de dingen die we nou doen. Sinds we naar London kwamen hebben we ons ontwikkeld tot wat we nou zijn en dat omschrijven . . . ik weet niet.

De tweede elpee, Prayers of Fire, namen we op na negen maanden in London geleefd te hebben. Rond Kerstmis gingen we terug naar Australië met onze buik vol van die zelfbewuste, van doem doordrenkte Engelse popmuziek. En ik denk dat dat én onze ervaringen in London, van grote invloed is geweest bij de opnamen. De band in de studio was zo veel smeriger en ruwer dan ooit tevoren, niet zozeer in geluiden, maar de sfeer van de muziek. Ik denk dat Prayers of Fire heel erg een soort van ghetto-achtige atmosfeer heeft. De onderwerpen die behandeld worden binnen de Birthday Party-muziek en op Prayers in het bijzonder zijn 'of a diry, filthy nature'. 't Is een reflectie van de manier waarop we leefden in die tijd. We praten niet over een situatie waar we uit willen, de plaat is een 'fact of life'. Ik geloof niet dat Prayers of Fire pessimistisch is in de zin van . . . we klagen niet over van alles en nog wat, over de toestand in de wereld; weet ik veel. Het is een weerspiegeling, zonder wat voor moreel waarde-oordeel dan ook.

BEWUST/ONBEWUST

Nick raakt duidelijk geïrriteerd als ik hem vertel dat Prayers on Fire bij mij af en toe sterke vergelijkingen

Harold Schellinckx

B I R T H D A Y

OF LIFE

opgeroept met Pere Ubu, met name Nicks zang in een stuk als 'A Dead Song'. Een vergelijking die negatief uitvalt, omdat Nick naar mijn mening de subtiliteit en intensiteit van David Thomas mist.

Nick: Dat soort vergelijkingen zijn zo irrelevant. Net als die opmerking over Captain Beefheart in die recensie die je liet zien (Vinyl 4 - HS). Ik word er goed ziek van steeds met dat soort mensen vergeleken te worden. Ik luister meer naar Johnnie Cash dan naar Pere Ubu. Ik vind dat David Thomas meer en meer een soort slapstick-figuur wordt. Hij wordt steeds bewuster van de manier waarop hij grappig is. Pere Ubu is sowieso voor mij als groep te berekenend en te zelfbewust.

The Birthday Party is geen zelfbewuste groep?

Nick: Ik probeer te zeggen dat we . . . we gaan de studio in en het primitieve gevoel, de basis is echt volkomen intuïtief. Tot op een bepaalde hoogte weten we wat we doen, maar we zitten niet te denken en te discussiëren over hoe iets nou op een bepaalde manier in een song verwerkt moet worden. Songs groeien en worden spontaan tot wat ze zijn. Een combinatie van de ideeën, gevoelens en ervaringen van vijf personen. We proberen nooit iets met opzet op een bepaalde manier te doen.

Wat betreft de teksten die je gebruikt . . .

Nick: Ik voel me persoonlijk absoluut op geen enkele wijze verantwoordelijk voor de teksten die ik schrijf. Ik beschouw mezelf net zo goed als publiek voor mijn teksten. Voornamelijk omdat ze meestal neergeschreven worden in stomdronken buien of met een kanjer van een kater. Vaak kan ik me zelfs niet herinneren dat ik iets geschreven heb en als ik het dan later lees is het voor mezelf een verrassing. Ik denk dat jouw mening, interpretatie van mijn teksten even zinnig is als die van mij. (Nick vist een vodje papier vol viltstiftkrabbels uit zijn broekzak) Ik heb hier een tekst die ik gisternacht in Rowlands kamer schreef. Ik keek er vanochtend naar en 't leek me okay, en dus gebruik ik het, hoewel ik absoluut niet weet waarom ik het schreef.

Maar zo gauw je die dingen in een bepaalde context gebruikt geef je er een bepaalde mening aan, denk ik.

Nick: Ja, natuurlijk. Ik héb 't geschreven en daarom moet het op een bepaalde manier iets met mij te maken hebben. Ik bedoel, zo gauw ik ze zing zijn ze iets heel persoonlijks voor mij, ik geloof dat ik ze begrijp, maar ik weet nooit precies wat de motieven waren, of wat ik in feite dacht op het moment dat ik ze schreef. De sfeer die ik probeer te creëren, de manier waarop ik de teksten zing, evolueert sowieso. Ik verander constant van gedachten over wat ik denk dat in de teksten bedoeld wordt.

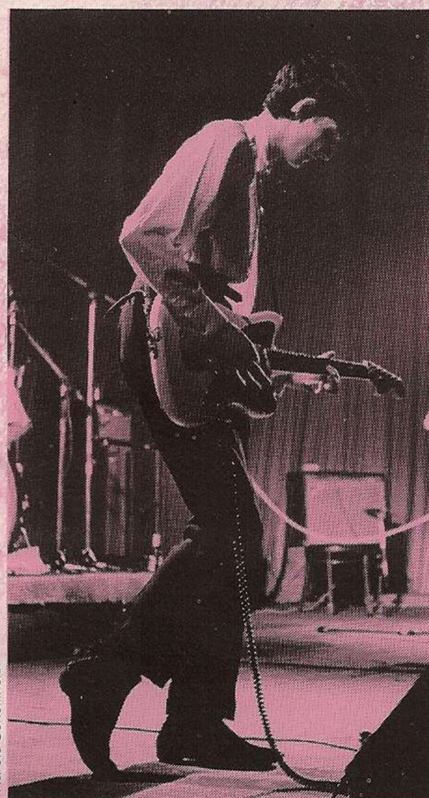
LIVE

Prayers of Fire is een wankele plaat. Duidelijk is dat de groep op zoek is naar een manier om vrijer, los van strakke patronen, te werken, een vrijheid in spelen die op Prayers of Fire vaak kunstmatig en gezocht overkomt. Op de plaat geeft de strakke vorm de meest overtuigende resultaten. Songs als 'Cry' en 'Dull Day' zijn voor mij hoogtepunten.

Live blijkt echter dat The Birthday Party alweer een behoorlijke stap verder is. Optreden is een noodzaak voor de groep, niet zozeer vanwege de financiën, maar omdat het podium dé plaats is waar de muziek en de ideeën het duidelijkst overkomen. En dan niet in de grote zalen, maar de intimiteit van de kleine clubs.

Een Birthday Party-concert is intens, een explosieve ontlading van opgekropte energie. Respons is een vereiste en de groep doet verwoede pogingen om het publiek uit te dagen, te charmeren, te beledigen. Wat op de plaat kunstmatig en gezocht klinkt, is live het sterkste materiaal, vrij, ruw en smerig inderdaad, gevoelsmatig rock 'n' roll op z'n primitiefst, maar met aandacht voor details en ruimte voor alle technische verworvenheden in de jaren van samen een band zijn.

Nick: Eigenlijk vind ik dat we op het podium nog steeds niet vrij genoeg zijn. We zijn nog te beperkt, beperkt bijvoorbeeld door de manier waarop een bepaalde song opgenomen is, een manier die de wijze van spelen op het podium lijkt te dicteren. Ik wil graag dat we zover komen dat we de sfeer van een stuk kunnen handhaven, terwijl de muzikale inhoud variëert. Dat is de manier waarop we aan nieuwe stukken werken. We proberen te spelen met enkel een vaag muzikaal basisidee als aanknopingspunt. Ik wil uit kunnen schreeuwen wat ik wil op bepaalde momenten, zonder dat ik na hoef te denken over wanneer het refrein komt, ik wil het publiek kunnen aanvallen, intimideren, wanneer het niet geïnteresseerd lijkt. Dat is voor mij de grote waarde van optreden, dat ik letterlijk iemand bij z'n kraag kan grijpen en 'm omhoog kan trekken en 'm in z'n gezicht kan schreeuwen 'you're going to burn in hell!!!' Op een podium staan is voor mij hetzelfde als op straat lopen en als iemand me niet bevalt, scheld ik 'm uit. Als het publiek me irriteert laat ik geen kans voorbijgaan om ze dat goed duidelijk te maken ook.

Harold Schellinckx

FINALLY

I basically find it difficult to talk about what our music is like. I do think that is stands up for itself. It's basically all there. It doesn't really have all that much mystery to it. Our motives and intentions are fairly obvious.

Harold Schellinckx.

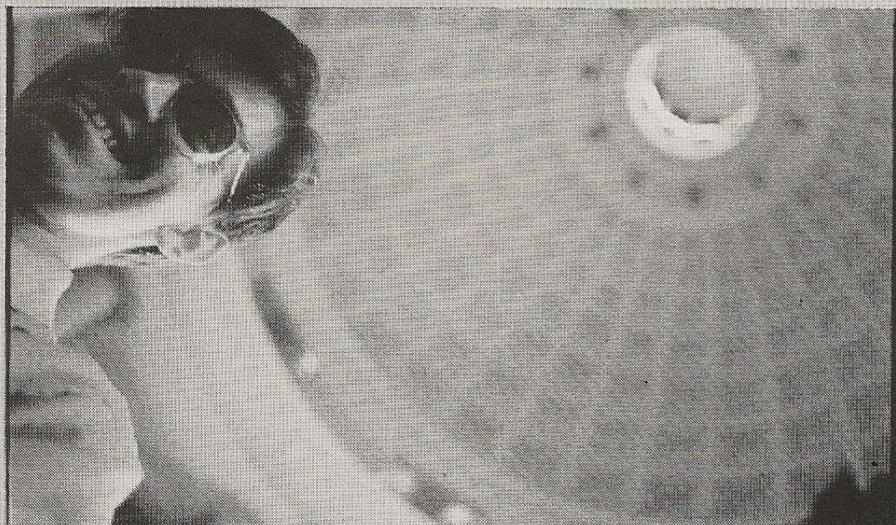
P A R T Y

TERUG

EEN TERUGBLIK OP DE ONTWIKKELING VAN ZEVEN MUZIKANTEN DIE AL LANGER DAN TIEN JAAR BEZIG ZIJN MET MUZIEK. HOE BELANGRIJK IS HUN PIONIERSWERK GEWEEST VOOR DE MUZIKANTEN VAN NU? IS ER NOG SPRAKE VAN VERNIEUWINGSDRANG? ANGST VOOR HET OUDER WORDEN? **ROBERT FRIPP** HEEFT EEN GEBREK AAN EXTRA; **PETER HAMMILL** VOELT DE NOODZAAK TOT OVERLEVEN; **BILL NELSON** GAAT VAN RANDGEBEUREN NAAR KERN; **DEADLY HEADLY VAART IN** HET KIELZOG VAN GENIUS MADMAN AND MAGICIAN **LEE PERRY** EN **LORA LOGIC** DRAAGT HAAR STEENTJE BIJ AAN DE ACTIVITEITSDRANG VAN **MAYO THOMPSON. ROBERT WYATT** LEEFT IN EEN HALFVERBORGEN WERELD, OP ZOEK NAAR DE ESSENTIE VAN DE VIERKWARTSMAAT EN **HOLGER CZUKAY** BELEEFT ZIJN MUZIEK ALLEEN EN MET ANDEREN.

BILL NELSON

TUSSEN DE DEBUUT L.P. *'NORTHERN DREAM'* EN DE MEEST RECENTE L.P. *'QUIT DREAMING AND GET ON THE BEAM'* ZIT EEN ONTWIKKELINGSPROCES DAT, VOORZICHTIG CONCLUDEREND, PRECIES GEMARKEERD WORDT DOOR DE TITELS VAN VOORNOEMDE PLATEN. HET TIJDSBESTEK WAARIN DIT PROCES ZICH HEEFT AFGESPEELD BESLAAT RUIM EEN DECENNIUM. VOOR DE VOLGENDE TIEN JAAR ZIJN ER NOG VOLOP PLANNEN EN IDEEËN, MET ALS STARTPUNT DE AAN *'QUIT DREAMING'* TOEGEVOEGDE EXPERIMENTELE PLAAT *'SOUNDING THE RITUAL ECHO (ATMOSPHERES FOR DREAMING')*.
BILL NELSON: VAN EEN DROMERIGE STERGITARIST IN ROCKBANDS TOT EEN REALISTISCH MULTIINSTRUMENTALIST OP EXPERIMENTELE BASIS.

Fran van der Hoeven

VAN HET HEM VOORGELEGDE LIJSTJE MET 'TIJDGENOTEN' KENT **BILL NELSON** MERKWAARDIGERWIJS ALLEEN ZIJN DRIE ENGELSE COLLEGA'S. DE TEXAAN **MAYO THOMPSON,** DE JAMAICAAN **LEE PERRY** EN DE DUITSER **HOLGER CZUKAY** BLIJVEN HIER DUS BUITEN BECHOUWING. OVER EERSTGENOEMDE DRIE IS HIJ ECHTER ALLESZINS BEREIDT EEN MENING TE GEVEN. HIJ VERHAALT OP EEN RUSTIGE, HELDERE MANIER EN SPANT ZICH TIJDENS HET GESPREK VOORTDUREND IN OM OP ZORGVULDIGE WIJZE TOT EEN AFRONDEND BEELD TE KOMEN PER GESTELDE VRAAG.
OVER **PETER HAMMILL:** 'TOEN IK NET PROFESSIONEEL MUZIKANT WAS GEWORDEN EN VOOR HET EERST GING TOUREN MET MIJN TOENMALIGE BAND **BEBOP DELUXE** DEDEN WE DIT ALS VOORPROGRAMMA VAN **PETER,** DIE NET BEZIG WAS MET EEN SERIE SOLO OPTREDENS. WE WAREN DESTIJDS EEN ZEER JONGE BAND EN IK VROEG AAN **PETER** OM EEN HANDTEKENING TE ZETTEN OP MIJN EXEMPLAAR VAN ZIJN TOEN PAS VERSCHENEN DICHTBUNDEL *'KILLERS, ANGELS AND REFUGEES AT HOME'*. OOK NU NOG WAARDEER IK ZIJN TEKSTEN EN DENK OOK DAT HET SCHRIJVEN HIERVAN ZIJN STERKSTE PUNT IS. WAT ZIJN MUZIEK BETREFT BEN IK MEER GEINTERESSEERD IN ZIJN VROEGERE WERKEN'.
OVER **ROBERT FRIPP:** 'IK VOLG **ROBERT FRIPP** EIGENLIJK AL SINDS **KING CRIMSON,** EEN GROEP WAAR IK NOOIT ERG VAN ONDER DE INDRUK BEN GEWEEST. WAT ME WÈL AANSPRAK WAS HET *FRIPPERTRONICS*-IDEE, HOEWEL DAT EIGENLIJK GEBASEERD IS OP **TERRY RILEY'S** VISIE, DIE DAARMEE AL IN EEN VROEGER STADIUM BEZIG WAS DAN **ROBERT**'.
OVER **ROBERT WYATT:** 'VOOR HEM HEB IK EEN GRENZELOZE BEWONDERING EN HIJ IS WAARSCHIJNLIJK DE MEEST ONDERGEWAARDEERDE, REDELIJK BEKENDE MUZIKANT DIE AL LANGER BEZIG IS. IK VIND HEM EEN ERG GEVOELIG MUSICUS EN ZIJN MUZIKALE VISIES EN CREATIES ZIJN VOLGENS MIJ ZEER RELEVANT VOOR EEN GROOT AANTAL TEGENWOORDIGE MUSICI.
DAT LAATSTE GELDT EIGENLIJK OOK VOOR **ROBERT FRIPP** EN **PETER HAMMILL** EN HET LIJKEN DAARMEE EEN SOORT PIONIERS TE ZIJN, WAARIN IK MIJZELF NOG NIET ZO GOED KAN PLAATSEN TROUWENS. MISSCHIEN IS DAT WEL EEN BEPAALD EGOÏSME OF EEN SOORT IJDELHEID VAN MIJ, MAAR IK ZIE IN ALLE EERLIJKHEID NOG NIET ZOZEER DAT MIJN ROL IS UITGESPEELD IN HET VERNIEUWINGSGEBEUREN. DE ANDEREN LIJKEN OOK IETS LANGER MEE TE DRAAIEN, NIET NOODZAKELIJK IN JAREN MAAR WAT BETREFT HET UITKRISTALLISEREN VAN IDEEËN EN HET OPNEMEN VAN MUZIEK OP PLAAT. IN DE TIJD DAT ZIJ AL PLATEN MAAKTEN WAS IK ER BIJVOORBEELD NOG VEEL TE DRUK MEE BEZIG OM TE BEDENKEN HOE IK FEITELIJK WILDE GAAN MUSICEREN. HOEWEL JE ER IN ZEKERE ZIN NIET IN EEN GECONDENSEERDE VORM OVER KAN PRATEN, DENK IK OOK DAT EEN HOOP OUDERE MUSICI ZICH NU NOG VASTHOUDEN AAN HUN EERSTE SUCCESVOLLE EXPERIMENT. ALS JE EEN PRIMITIEVE VERGELIJKING TREKT MET ETEN, DAN ZIE JE BIJ EEN MUSICUS EEN VOORTDURENDE GEESTELIJKE HONGER EN ALS DIE HONGER TENIET WORDT GEDAAN DOOR EEN OVERVLOEDIG MAAL, WAARNA DE BETREFFENDE NAUWELIJKS DE KRACHT HEEFT OM VAN TAFEL OP TE STAAN, DAN KAN JE VAN DEZE FYSIEKE GEBEURTENIS EEN CREATIEF EQUIVALENT ZIEN IN HET NIET MEER ZO NODIG HOEVEN VAN BEPAALDE MUSICI. IK ZELF PROBEER ALTIJD HONGERIG TE BLIJVEN EN BEN ER VAN OVERTUIGD DAT IK PAS EEN ZEER KLEIN DEEL BEHEERS VAN WAAR IK TOE IN STAAT BEN. HET 'ULTIMATE STATEMENT 'LIGT NIET OM DE HOEK MAAR IS SLECHTS TE BEREIKEN DOOR BEREID TE ZIJN EEN ECHT ERG LANGE WEG AF TE LEGGEN. EÉN GROTE ZOEKACTIE, WAARIN JE TUSSENTIJDS DIVERSE PROCESSEN ONDERGAAT EN ERVAART DAT DIE STIMULEREND WERKEN, JUIST OMDAT ZE TIJDELIJK ZIJN.
OP HET MOMENT HEB IK GEEN DUIDELIJK DOEL VOOR OGEN; ERGENS UIT DE ONZICHTBAARHEID BLIJFT ER ALLEEN CONSTANT IETS AAN MIJ TREKKEN OM VERDER TE GAAN. OP ZICH GELOOF IK ZELF OOK NIET ZO IN DEFINITIEVE MUZIEKVORMEN EN BEN EROVER VERBAASD DAT SOMMIGE MUSICI ZICH AL GEARRIVEERD WANEN, WAAR TOCH NOOIT SPRAKE VAN KAN ZIJN?!
IK ZIT OOK VOL TEGENSTELLINGEN DIE IK ZELF NIET BEGRIJP EN MIJN MUSICERENDE HOEDANIGHEID IS TEGELIJKERTIJD OOK MIJN ENIGE GEREEDSCHAP OM TE PROBEREN DEZE CONTRADICTIES TE DOORGRONDEN. HET MUSICEREN STAAT IN DIRECTE RELATIE TOT JE GEESTELIJKE ONTWIKKELINGSPROCES: ARTISTIEKE CREATIES HEBBEN RECHTSTREEKS BETREKKING OP MENTALE ZELFONDERZOEKINGEN DIE JE PLEEGT ALS JE MOET

FUNCTIONEREN BINNEN EEN GEMEENSCHAP. AL SINDS EEN PERIODE, DIE IK ME NIET MEER KAN HEUGEN, VOEL IK ME OOK ENIGSZINS VERVREEMD VAN DE REST VAN DE MAATSCHAPPIJ. EEN GROTE HANG NAAR ZELFEXPRESSIE DEED ME IN DE MUZIEK BELANDEN. DIT GEÏSOLEERDE BEELD VAN JEZELF TE WILLEN OPLEGGEN AAN EEN GROOT PUBLIEK IS IETS WAT VEEL BANDS TEGENWOORDIG DOEN EN HET KAN SOMS 'COMFORT' OPROEPEN BIJ HEN DIE DIT GEVOEL WILLEN DELEN. IK VIND DAT NIET ERG CONSTRUCTIEF EN VOEL DAT HET TIJD WORDT VOOR EEN NIEUW POSITIVISME, EEN STERKERE DISCIPLINE DIE JE JEZELF MOET GAAN OPLEGGEN. ER VALT NIET GENOEG TE WETEN OVER DE VERSCHILLEN TUSSEN MENSEN EN HET VERSCHIL TUSSEN HET UITERLIJK EN HET INNERLIJK VAN DE MENS; DAAR MOET NU DUS MET HERNIEUWDE ENERGIE OVER NAGEDACHT WORDEN. DAT GEBEURT BIJVOORBEELD NIET DOOR ÒF EEN LINKS ÒF EEN RECHTS KABINET TE LATEN PRATEN OVER DE BETREKKINGEN MET CHINA.
HET MOET DUS HELEMAAL OPNIEUW WORDEN OPGEBOUWD EN DAARBIJ MOET ER NIET WORDEN UITGEGAAN VAN EEN ROCK & ROLL-ACHTIGE REALITEIT ZOALS IN DE ZEVENTIGER JAREN.

OP DIT PUNT AANGEKOMEN VERONTSCHULDIGT **BILL** ZICH VOOR ZIJN ONSAMENHANGENDE (?) BETOOG, HIJ ZEGT ER EIGENLIJK NOG NOOIT OP DIE MANIER OVER NAGEDACHT TE HEBBEN. HIJ BEWEERT OOK GEEN PASKLARE OPLOSSINGEN TE KUNNEN BIEDEN VOOR DEZE PROBLEMEN, ALLEEN ZIJN INSTINKTMATIGE DRANG NAAR EEN CONSTRUCTIEVER, MEER POSITIVISTISCH GEDRAGSPATROON VAN MENSEN BLIJFT HIJ TROUW. DE INSPANNING OM TOT EEN AFRONDEND BEELD TE KOMEN MISLUKTE DIT KEER. ZODRA HET GESPREK ECHTER WEER VERDER GAAT, IS HIJ ER OP UIT ZICH TE REHABILITEREN.
HIERVAN HET RESULTAAT.
ONDANKS HET FEIT DAT MUZIEK STEEDS WEER IN ANDERE GEDAANTES EN VORMEN VERSCHIJNT, BLIJFT HET TE MAKEN HEBBEN MET DE (*MUZIEK*)INDUSTRIE. NEEM NOU ZO'N GROEP ALS **PIL**, ZIJ LIGT ERG BESLOTEN IN HET IMPERIUM DAT HAAR PLATENMAATSCHAPPIJ **VIRGIN** HEEFT OPGEBOUWD EN DEZE HEEFT OP HAAR BEURT WEER TOEGANG TOT DE PERS EN HET GROTE PUBLIEK VIA DIVERSE KANALEN. ALS JE NOU DIT LAATSTE COMBINEERT MET DE UITLATINGEN DIE **JOHNNY LYDON** ALTIJD DOET MIDDELS DIEZELFDE PERS, DAN LEVERT DAT EEN ZEKER GLAMOUREUS BEELD BIJ HET PUBLIEK EN DAT BEELD ZOU EIGENLIJK NIET MOGEN BESTAAN.
HET IDEE DAT MENSEN IN EEN BAND EEN SOORT GODEN ZIJN IS HELEMAAL FOUT; VOOR MIJ IS HET SPELEN VAN POPMUZIEK EEN VAN DE MEEST GEWONE EN GEMIDDELDE FUNCTIES DIE JE KAN BEKLEDEN EN DERHALVE OPEN VOOR IEDEREEN.

AL EERDER IN DIT STUK NOEMDE **BILL** ZICHZELF EEN PROFESSIONEEL MUZIKANT. DAARMEE BEDOELT HIJ HET-KUNNEN-LEVEN-VAN-DE-MUZIEK EN ZIET HET ALS 'EEN VOORDEEL, DAT IK STUDIOTIJD EN -FACILITEITEN KRIJG, PLATEN MAG UITBRENGEN, OPTREDENS KAN DOEN EN ER NOG VOOR BETAALD WORDT OOK. DRIEËNDERTIG JAAR OUD ZIJN EN EEN GEZIN HEBBEN IS NOU EENMAAL EEN COMPLEET ANDERE SITUATIE DAN OP JE ZESTIENDE MAAR ZIEN WAT ER VAN KOMT . . . .'
OP DIE LEEFTIJD WAS HIJ TROUWENS BEZIG MET HET BEZINGEN VAN DE HEER EN VOELDE ZICH ABSOLUUT NIET VERWANT MET HET TOENMALIGE BEELD VAN ROCK & ROLL. OOK LATER, TOEN HIJ ZICH GING ONTWIKKELEN TOT EEN TECHNISCH UITERST BEGAAFD GITARIST EN DAAR TOT VERVELENS TOE DE NODIGE WAARDERING VOOR OOGSTTE, BETEKENDE HET NIKS VOOR HEM. HIJ DENKT DAT VEEL MENSEN HET MET HEM EENS ZULLEN ZIJN ALS HIJ BEWEERT DAT ROCK & ROLL EEN SOORT DINOSAURUS IS. HET BEEST, VERVOLGT HIJ, HAD ALLANG AFGESTORVEN MOETEN ZIJN MAAR DANKZIJ DE HOUDING VAN DE PLATENINDUSTRIE LEEFT HET NOG KUNSTMATIG VOORT, VEGETEREND ALS EEN KLINISCH OVERLEDENE.
'ALS HET ECHT DOOD WAS GEWEEST ZOU HET BIJVOORBEELD MIJN LEVEN EEN STUK VERGEMAKKELIJKT HEBBEN, ALLEEN VREES IK DAT HET NOG WEL EEN PAAR JAAR ZAL DUREN', HIERMEE DOELEND OP ZIJN TWEE JAAR DURENDE STRIJD MET PLATENMAATSCHAPPIJEN EN MANAGEMENTS OM *'QUIT DREAMING'* UIT TE KUNNEN BRENGEN, WAT PAS GELUKT IS NADAT DE BONZEN VAN **PHONOGRAM** ER WEL WEER IETS MODIEUS IN ZAGEN.
INMIDDELS TOT INKEER GEKOMEN OVER HET AANDRAGEN VAN HONDERD PROCENT ARTISTIEK VERANTWOORD MATERIAAL NAAR EEN WILLEKEURIGE GROTE PLATENMAATSCHAPPIJ, RICHTTE **BILL** EEN EIGEN LABEL OP: **COCTEAU RECORDS.** DIT VOORNAMELIJK MET DE BEDOELING OM HIER CREATIEVE ZIJSPRONGEN TE KUNNEN MAKEN ZONDER TE RISKEREN DAT HET NIET WORDT UITGEBRACHT. HIER IS OOK EEN PLAATS INGERUIMD VOOR NIEUWE GROEPEN, **LAST MAN IN EUROPE** EN **FLOCK OF SEAGULLS** ZIJN DAAR VOORBEELDEN VAN. DE EERSTGENOEMDE KLOPTE LETTERLIJK AAN OP DE HUISDEUR VAN **BILL** EN VERZOCHT HEM OM EEN DEMO TE MOGEN MAKEN IN **NELSON'S** BESCHEIDEN HUISSTUDIO, WAT **BILL** UITSTEKEND VOND.
'HET WAREN AARDIGE MENSEN EN IK HAD OP DAT MOMENT TOCH NIETS OM HANDEN.' DE LAATSGENOEMDE HEEFT INMIDDELS HET EERSTE OPTREDEN ACHTER DE RUG IN ÉÉN VAN **LONDEN**'S PRESTIGECLUBS **THE VENUE.**
'TOEN HET EXPERIMENT OM OOK PRODUCTEN VAN BUITENAF TE NEMEN BLEEK TE WERKEN, WILDE IK NOG EEN STAPJE VERDER GAAN. ZOALS NU BEN IK BEZIG OM EEN ALBUM MET POËZIE VAN **RICHARD JOBSON** *(EX SKIDS, S.E.)* OP TE KOPEN VAN **VIRGIN RECORDS,** DIE HET NIET COMMERCIËEL INTERESSANT VINDEN. SINDS MIJN PRODUCTIEBIJDRAGE AAN *'DAYS OVER EUROPE'* VAN **THE SKIDS** BEN IK ONTZETTEND GECHARMEERD VAN DE ONBEVANGENHEID EN FRISHEID VAN **RICHARD'S** TEKSTEN. DIT POËZIEALBUM IS OPGENOMEN MET BEHULP VAN EEN TWEETAL KLASSIEKE MUZIKANTEN.
VERDER WIL IK DE SOUNDTRACK VAN DE THEATERUITVOERING VAN *'HET KABINET VAN DR. CALIGARI'*, NAAR EEN UIT DE TWINTIGER JAREN STAMMENDE, OUDDUITS EXPRESSIONISTISCHE FILM, OP PLAAT UITBRENGEN. DE ARTIESTEN HIERVAN HEBBEN MET DIT STUK OOK EENS HET VOORPROGRAMMA VAN EEN VAN MIJN LAATSTE TOURS DOOR **ENGELAND** VERZORGD. TOEN HEB IK ER TUSSEN DE BEDRIJVEN DOOR OOK DE MUZIEK VOOR GESCHREVEN. HET UITBRENGEN HIERVAN OP **COCTEAU** IS ECHTER NOG WAT ONZEKER, AANGEZIEN IK VIND DAT HET GELUID ONLOSMAKELIJK VERBONDEN IS MET WAT ER OP HET TONEEL GEBEURT IN DIT GEVAL.'
DE TECHNISCHE VINDINGRIJKHEID DIE **BILL** OP GITAAL ETALEERDE IN **BEBOP DELUXE** EN HET LATERE UITVLOEISEL DAARVAN **RED NOISE,** HEEFT INMIDDELS PLAATS GEMAAKT VOOR HET BESPELEN VAN ZO VEEL MOGELIJK INSTRUMENTEN. DIT OM DE OORSPRONKELIJKE IDEEËN OVER EEN STUK NIET TE LATEN DOMINEREN DOOR DE MEERKEUZE DIE JE HEBT ALS DE TECHNIEK TOESLAAT. VANDAAR HET VERLATEN VAN DE GITAAR EN HET UITPROBEREN VAN INSTRUMENTEN ALS DRUMS EN TOETSENBORDEN.
'TIJDENS HET MAKEN VAN *'SOUNDING THE RITUAL ECHO'* HAATTE EN VERNIETIGDE IK MEZELF COMPLEET, ALLEEN AL DOOR TE BESEFFEN DAT IK WEER OP DE OUDE MANIER BEZIG WAS. HET IDEE ACHTER DEZE PLAAT WAS JUIST OM EEN POGING TE WAGEN HET AANGEZICHT VAN WAT POPULAIRE MUZIEK EN WAT NIET-POPULAIRE MUZIEK IS TE VERANDEREN. ZELFS OM DE VASTE PRINCIPES EN METHODEN BINNEN DE POPMUZIEK TE ONTKENNEN, TERWIJL SOMMIGE MENSEN ZICH NOG NIET EENS BEWUST ZIJN VAN DIE HEERSENDE PRINCIPES EN METHODEN. BIJ HET OPNEMEN VAN DEZE PLAAT HOOPTE IK OOK VURIG DAT HIJ UITGEBRACHT KON WORDEN OP GROTE SCHAAL. LUKTE DAT NIET, DAN WAS MIJN MISSIE IMMERS OOK GEDOEMD OM NIET TE SLAGEN, WANT DE BEDOELING WAS JUIST OM DE PRECONCEPTIES VAN EEN GROOT AANTAL MENSEN TE KUNNEN VERANDEREN EN VERRUIMEN.
ER IS AL ZOLANG EEN MUZIEKSOORT AANWEZIG DIE MISSCHIEN WEL MEER DAN GEWONE ROCKMUZIEK APPELLEERT AAN DE GEVOELENS VAN MASSA'S MENSEN OP DE WERELD, MAAR DIE STAAT NIET OP DE HITPARADES. OORZAAK HIERVAN IS DAT DE MENSEN IN HET ALGEMEEN EEN ONJUIST BEELD OVER MUZIEK KRIJGEN VOORGESCHOTELD DOOR HIERIN GESPECIALISEERDE INSTANTIES. DE GECONDITIONEERDHEID VAN EEN MASSA-PUBLIEK IS ZORGVULDIG OPGEBOUWD EN ER WORDT NOG STEEDS VAN ALLES AAN GEDAAN OM DIE IN STAND TE HOUDEN. DE ALTERNATIEVE METHODE OM OP KLEINE SCHAAL TE OPEREREN IS OP ZICHZELF WEL GOED TE NOEMEN, MAAR VERANDERT BIJVOORBEELD NIETS AAN DEZE SITUATIE.
IN **ENGELAND** IS KUNST EEN VIES WOORD EN WORDT VAAK GEZIEN ALS EEN UPPERCLASS-GEBEUREN, TERWIJL IK HET GEVOEL HEB DAT OP HET **EUROPESE CONTINENT** DE JONGERE MENSEN VAN KIND AF AAN KUNST ALS EEN ONDERDEEL VAN HET LEVEN BESCHOUWEN. DAT VIND IK OOK VEEL REALISTISCHER EN IK HEB DAARDOOR EEN GOED CONTACT MET DE MENSEN VAN **CREPUSCULE** IN **BELGIË.**
VERVOLG OP PAG. 21

ROBERT FRIPP

MET VOETBALLERS EN WIELRENNERS MOETEN POPMUSICI EEN ANGST VOOR HET OUDER WORDEN GEMEEN HEBBEN. WANT HOEWEL IN DE POP HET ONAFWENDBARE AFNEMEN VAN DE FYSIEKE VERMOGENS WAT MINDER BELANGRIJK IS DAN IN DE SPORT, KENT OOK DE POP HAAR JONG-ZIJN CULTUS. NA DE EERSTE TWEE, DRIE PLATEN IS DE NIEUWIGHEID ER AF EN WAT MOET JE DAN. DOORGAAN? ER ZIT VAAK WEINIG ANDERS OP. WANNEER ER EENMAAL VOOR EEN DOORGAAN IS GEKOZEN, BLIJVEN ER TWEE WEGEN OPEN: DIE VAN VERDIEPING IN TECHNISCH EN INHOUDELIJK OPZICHT EN DIE VAN VERBREDING IN DE ZIN VAN COMMERCIEEL SUCCES. ROBERT FRIPP LIJKT TE WILLEN KIEZEN VOOR EEN ANDERE WEG: DIE VAN VERSPLINTERING. TOT NU TOE LIJKT HET CREATIEF GEZIEN EEN WEINIG VRUCHTBARE RICHTING.

Joep Bruijnjé

WEER EENS LUISTEREND NAAR DE OUDE ALBUMS VAN **KING CRIMSON** *DE FORMATIE WAARBINNEN* **FRIPP** *VAN '69 TOT '74 ALS GITARIST EN COMPONIST DE BELANGRIJKSTE CONSTANTE VORMDE)* VALT HET OP HOE EIGENTIJDS EEN GROOT DEEL DAARVAN NOG STEEDS KLINKT. ALHOEWEL DE INGEWIKKELDE RITMISCHE EN HARMONISCHE OVERGANGEN VANDAAG DE DAG WEINIG MEER WORDEN TOEGEPAST, STRAALT DE MUZIEK NIETTEMIN HET SOMBERE, AFSTANDELIJKE INTELLECTUALISME UIT, DAT OOK HEDENDAAGSE GROEPEN KENMERKT. ALBUMS ALS *'STARLESS AND BIBLE BLACK'* EN *'RED' (BEIDE UIT '74)* KLINKEN DOOR HET BIJZONDERE GEBRUIK VAN FUNKRITMEN *(WAARMEE MET NAME BASSIST* **JOHN WETTON** *EN DRUMMER* **BILL BRUFORD** *HUN TOEN AL INDRUKWEKKENDE REPUTATIE VERDER UITBOUWDEN)* EN HET EERDER OP SFERISCH GELUID DAN OP SOLI EN RITMEPARTIJ GERICHTE GITAARSPEL VAN **FRIPP,** EIGENLIJK OPVALLEND MODERN.

MET NAME TOEN **KING CRIMSON** OP HAAR EIND LIEP WERD HET STEEDS DUIDELIJKER, DAT DE GROEP VEEL MEER INHOUDELIJKE DIEPGANG HAD TE BIEDEN DAN ANDERE SUCCESVOLLE SYMFONISCHE ROCKGROEPEN UIT DIE PERIODE **(YES, GENESIS)**. STERKER NOG: DE LAATSTE PLATEN VAN **CRIMSON** KLINKEN ALLERMINST ALS DIE VAN EEN GROEP, DIE CREATIEF DOODGEBLOED IS. JE VOELT ALS HET WARE DAT ER POTENTIËLE ONTWIKKELINGEN IN DE LUCHT HINGEN, DAT DE LATENTE MOGELIJKHEID AANWEZIG WAS OM HET GROEPSGELUID OM TE BUIGEN IN EEN EIGEN RICHTING DIE BEÏNVLOED ZOU KUNNEN ZIJN DOOR TOENTERTIJD NIEUWE MUZIEKSTROMINGEN, ZOALS BIJVOORBEELD **ROXY MUSIC** EN **DAVID BOWIE** DIE AANGAVEN.

IN DAT LICHT LIJKT **FRIPP**'S BESLISSING OM **KING CRIMSON** TE ONTBINDEN ERG MERKWAARDIG. MAAR HET GROTE SUCCES VAN DE GROEP DESTIJDS MOET **ROBERT FRIPP** NIET AANGEKUND HEBBEN; KENNELIJK BEZAT HIJ NIET HET POTENTIËEL VAN EEN **BOWIE** OM ZOWEL SUCCESVOL ALS IN ONTWIKKELING TE ZIJN. MET DE VELE VOORBEELDEN OM ZICH HEEN VAN **ENGELSE** BANDS DIE ONGEVEER TEGELIJKERTIJD MET **KING CRIMSON** WAREN OPGERICHT EN TOEN AL BEGONNEN AAN EEN DOODSE UITVERKOOP VAN AL TE LANG GEBRUIKTE IDEEËN, MOET HIJ VOORAL STERK GEDACHT HEBBEN DAT HIJ DIE KANT ZEKER NIET OP WILDE, OM VERVOLGENS ZEER EXTREEM OM TE SLAAN IN PRECIES HET TEGENOVERGESTELDE; ZO KLEINSCHALIG EN VERANDERLIJK MOGELIJK. EN GEZEGD MOET WORDEN: HET IDEE OP ZICH KLINK SYMPATHIEK.

DE ELPEE 'NO PUSSYFOOTIN' IS AL VOOR DE ONTBINDING VAN **KING CRIMSON** VERSCHENEN. DAAROP IS **ROBERT FRIPP** SAMEN MET **BRIAN ENO** TE HOREN. VOOR BEIDEN BETEKENDE DIT ALBUM EEN BELANGRIJKE STAP IN EEN NIEUWE RICHTING **(ENO** *HAD NET* **ROXY MUSIC** *VERLATEN)*, OMDAT ER ZEER RESOLUUT AFSTAND WORDT GEDAAN VAN HET NORMALE POPGROEPSCONCEPT. MAAR DE PLAAT LIJKT VOORNAMELIJK VANUIT DAT HISTORISCH OOGPUNT INTERESSANT; HET PSYCHEDELISCHE ELECTRONICA GEFREAK DOET IN IEDER GEVAL MUZIKAAL WEINIG RECHT AAN DE TALENTEN VAN BEIDE MUSICI. HET IS EEN PLAAT WAAROP VOORAL VEEL AFGEBROKEN EN GETWIJFELD LIJKT TE WORDEN. **ENO** ZOU ZICH DAARNA IN STEEDS SNELLER TEMPO ONTWIKKELEN TOT EEN INDRUKWEKKENDE PERSOONLIJKHEID BINNEN DE PROGRESSIEVE MUZIEK. **FRIPP** ZOU AL TWIJFELEND EN IN DE MARGE DOOR BLIJVEN BORDUREN OP ANDERMANS IDEEËN, ZONDER OPNIEUW ZIJN DRAAI TE VINDEN.

NA EEN PERIODE VAN MENTALE INZINKINGEN EN RELIGIEUS GEDONDERJAAG ONTWIKKELDE **FRIPP** EEN KRANKZINNIGE HOEVEELHEID AKTIVITEITEN WAARAAN OP HET EERSTE GEZICHT KOP NOG STAART LEEK TE ZITTEN. HIJ PRODUCEERDE PLATEN VAN UITEENLOPENDE ARTIESTEN ALS **THE ROCHES** EN **PETER GABRIËL,** NAM BIJVOORBEELD RECENTELIJK DEEL AAN EEN MODIEUSE KAPPERPERFORMANCE MET **MARY LOU GREEN** EN SPEELDE GITAAR OP ONTZETTEND VEEL ANDERMANS PLATEN: VAN **DAVID BOWIE** EN **HALL & OATES** TOT **BLONDIE** EN DE **FLYING LIZARDS.** ZIJN BIJDRAGE OP DIE PLATEN STIJGT VEELAL NIET BOVEN DIE VAN EEN WILLEKEURIGE SESSIEMUSICUS UIT: WEZENLIJKE VERANDERINGEN IN DE PRODUCTEN VAN DE BETREFFENDE ARTIESTEN ZIJN NIET MERKBAAR EN HET IS DAAROM VOOR DE HAND LIGGEND OM TE VERONDERSTELLEN DAT **FRIPP**'S INVLOED DAAR KLEIN IS GEWEEST. EEN DERGELIJKE VEELKLEURIGE GEZICHTSLOOSHEID BLIJKT OOK UIT DE EIGEN PLATEN (EN CONCERTEN) VAN **FRIPP**; ELKE NIEUWE PLAAT LIJKT NIET MEER TE ZIJN DAN DE UITWERKING VAN EEN BEPAALD IDEE. DE EIGEN IDENTITEIT BEPERKT ZICH VEELAL TOT **FRIPP**'S HERKENBARE GITAARVERVORMING (UITERST DROOG EN METALIG EN SINDS DE TIJD MET **KING CRIMSON** NIET OF NAUWELIJKS VERANDERD) EN ZIJN FENOMENALE BEHEERSING VAN HET INSTRUMENT. JE ONTKOMT EIGENLIJK NIET AAN DE GEDACHTE, DAT **FRIPP** NA **KING CRIMSON** EERDER ALS BEGAAFD INSTRUMENTALIST DAN ALS IDEEËNMAN HEEFT GEFUNCTIONEERD, ONDANKS DE UITGEBREIDE THEORIEËN DIE HIJ VIA HOESTEKSTEN, INTERVIEWS EN TIJDSCHRIFTARTIKELEN VERKONDIGDE. DE THEORIE LIJKT NIET WERKELIJK VORM TE HEBBEN GEKREGEN IN DE PRAKTIJK.

BIJ NADERE BELUISTERING BLIJKT ER IN DE PLAATPRODUCTIE VAN **ROBERT FRIPP** TOCH WEL EEN MUZIKALE LIJN TE ZITTEN, AL IS DAT EEN WEINIG OORSPRONKELIJKE, VAN ANDEREN AFGELEIDE LIJN. DE BELANGRIJKSTE (IN IEDER GEVAL MEEST NAAR VOREN SPRINGENDE) IS DIE VAN DE **MINIMAL MUSIC.** DIT IS EEN MODERNE ONTWIKKELING BINNEN DE AVANTGARDISTISCHE, 'SERIEUZE' MUZIEK, DIE TERUGGRIJPT OP OUDE ETHNISCHE VOORBEELDEN ALS DE **INDONESISCHE GAMMELAN.** CENTRAAL STAAT IN DE **MINIMAL MUSIC** DE HYPNOTISERENDE KRACHT VAN DE HERHALING. MET HELE LICHTE VARIATIES WORDEN ONOPHOUDELIJK KLEINE RIT-

WISCHE EN MELODIEUSE THEMAATJES IN EEN LANGE KETTING AAN ELKAAR GEKNOOPT. HET EIGENAARDIGE EFFECT IS DAT DE VARIATIES ZO SUBTIEL ZIJN DAT JE ZE NAUWELIJKS HOORT, MAAR NA VERLOOP VAN TIJD BLIJKT DE STRUCTUUR VAN DE MUZIEK TOCH VERANDERD TE ZIJN. ONGEVEER DUS ALS DE KLEINE WIJZER VAN DE KLOK DIE JE NIET ZIET BEWEGEN, MAAR DIE OP EEN GEGEVEN MOMENT TOCH EEN ANDERE TIJD AANGEEFT. BELANGRIJKE COMPONISTEN IN DIE RICHTING ZIJN **TERRY RILEY, PHILIP GLASS** EN **STEVE REICH.** DE **MINIMAL MUSIC** HEEFT BINNEN DE POPMUZIEK NOGAL WAT INVLOED UITGEOEFEND: PLATEN VAN **SOFT MACHINE** EN **MIKE OLDFIELD** LATEN DAT BIJVOORBEELD DUIDELIJK HOREN. **ROBERT FRIPP** STAAT MET ZIJN ONTLENING DUS NIET ALLEEN EN HIJ IS BEPAALD OOK NIET DE EERSTE.

DE KLEINE, HERHALENDE **MINIMAL** THEMAATJES KLINKEN DOOR IN ALLE MUZIEKSTUKKEN VAN **FRIPP** NA **KING CRIMSON.** DAARBIJ IS SOMS NOG DE KLASSIEKE, GELADEN ACCOORDSOPBOUW HERKENBAAR UIT DE **KING CRIMSON** PERIODE, MAAR HET LIJKT ZO LANGZAMERHAND TOCH STEEDS MEER OP EEN HANDIG TRUCJE EN MIST STEEDS DUIDELIJKER DE DRAMATIEK VAN DIE TIJD. HEEL DUIDELIJK IS BIJVOORBEELD DE INVLOED VAN DE **MINIMAL MUSIC** HERKENBAAR OP HET **LEAGUE OF GENTLEMEN** PROJECT: **NEW WAVEACHTIG** KWARTET, WAARMEE **FRIPP** VORIG JAAR LANGS HET **EUROPESE** EN **AMERIKAANSE CLUBCIRCUIT** TROK EN WAARVAN ONLANGS EEN GELIJKNAMIGE ELPEE VERSCHEEN. NIET ALLEEN HET GITAARSPEL VAN **FRIPP** IS DAAR VAAK UITERST SIMPLISTISCH (EN DOOR DE SNELHEID VAAK ZENUWSLOPEND) REPETEREND, DATZELFDE GELDT OOK VOOR DE ORGELPARTIJEN VAN **BARRY ANDREWS** *(EX-XTC)*. FLAUWE GRAPPEN (VERKNIPTE STUKJES MAFFE DIALOOG EN MONOLOOG, EEN VROUW DIE DOET ALSOF ZE KLAARKOMT) MOETEN OP DAT RECENTELIJKE ALBUM VERHULLEN DAT ER VAN DE DONKERE, SPANNENDE COMPOSITIEOPBOUW IN **FRIPP**'S SPEL MOMENTEEL WEINIG MEER OVER IS EN DE VELE MINIMALE HERHALINGEN WIJZEN EERDER OP GEMAKZUCHT DAN OP EEN HYPNOTISCHE WERKING.

EEN TWEEDE BELANGRIJKE, EN MET DE **MINIMAL MUSIC** SAMENHANGENDE INVLOED IS DIE VAN **BRIAN ENO.** MET NAME **ENO'S AMBIENT MUSIC** SERIE *(PLATEN, MET VERSCHILLENDE ARTIESTEN GEMAAKT, WAAROP EEN GESTILEERDE, VERSTILDE VORM VAN ACHTERGRONDSMUZIEK TE HOREN IS)* HEEFT KENNELIJK VEEL INDRUK OP **FRIPP** GEMAAKT. *(EEN PIKANT FEITJE IN DIT VERBAND IS DAT* **FRIPP** ZIJN ALBUM 'GOD SAVE THE QUEEN/UNDER HEAVY MANNERS' AANVANKELIJK 'MUSIC FOR SPORTS' HAD WILLEN NOEMEN, MAAR DAT LEEK TOCH WEL WAT AL TEVEEL OP **ENO'S** PLATEN, DIE TITELS DRAGEN ALS MUSIC FOR AIRPORTS EN MUSIC FOR FILM). DIE INVLOED IS MET NAME HOORBAAR OP DE PLATEN WAAROP **FRIPP** GEBRUIK MAAKTE VAN ZIJN ZOGENAAMDE *FRIPPERTRONICS:* EEN DOOR **BRIAN ENO** ONTWIKKELD SYSTEEM VAN TWEE BANDRECORDERS EN EEN GITAAR, WAARBIJ DE AANGESLAGEN TONEN VERTRAAGD EN IN AFNEMEND VOLUME HERHAALD WORDEN WEERGEGEVEN. ELKE NIEUWE TOON WORDT ZO ALS HET WARE TOEGEVOEGD AAN EEN ZEER REGELMATIG VERGLIJDEND NETWERK 'VOORGAANDE' TONEN, WAARDOOR ER EEN EIGENAARDIGE TEGENSTELLING ONTSTAAT TUSSEN DE MACHINALE EFFECTSWERKING VAN DE BANDRECORDERS EN DE GRILLIGE 'MENSELIJKHEID' IN DE BESPELING VAN DE GITAAR.

DE ATMOSFEER VAN *DE FRIPPERTRONICS* DOET STERK DENKEN AAN DIE VAN **ENO'S AMBIENT MUSIC:** EEN UITERST RELAXED ACOUSTISCH BEHANG, DAT ZWEVERIG EN HAAST ZONDER ONDERBREKING DOOR BLIJFT VIBREREN. OOK DAARBIJ MAAKT **FRIPP** WEER VEELVULDIG GEBRUIK VAN DE **MINIMAL MUSIC** TECHNIEK; WAT **BRIAN ENO** OOK DOET, MAAR DIE HEEFT HET OP EEN MINDER OPVALLENDE EN MEER GEÏNTERGREERDE MANIER IN HET EIGEN CONCEPT VERWERKT. INVLOEDEN ZIJN NATUURLIJK NIET SLECHT. JE MOET ER ALLEEN IETS EXTRA'S MEE WETEN TE DOEN. EN DAT LAATSTE IS NU EENMAAL NIET **FRIPP'S** STERKSTE KANT. *DE FRIPPERTRONICS* OP DE ALBUMS *'GOD SAVE THE QUEEN /UNDER HEAVY MANNERS'* en *'LET THE POWER FALL'* ZIJN DAAR ONTNUCHTERENDE GETUIGENISSEN VAN.

HET WEINIG CREATIEF TOEPASSEN VAN ANDERMANS CONCEPTEN KENMERKT IN FEITE ALLE SOLISTISCHE ACTIVITEITEN VAN **FRIPP** EN LIJKT HET GEVOLG VAN DE OP ZICH BEST TE RESPECTEREN GEWOONTE OM ZICH MET ALLES EN NOG WAT BEZIG TE HOUDEN, MAAR DAN ZO OPPERVLAKKIG EN ZIJDELINGS DAT DE RESULTATEN OP Z'N BEST INTERESSANT EN OP Z'N MINST SAAI ZIJN. NA **KING CRIMSON** HEB IK EIGENLIJK GEEN ENKEL STUKJE MUZIEK VAN **FRIPP** NOG ECHT MOOI KUNNEN VINDEN. DAT GELDT VANAF DE EERSTE, CHAOTISCHE SOLOPLAAT *'EXPOSURE' TOT HET MEEST* RECENTELIJKE PROJECT: DE GROEP **DISCIPLINE** MET O.A. GITARIST **ADRIAN BELEW** EN DRUMMER **BILL BRUFORD** *(AFGELOPEN MAAND MEI KLONK* **DISCIPLINE** IN **PARADISO** TENMINSTE ALS NIET MEER DAN EEN ALLEGAARTJE VAN **KING CRIMSON, TALKING HEADS** EN **LEAGUE OF GENTLEMEN).**

IK GELOOF DAT HET VOOR **ROBERT FRIPP** HET BESTE ZOU ZIJN ALS HIJ DE AFGEBROKEN DRAAD VAN **KING CRIMSON** WEER OPPAKTE, RECENTELIJKE BERICHTEN WIJZEN EROP DAT DIT WAARSCHIJNLIJK GAAT GEBEUREN OM VANAF DIE BASIS CRITISCH EN WELLICHT MET EEN VASTE GROEP MENSEN TOT MUZIEK TE KOMEN, DIE NIET IN DE EERSTE PLAATS OP EEN VERWRONGEN MANIER 'VERNIEUWEND' EN 'VAN DEZE TIJD' KLINKT, MAAR DIE BLIJK GEEFT VAN ZELFSTANDIGE POGING TOT HET BEREIKEN VAN GROTERE DIEPGANG. WANT – OM WEER BIJ HET INTRO TERUG TE KEREN – ALS JE OUD WIL WORDEN IN DE POPMUZIEK EN TEGELIJK VOOR JEZELF EN DE LUISTERAAR HET ARTISTIEKE BELANG NIET WIL VERLIEZEN, DAN MOET JE DAT NIET IN DE BREEDTE ZOEKEN EN OOK NIET IN EEN KRAMPACHTIG 'OP DE HOOGTE BLIJVEN', MAAR DAN MOET DE EIGEN GESCHIEDENIS WORDEN GEBRUIKT OM ER VERFIJNEND EN SLEUTELEND AAN DE BASISVOORWAARDEN MEE AAN DE GANG TE GAAN. EN DAT IS IETS HEEL ANDERS DAN STILSTAND. SCHAARSE VOORBEELDEN ALS **CAPTAIN BEEFHEART, PETER HAMILL, DAVID BOWIE, LOU REED** EN **BRIAN ENO** HEBBEN DAT BEWEZEN.

JOOST NIEMÖLLER

VERVOLG VAN PAG. 19

NA EEN AANTAL GESPREKKEN WERD IK DOOR HEN GEVRAAGD OM OP TE TREDEN VOOR **PLAN K.** EN MEE TE WERKEN AAN DE *'FROM BRUSSELS WITH LOVE'*-CASSETTE. HET FEIT DAT DE MENSEN VAN **CREPUSCULE** ZO ONBEVANGEN OVER DINGEN KONDEN PRATEN WAS VOOR MIJ ZO VERFRISSEND, DAT IK DEZE RELATIE ONMIDDELLIJK AANGREEP OM EENS AAN HET STRENGE KEURSLIJF VAN ARTISTIEK **ENGELAND** TE ONTSNAPPEN.'

NU, TERUG IN ZIJN GEBOORTELAND, IS ER EEN PLAN OM VERDER TE BORDUREN OP EEN EXPERIMENT VAN **KARL HEINZ STOCKHAUSEN** DOOR BIJ EEN OPTREDEN DE DIVERSE COMPONENTEN VAN EEN SAMENSTELLING TE ISOLEREN IN EEN BEPAALDE RUIMTE. BIJ VOORBEELD DOOR IN EEN AUDITORIUM TWEE KLEINE PODIA VERUITELKAARGESCHOVEN MIDDEN IN DE ZAAL TE PLAATSEN; DE RITMESECTIE OP DE EEN TE LATEN SPELEN EN DE MELODISCHE SECTIE OP DE ANDER. HET AL AANWEZIGE HOOFDPODIUM MOET DAN ALLEEN ALS VISUELE FOCUS DIENEN, DAAR KUNNEN BIJVOORBEELD FILMS GEDRAAID OF EEN BEPAALDE, GECHOREOGRAFEERDE DANS UITGEVOERD WORDEN. IEDEREEN VAN HET PUBLIEK KAN DAN OPGAAN IN EEN DER COMPONENTEN RITME, MELODIE OF VISUALISATIE, ÒF PROBEREN HET GEHEEL TE OMVATTEN.

'JE GEEFT DAARDOOR MENSEN MEER VRIJHEID IN HET INTERPRETEREN VAN EEN OPTREDEN. EEN HOOP GROEPEN VAN NU PROBEREN DE INTEGRATIE TUSSEN HET AUDITIEVE EN HET VISUELE NOG TEZEER OP EEN ZESTIGER JARENACHTIGE MANIER TE BEWERKSTELLIGEN. ER WORDT MEESTAL RUWWEG EEN PROJECTIESCHERM OP HET HOOFDPODIUM GEPLAATST TERWIJL DE GROEP ERVOOR STAAT TE MUSICEREN.'

VOOR DE VOLGENDE PLAAT IS ER EEN PLAN OM MEER EEN ORIËNTAALS TONAAL SYSTEEM TE GAAN HANTEREN VOOR HARMONIËN EN MELODIËN, DE RITMES MOETEN MEER PERCUSSIE-ACHTIG WORDEN. DE TEKSTEN ZULLEN VERMOEDELIJK MEER KLEINMENSELIJKE THEMA'S GAAN BEVATTEN, ZEGT **BILL.**

DE LAATSTGENOEMDE ACTIVITEITEN ZULLEN GEEN TIEN JAAR IN BESLAG NEMEN, NOCH IS ER BIJ **BILL NELSON** ANGST AANWEZIG OM MUZIKAAL DOOD TE BLOEDEN. HIJ HEEFT TROUWENS EEN ONTSNAPPINGSPLAN OP TAFEL LIGGEN: DE FOTOGRAFIE.

'ALS MIJN KINDEREN GROOT ZIJN ZOU IK HET GEWELDIG VINDEN WANNEER ZIJ IN PLAATS VAN EEN PLAAT DE NIEUWSTE LASERCASSETTES VAN EEN BEPAALDE FILM ZOUDEN KOPEN EN DAT DE HELE JEUGDCULTUUR GECENTREERD ZOU ZIJN RONDOM HET OOG. EN NA HET TIJDPERK VAN DE CAMERA WEER EEN NIEUW TIJDPERK.

BEELD.

TUSSENDOOR KUNNEN ER NATUURLIJK HUWELIJKEN WORDEN GESLOTEN TUSSEN BOVENGENOEMDE BEWEGINGEN, WAT WEL STIMULEREND KAN WERKEN, MAAR NIET MEER DAN EEN TIJDELIJK PROCES ZAL BLIJKEN: DE CYCLUS IS NAMELIJK HET ENIGE 'ULTIMATE STATEMENT' EN DAAR KAN JE ALS MENS SLECHTS AAN DEELNEMEN.'

STEPHEN EMMER

ROBERT WYATT

SOFT MACHINE 1, 2 EN 3, EEN SOLO-LP, EEN NIEUWE BAND: **MATCHING MOLE.** DAN EEN ONGELUKKIGE VAL DIE HEM VOOR DE REST VAN ZIJN LEVEN AAN EEN ROLSTOEL ZAL KLUISTEREN. EEN HEL, ZEKER ALS JE DÁÁRVOOR ALS DRUMMER JE BROOD VERDIENDE.

Harold Schellinckx

ROBERT WYATT IS EEN BIJZONDERE FIGUUR, ZIJN INVLOED OP HET WERK VAN VELEN ERKEND, MAAR TOCH ONDERSCHAT, ÓÓK DOOR HEMZELF. ZIJN KARAKTERISTIEKE STEMGELUID, MANIER VAN ZINGEN EN DE UNIEKE WIJZE WAAROP HIJ DIT MET ZIJN DRUMMEN COMBINEERDE ZIJN DE DINGEN DIE HET OUDERE WERK VAN GROEPEN ALS **THE SOFT MACHINE** BLIJVEND INTERESSANT MAKEN.

NA ZIJN RELATIEVE HERSTEL LEGDE **ROBERT** ZICH TOE OP HET WERKEN MET PIANO EN ANDERE TOETSENINSTRUMENTEN EN KREEG HIJ DE KANS ZIJN ORIGINELE EN VAAK BIZARRE GEVOEL VOOR MELODIE EN HARMONIE VERDER TE ONTWIKKELEN. DIT VERWERKT MET HET TRAUMA VAN ZIJN ONGELUK RESULTEERDE IN *'ROCK BOTTOM'*, EEN VAN DE MEEST INDRUKWEKKENDE LANGSPEELPLATEN DIE HET AFGELOPEN DECENNIUM IS VERSCHENEN. NA EEN TWEEDE SOLO-LP VOOR **VIRGIN** *(RUTH IS STRANGER THAN RICHARD)* WORDT HET EEN TIJDLANG STIL ROND **ROBERT WYATT.** TOT HIJ, KORT GELEDEN, WEER IN DE OPENBAARHEID TRAD MET EEN SERIE SINGLES VOOR **ROUGH TRADE.**

WAT WAS DE REDEN OM, TOEN JE BESLOOT WEER IETS TE GAAN DOEN, DIT VOOR ***ROUGH TRADE*** *TE DOEN, EN NIET VOOR* ***VIRGIN?***

'IN FEITE IS HET EIGENLIJK NIET ZO, DAT IK WEGGING BIJ **VIRGIN,** MAAR . . . DE *'RUTH IS STRANGER THAN RICHARD'*-LP DIE IK GEDAAN HAD WAS ERG DUUR EN IK MOEST MET OPNEMEN STOPPEN VÓÓRDAT HET ECHT AF WAS. DIE PLAAT HEEFT ONTZETTEND VEEL GELD GEKOST, GELD DAT NOOIT IS TERUGGEKOMEN. IN FEITE BEN IK **VIRGIN** NU NOG STEEDS EEN KLEIN KAPITAAL SCHULDIG. EN . . . HET LEEK ZO'N STOMME MANIER VAN WERKEN, ZO VEEL GELD UITGEVEN EN GROTE SCHULDEN MAKEN . . . IK WOU DAT IK EEN BAANTJE HAD WAARMEE IK GELD VERDIENDE, IN PLAATS VAN 'T ENKEL UIT TE GEVEN. HET WAS NIET EENS PRETTIG OM TE DOEN, ALLES LEEK WAANZINNIG. *I WANTED TO DROP OUT JUST AS MUCH AS SOME BUSINESSMEN MIGHT WANT TO DROP OUT.*

HET IS MOEILIJK ALS JE JE MET ROCKMUZIEK BEZIG HOUDT OM TE ZEGGEN DAT JE HET NIET MEER LEUK VINDT. HET HOORT *'A LABOUR OF LOVE'* TE ZIJN. MAAR IN FEITE IS HET OOK MAAR EEN BAANTJE. DE REDEN DAT IK NA VERLOOP VAN TIJD TOCH WEER DE DRAAD MIN OF MEER OPPIKTE WAS DOODEENVOUDIG DAT IK NIETS ANDERS KAN DOEN. IK BEN IN DE DERTIG NOU, TE JONG OM HIER MAAR WAT TE ZITTEN EN LANGZAAM DOOD TE GAAN. IK BEN WELISWAAR TE OUD VOOR ROCK 'N' ROLL MAAR TE JONG OM . . . VOLWASSEN TE ZIJN. DAAROM GA IK DOOR.'

WAAROM SINGLES EN GEEN NIEUWE LP?

'IK HAD HET IDEE OM BEPAALDE SONGS TE DOEN, MAAR GEEN MUZIKALE CONTEXT. DE SONGS HADDEN EEN BEPAALDE THEMATISCHE, MAAR GEEN MUZIKALE SAMENHANG. WAT DE MUZIEK BETREFT WAS MIJN BELANGRIJKSTE INTERESSE UIT TE ZOEKEN HOE JE EEN IDEE ZO SIMPEL EN DUIDELIJK MOGELIJK OVER KUNT BRENGEN, WAT HET TEGENOVERGESTELDE IS VAN WAT WE TIEN JAAR GELEDEN DEDEN, TOEN WE EEN IDEE IN EEN ZO GECOMPLICEERD MOGELIJKE VORM PROBEERDEN UIT TE WERKEN. EN VOOR DIE SIMPELE VORM IS DE SINGLE HET MEEST NATUURLIJKE MEDIUM.

DE SONGS OP DE SINGLES ZIJN SONGS UIT VERSCHILLENDE TIJDEN EN VAN VERSCHILLENDE PLAATSEN, DIE LANGZAMERHAND VERLOREN LIJKEN TE GAAN, TENMINSTE HIER. MIJN VOORNAAMSTE REDEN OM ZE OP TE NEMEN WAS DAN OOK EENVOUDIGWEG EEN PAAR, NAAR MIJN MENING, GOEIE OUWE SONGS TE BEWAREN, TOTDAT ZE OVER EEN PAAR JAAR DEFINITIEF IN DE VUILNISBAK TERECHTKOMEN.'

KUN JE IN HET KORT IETS OVER DE AFZONDERLIJKE SINGLES VERTELLEN?

CAIMANERA?

'IK HOU VAN **CUBANEN,** IK BEN ERG ONDER DE INDRUK VAN **CUBANEN,** IK BEDOEL NIET DEGENEN DIE WEGGAAN, MAAR DEGENEN DIE BLIJVEN. IK BEN HET ZAT DAT MENSEN ME VERTELLEN DAT IK ZE MOET HATEN, IN DE KRANTEN, OP DE RADIO. IK VIND DAT EEN BELEDIGING VOOR MIJN INTELLIGENTIE EN MIJN MENSELIJKHEID, ALS ANDEREN MIJ VERTELLEN DAT IK ZE MOET HATEN, OMDAT ZE ZICH NIET GOED GEDRAGEN, NIET DOEN WAT DE **BRITSE** EN **AMERIKAANSE** REGERINGEN HUN ZEGGEN DAT ZE MOETEN DOEN. IK KAN HET STANDPUNT VAN DE REGERINGEN WELISWAAR NIET VERANDEREN, MAAR IK KAN WEL DUIDELIJK MAKEN DAT IK MET HUN STANDPUNT NIETS TE MAKEN WIL HEBBEN. EN **CAIMANERA** BOOD MIJ EEN GELEGENHEID OM **HARRY BECKETT** EEN FLUGELHORN-SOLO TE LATEN SPELEN. IK HEB Z'N NAAM VERGETEN TE VERMELDEN OP DE SINGLE. BIJ DEZE DUS.'

STRANGE FRUIT?

'HOEWEL DE TWEE SONGS OP DEZE SINGLE ALLEBEI ERG DROEVIG ZIJN, ZIT ER EEN GRAPPIG SOORT IRONIE IN HET FEIT DAT ZE GECOMBINEERD ZIJN. ZE KOMEN UIT **NEGER-AMERIKA,** ALLE TWEE, MAAR ZO'N DERTIG - VEERTIG JAAR UIT ELKAAR. **STRANGE FRUIT** IS HET OUDE **NEGER-AMERIKA,** DE ZWARTE AMERIKAANSE MUZIEK WAARMEE IK BEN GROOTGEBRACHT, EEN **BILLY HOLLIDAY**-SONG, EN DE **CHIC**-SONG AAN DE ANDERE KANT . . . **CHIC** WAS OP HET MOMENT DAT IK DE PLAAT MAAKTE DE MEEST MODERNE **ZWART-AMERIKAANSE** MUZIEK. EN ER BESTAAT EEN IRONISCH CONTRAST TUSSEN DIE OUDE JAZZ-SONGS EN HET WERK VAN DE MODERNE DISCO-COMPONISTEN. EN KIJKEN NAAR DIE ONTWIKKELING . . . EIGENLIJK IS HET EEN HEEL SIMPLISTISCH SPELLETJE EN IN FEITE ZOU IK DIT NIET MOETEN VERTELLEN, HET IS ZOIETS ALS EEN GRAP UITLEGGEN, MAAR . . . DAT WAS HET IDEE.'

STALIN?

'**STALIN** IS ZUIVER IRONISCH. HET ORIGINEEL IS VAN HET **GOLDEN GATE QUARTET,** DIE HET IN DE VEERTIGER JAREN DEDEN. 'T IS PRE-ROCK, WEER BLACK MUSIC, HOEWEL JE HET NIET ZO SNEL ALS ZODANIG HERKENT. DAT ORIGINEEL IS PERFECT. DE BALANS IN HET ORIGINELE KWARTET, DE DYNAMIEK IS ZÓ FANTASTISCH. NADERHAND HEB IK MEER DINGEN GEHOORD VAN **BILL JOHNSON,** DIE HET GESCHREVEN ÉN GEZONGEN HEEFT. BIJVOORBEELD EEN SONG DIE BEDOELD IS ALS WAARSCHUWING VOOR DE GEVAREN VAN NUCLEAIR ONDERZOEK, WAT BEHOORLIJK GEAVANCEERD WAS VOOR DIE TIJD. VERDER VEEL TRADITIONELE GOSPELMUZIEK, MAAR EEN HEEL INTERESSANTE GROEP, INTERESSANT MATERIAAL. DE GROEP WAS POPULAIR IN DE OORLOGSTIJD, EN TOEN WAS HET NIET ZO CONTROVERSIËEL WAT ZE ZONGEN OMDAT TOENDERTIJD DE GEALLIËERDEN SOWIESO DE **RUSSEN** HIELPEN OM DE OORLOG TEGEN **DUITSLAND** TE

WINNEN. EEN SONG ALS **STALIN** WERD NIET BESCHOUWD ALS IETS SUBVERSIEFS, EN DAAROM IS HET GRAPPIG OM HET NU TE ZINGEN.'

HET GEDICHT VAN **PETER BLACKMAN** *AAN DE ANDERE KANT?*

'**PETER BLACKMAN** IS EEN DICHTER DIE OP DIT MOMENT IN **LONDON** WOONT, MAAR OORSPRONKELIJK UIT **WEST-INDIË** KOMT. IK WAS ERG VERRAST HEM TE VINDEN, OMDAT . . . HIJ IS IN FEITE EEN ERG TRADITIONELE DICHTER MET KLASSIEKE OPVATTINGEN OVER GEDICHTEN, MAAR DE INHOUD IS OP Z'N MINST BESCHAMEND EN VAAK ONAANVAARDBAAR VOOR MODERNE **ENGELSEN**. NIET OMDAT HET OUDERWETS IS, MAAR OMDAT DE UITDAGING OM ECHT NA TE DENKEN OVER WAT HIJ ZEGT, TE VEEL VOOR HEN IS. IK VIND HET ZONDE DAT IEMAND ALS **PETER**, DIE ZO VEEL TE ZEGGEN HEEFT EN ZO HARD WERKT, NAUWELIJKS GEHOORD OF GEZIEN WORDT. NIET DOOR DE OUDERE GENERATIE, OMDAT HET NIET TOT HUN ESTABLISHMENT BEHOORT. NIET DOOR DE JONGEREN OMDAT HIJ NIET JONG IS EN DAAROM VERVELEND EN . . . HET IS DOODZONDE.

ALLE SINGLES HEBBEN DAT GEMEENSCHAPPELIJK, HET ZIJN DINGEN DIE JE GEMAKKELIJK OVER HET HOOFD ZIET. DINGEN DIE WAARDEVOL ZIJN. IK BEN ERG GEINTERESSEERD IN DE HALF VERBORGEN WERELDEN DIE BINNEN ONZE SAMENLEVING BESTAAN, ONOPGEMERKT DOOR DE MEESTEN, VER VAN ALLE PUBLICITEIT. DENK BIJVOORBEELD AAN GROEPEN DIE DE MUZIEK VERZORGEN BINNEN EEN BEPAALDE ETHNISCHE OF RELIGIEUZE GROEPERING. DE MEEST FANTASTISCHE DINGEN KUN JE DAAR ONTDEKKEN ALS JE DE MOEITE NEEMT ER NAAR TE ZOEKEN. HET LIJKT ZO BELACHELIJK OM **SCIENCE-FICTION** VERHAALTJES TE MOETEN BEDENKEN OVER IETS ALS 'SIMULTANE UNIVERSA', TERWIJL ZE RONDOM ONS ZIJN, EN NIEMAND MERKT ER IETS VAN.'

'DAT ER MEER POLITIEK DAN OOIT TEVOREN IN MIJN WERK ZIT IS EEN GEVOLG VAN HET FEIT DAT POLITIEK EN DENKEN OVER DE WERELD, DE AFGELOPEN JAREN, EEN STEEDS GROTERE ROL IN MIJN LEVEN IS GAAN SPELEN. MIJN LEVEN IS OP DIE MANIER VERANDERD EN OP DEZELFDE WIJZE VERANDERT DE MUZIEK DIE IK MAAK. DE MEESTE DINGEN WAAR IK ZELF NAAR LUISTER ZIJN DAARENTEGEN NIET POLITIEK GETINT. EN VEEL VAN DE ÉCHT POLITIEKE MUZIEK IS DENK IK VEEL RELEVANTER DAN WAT IK DOE. MENSEN ALS **THE AU PAIRS, LINTON KWESI JOHNSON** PRATEN NÚ OVER SPECIFIEKE DINGEN. MIJN WERK IS MEER . . . BIJNA POLITIEKE NOSTALGIE.'

ROCKMUZIEK VAN TEGENWOORDIG, HOE KIJK JE DAAR TEGEN AAN?

EERLIJK GEZEGD HOOR IK NIET ZO VEEL. IK WEET ER NIET ECHT VEEL VAN. ALLES WAT MIJ IN DE LOOP DER JAREN ECHT GEÏNSPIREERD HEEFT WAREN DINGEN ALS JAZZ, VAN BOP TOT **CHARLIE PARKER** EN **JOHN COLTRANE** EN MEER RECENT FILMS, **WENDERS** EN **FASSBINDER.** NIETS IN ROCKMUZIEK HEEFT ME OOIT ECHT ZOVEEL GEÏNTERESSEERD ALS DEZE DINGEN. MAAR DAT MOET JE ABSOLUUT NIET ALS KRITIEK OPVATTEN, IK WEET ER NIET GENOEG VAN. TOEVALLIG MAAK IK DEEL UIT VAN EEN GENERATIE, EEN GROEP MENSEN DIE ALLEMAAL IN ROCKBANDS TERECHTKWAMEN. VOORNAMELIJK OMDAT WE NIETS ANDERS KONDEN BEDENKEN OM TE DOEN. IK KAN HET NIET OBJECTIEF BEKIJKEN.

HET LAATSTE CONCERT DAT IK GEZIEN HEB WAS **BLACK UHURU**. DANSMUZIEK FASCINEERT MIJ. WAT VOOR MIJ SPECIFIEK WAS IN JAZZ, TOEN IK VOOR HET EERST HOORDE, WAS HET VERSCHIL MET DE KLASSIEKE MUZIEK WAAR MIJN OUDERS NAAR LUISTERDEN, WAS HET GEBRUIK VAN DANSRITMES. ALS IK VOOR MIJN PLEZIER NAAR POPMUZIEK LUISTER, DAN ZOEK IK DAAR NAAR, EN MEESTAL VIND IK DAT IN BLACK MUSIC. VAAK IS HET MUZIEK WAARVAN MENSEN TEGEN ME ZEGGEN DAT DE TEKSTEN NIET SERIEUS GENOEG ZIJN, OF ZO IETS, MAAR DAN ZOEKEN ZE IETS WAT HELEMAAL NIET GEBODEN WORDT EN KIJKEN ZE NIET NAAR WAT ER WÉL IS. ZO SIMPEL IS DAT.'

HOE STAAT HET MET JE EIGEN WERK OP DIT MOMENT? WAAR BEN JE MEE BEZIG?

'D'R KOMT BINNENKORT EEN NIEUWE SINGLE, *GRASS*, EEN SONG VAN EEN VRIEND VAN ME, **IVOR CUTLER.** NIET POLITIEK, MAAR GRAPPIG. EN IK WERK SAMEN MET **GREEN** VAN **SCRITTI POLITTI** AAN MUZIEK VOOR EEN FILM EN NOG IEMAND ANDERS HELP IK MET FILMMUZIEK, ALLES UITSLUITEND MET INSTRUMENTALE TECHNIEKEN. MAAR 'T KAN BEST DAT HET NIKS WORDT. IK ZEG ER OP DIT MOMENT LIEVER NIET TE VEEL OVER.'

NIEUWE **ROBERT WYATT**-SONGS?

IK BEN DIT JAAR, SINDS DE SINGLES, ZO VEEL BETROKKEN GEWEEST BIJ PROJECTEN VAN ANDEREN, DAT HET ER NIET VAN LIJKT TE KOMEN. MAAR *'BORN AGAIN CRETIN'* OP DIE **ROUGH TRADE/NME** COMPILATIE CASSETTE, WAS MIN OF MEER EEN NIEUW BEGIN. 'T IS ECHT DE ENIGE SONG DIE IK IN JAREN GESCHREVEN HEB, WAARIN IK MIJN EIGEN GEDACHTEN COMBINEER MET DE MANIER WAAROP IK MOMENTEEL MET MUZIEK BEZIG BEN. **'ROBERT WYATT** SINGING **ROBERT WYATT'**, IETS WAAR IK ZEKER MEE DOORGA. MISSCHIEN VOLGEND JAAR, IK WEET HET NIET. IK HEB GEEN PLANNEN. IK KIJK WAT ER GEBEURT EN REAGEER DAAROP.'

EN JE ZOEKT OOK BINNEN DAT EIGEN WERK NAAR DE SIMPELE, DUIDELIJKE VORM?

'JA, IK PROBEER DE ESSENTIE VAN IETS TE VINDEN, WAT ZIJN DE VIER BELANGRIJKE TONEN, EN WAAROM. DE MEESTE DINGEN DIE IK DOE ZIJN GEBASEERD OP NIET MEER DAN VIER AKKOORDEN, EN TEGENWOORDIG UITSLUITEND IN VIERKWARTSMAAT. HOE DAT UITPAKT . . . IK WEET 'T NIET. MAAR MIJN MUZIKALE CARRIÈRE IS NOOIT GEBASEERD GEWEEST OP ME AFVRAGEN OF IETS ACCEPTABEL IS OF NIET. DAT IS GEEN GOEIE MANIER. 'T ENIGE DAT IK KAN ZEGGEN IS, DIT INTERESSEERT ME, IK HOOP DAT HET JOU OOK INTERESSEERT.'

ALLE INSTRUMENTEN DIE JE NOU GEBRUIKT, BEN JE MET HET BESPELEN DAARVAN PAS BEGONNEN NA HET ONGELUK?

'NEE, NEE. IK HEB ALTIJD AL VERSCHILLENDE INSTRUMENTEN BESPEELD. OP *'MOON IN JUNE'* OP **SOFT MACHINE 3** BIJVOORBEELD DEED IK ALLE TOETSEN ÉN BAS EN GITAAR, HOEWEL IK DAAR NOOIT DE CREDITS VOOR KREEG. DE ANDEREN VONDEN HET MAAR NIKS WAT IK WOU, ZODAT IK 'T WEL ZELF MOEST DOEN. IK WEET NIET MEER WAT ZE PRECIES ZEIDEN TOEN ZE DE STUDIO UITGINGEN, IETS ALS: 'HET IS IN IEDER GEVAL BETER DAN DE ROMMEL DIE JE VROEGER DEED'. IK VOELDE ME VRESELIJK ONGELUKKIG BINNEN **THE SOFT MACHINE.** HET WAS EEN VERNEDERENDE SITUATIE OMDAT IK ECHT BEWONDERING HAD VOOR WAT DE ANDEREN DEDEN, TERWIJL ZIJ ALLES WAT IK DEED ONBENULLIG PRULWERK VONDEN.

ALS IK DIE OUWE DINGEN HOU HOOR DENK IK SOMS WEL DAT ZE GELIJK HADDEN, MAAR TOCH, 'T WAS IN EMOTIONEEL OPZICHT MOEILIJK, OM IN ZO'N SITUATIE TE WERKEN. DE ANDEREN WAREN IN HET ALGEMEEN SLIMMERE EN SNELLERE DENKERS, IK WAS ALTIJD DEGENE DIE ER HET LANGST OVER DEED OM EEN NIEUWE GECOMPLICEERD STUK TE LEREN, IK MOEST EEN TAPE MEE NAAR HUIS NEMEN, ENZOVOORTS.

IK WAS DE IDIOOT VAN DE BAND, GEEN MUZIKANT, NEE, DE DRUMMER. IK RAAKTE VRESELIJK GEDEMORALISEERD. ZE ACCEPTEERDEN ME ENKEL ONDER DE VOORWAARDE DAT IK ZOU STOPPEN MET PROBEREN EEN ZANGER TE ZIJN EN MET SONGS TE SCHRIJVEN. MIJN ENIGE MOGELIJKHEID WAS DRUMMEN BIJ HUN MUZIEKSTUKKEN. EN DAT DEED IK AAN DE ANDERE KANT WEER GRAAG. MOEILIJK, 'T WAS EEN SUCCESVOLLE BAND. IK KON HET WEL BEGRIJPEN, IK WAS VEEL MINDER GESCHOOLD DAN DE ANDEREN EN MIJN IDEEËN VONDEN ZIJN NAÏEF. EN DE ZANG WAS VRESELIJK, VIND IK NOU ZELF. IK BEGRIJP 'T WEL, MAAR ENKEL KRITIEK GEVEN IS SLECHT, IEDEREEN HEEFT AANMOEDIGING NODIG.

HET IS ALTIJD EEN PROBLEEM VOOR MIJ GEWEEST OM GENOEG ZELFVERTROUWEN TE VINDEN OM TE DOEN WAT IK DENK DAT GOED IS. DAT IS BIJVOORBEELD EEN REDEN WAAROM IK **JOHNNY LYDON** BEWONDER, *'JUST GO AHEAD AND FUCK IT'*. IK DENK DAT DAAR ERG VEEL MOED VOOR NODIG IS. IK RAAK ZO SNEL ONTMOEDIGD DOOR AFKEUR, GEBREK AAN RESPECT EN WAARDERING, DE ANGST DAT ANDEREN ME UITLACHEN, ME BEHANDELEN ALS DE KLEINE JONGEN DIE OOK IETS WIL DOEN. MISSCHIEN TE VEEL. SOMS WEERHOUDT HET ME ERVAN OM IDEEËN UIT TE VOEREN. IK BEN NIET IEMAND DIE VEEL SCHRIJFT EN NOG STEEDS VEEL TE NERVEUS IS OM DINGEN IN HET OPENBAAR TE DOEN. VROEGER DRONK IK ONTZETTEND VEEL OM MIJN ZENUWEN DE BAAS TE BLIJVEN, MAAR DAAR HEB IK TENMINSTE MEE KUNNEN STOPPEN.'

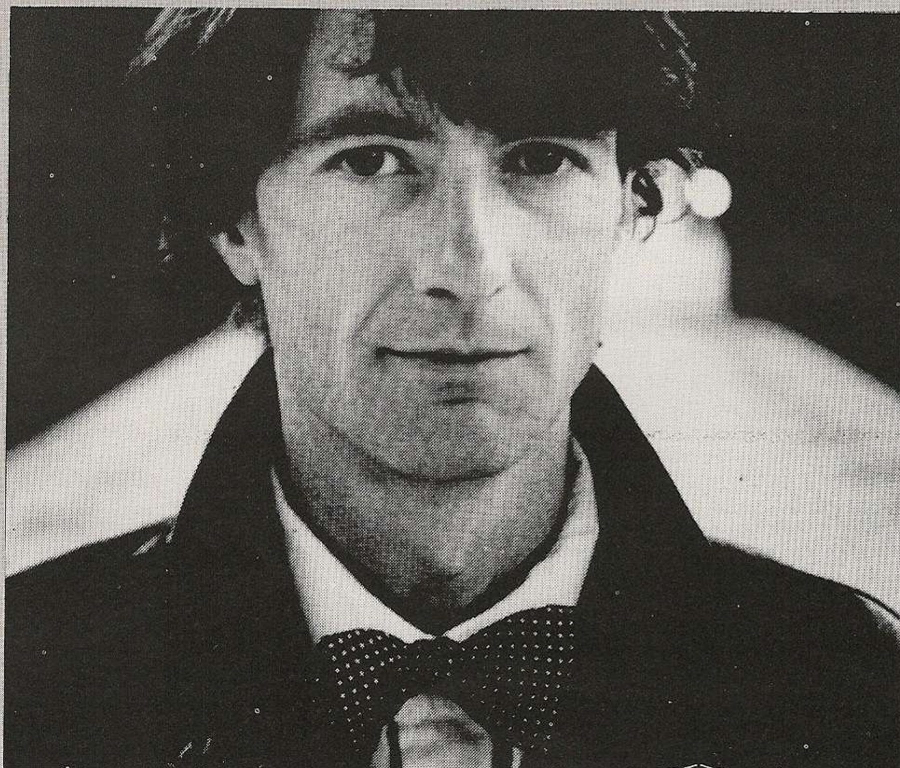
ROBERTS POEDEL PROBEERT OP DE BANK TE SPRINGEN, MAAR DE POGING MISLUKT. 'ZE IS NIET MEER ZO SNEL ALS VROEGER. ZE HEEFT IETS AAN D'R POOT . . . WAT EEN FAMILIE, HÈ?' HET GELACH IS SPONTAAN EN HARTELIJK, DE EROP VOLGENDE STILTE IETSJE LANGER.

'SOMS WOU IK DAT IK VOLLEDIG ANONIEM KON WERKEN, DAT IK IDEEËN KAN HEBBEN EN ZE UITVOEREN, ZONDER DAT MIJN EIGEN PERSOONLIJKHEID DAARBIJ IN KWESTIE KOMT. IK HOU ER NIET VAN IN DE SPOTLIGHT TE STAAN. HET IS DENK IK TEGEN MIJN NATUUR OM IN HET OPENBAAR TE WERKEN. MIJN MUZIKALE INTERESSE KOMT OOK NIET VOORT UIT HET VERLANGEN EEN PERFORMER TE ZIJN. MIJN BENADERING IS MEER DIE VAN EEN SCHILDER OF EEN SCHRIJVER, WIENS WERK GROTENDEELS IN ISOLATIE PLAATS VINDT. EN ALS HET PRODUKT DAN BIJ HET PUBLIEK KOMT, IS HIJ ER ZÉLF NIET MEER.'

HAROLD SCHELLINCKX

PETER HAMILL

VAN DER GRAAF GENERATOR, EEN LEGENDARISCHE BAND DIE NOOIT BOVEN DE CULT-STATUS IS UITGEGROEID, WAARSCHIJNLIJK OMDAT ZE HAAR TIJD VOORUIT WAS. IN DE SCHADUW VAN DE 'GROTEN' HEEFT VDGG DE POPHISTORIE IN TIEN JAAR TIJD VERRIJKT MET EEN ERFENIS VAN NEGEN ELPEES VAN ARTISTIEK HOGE WAARDE.
ONBETWIST LEIDER WAS PETER HAMMILL, DIE NA DE ONTBINDING VAN VDGG IN 1978 ZIJN SOLO-PROJECTEN (INMIDDELS IN TOTAAL TIEN ELPEES) VOORTZETTE, PLATEN VAN ANDEREN PRODUCEERDE (RANDOM HOLD, LUDUS) EN IN ZIJN EENTJE OPTRAD.
OP DE PODIA DEED HIJ VAN ZICH SPREKEN VIA EEN AMERIKAANSE TOURNEE MET VIOLIST GRAHAM SMITH. IN NEW YORK LEVERDE HIJ VOKALE BIJDRAGEN AAN HET 'EXPOSURE'-ALBUM VAN ROBERT FRIPP. EN NU STAAT HIJ OP HET PUNT EEN NIEUWE BAND TE FORMEREN.

Koos

WAT HEBBEN **BILL NELSON, ROBERT FRIPP BRIAN ENO, PETER GABRIEL, DAVID BOWIE** EN **PETER HAMMILL** MET ELKAAR GEMEEN? BEHOREN ZE TOT DEZELFDE GENERATIE? JA. ZIJN ZE ALLEN AL ONGEVEER 10 TOT 12 JAAR BEZIG MET MUZIEK? WEER RAAK. HUN NATIONALITEIT? PRECIES, BRITS. LANGZAAM MAAR ZEKER WORDEN WE WARM, NADEREN WE DE KERN VAN DE ZAAK.
OM TE VOORKOMEN DAT HET NU VERWARREND GAAT WORDEN LIJKT DISKREET INGRIJPEN GEBODEN. DE GENODIGDE: **PETER HAMMILL.** HEM ACHTEN WE IN STAAT DE TWIJFEL WEG TE NEMEN. HET SLEUTELWOORD: OVERLEVEN.
PETER HAMMILL (32): *'DE SURVIVORS'*, DE OVERLEVENDEN. HET GELDT IN DE EERSTE PLAATS VOOR ENGELSE MUZIKANTEN. HET IS DE LINK TUSSEN DIE NAMEN. HET IS GEEN KWESTIE VAN EEN ZEKERE MATE VAN SUCCES DIE JE MOET BEHALEN, MAAR MEER DE INSTELLING VAN: IK ZAL EN MOET DIT OF DAT DOEN. EEN PRETTIG SOORT KOPPIGHEID DUS. DAARBIJ MOET JE NATUURLIJK WEL DE MAZZEL HEBBEN DAT DE OMSTANDIGHEDEN TOELATEN DAT JE ER INDERDAAD OPTIMAAL MEE BEZIG KUNT ZIJN EN ZO IN STAAT BENT TE OVERLEVEN.

DEZE GROEP MUSICI HEEFT IETS EIGENS. IETS VAN ZICHZELF, DAT DIENT TE WORDEN UITGEDRAGEN. VERMOEDELIJK IS ER EEN KLEIN AANTAL MENSEN DAT DIEZELFDE BEHOEFTE, OF LIEVER NOODZAAK, IN ZICH VOELT. HET MOET GEBEUREN, HOE DAN OOK.
DIE UITSTRALING DOET ZICH OOK VOELEN WAAR HET GAAT OM DE INVLOED OP NIEUWE HEDENDAAGSE GROEPEN. IK DENK DAT DEZE JONGE MENSEN GEMIDDELD GENOMEN MEER LUISTEREN NAAR DE MUZIEK VAN DE 'SURVIVORS' DAN NAAR ANDERE FIGUREN VAN ONZE GENERATIE. HOE DIE INVLOED MUZIKAAL TOT UITING KOMT KAN IK NIET OVERZIEN. MAAR IK DENK WEL DAT ER WAT OVERKOMT VAN DIE ANDERE GEMEENSCHAPPELIJKE NOEMER, DIE BIJNA WANHOPIGE NOODZAKELIJKHEID. ER IS EEN KRACHT DIE JE VOORTDRIJFT. MUZIEK EN SONGS VRAGEN ER OM GESCHREVEN TE WORDEN. OOK ALS JE WEET DAT NIEMAND ZE ZAL HOREN ZULLEN DE SONGS WORDEN GESCHREVEN. HET IS EEN SOORT KATHARSIS. ALS IK EEN SONG SCHRIJF GAAT HET ER OP DAT MOMENT OM DAT IK MEZELF IETS TE VERTELLEN HEB EN NIEMAND ANDERS. ALS IEMAND HET WIL HOREN, IS DAT MEEGENOMEN. ALS DIE ANDER ER DAN OOK NOG IETS MEE KAN DOEN VOOR ZICHZELF IS HET HELEMAAL PRIMA. DAT IS MIJN DEFINITIE VAN SUCCES'.

DE ZINNEN DIE **HAMMILL** HIERBOVEN UITSPREEKT VERRADEN ERVARING EN EEN GROTE BETROKKENHEID, MAAR BOVENAL DIEPGEWORTELDE IDEEËN OVER DE MOGELIJKHEDEN VAN MUZIEK EN SONGS. NIET VERWONDERLIJK ALS JE ZIJN MUZIEK KENT EN JE BOVENDIEN IN HET ACHTERHOOFD HOUDT DAT HIJ ER – 'OMDAT HET NIET ANDERS KAN' – AL TWAALF JAAR DAGELIJKS MEE BEZIG IS. DAT LAATSTE VERDIENT ENIGE TOELICHTING.
OP 5 NOVEMBER 1948 WORDT **PETER HAMMILL** GEBOREN IN DE **LONDENSE** WIJK **EALING.** ZIJN VROEGE JEUGD LEVERT WEINIG OPVALLENDE BIOGRAFISCHE GEGEVENS OP EN HET DUURT DAN OOK TOT ZIJN VEERTIENDE VOORDAT HIJ ECHT IN AANRAKING KOMT MET MUZIEK. ZIJN ERVARINGEN BEPERKEN ZICH VOORLOPIG TOT HET BELUISTEREN VAN BLUES-ORIGINALS ALS **JOHN LEE HOOKER** EN **MUDDY WATERS** EN DE FOLKMUZIEK VAN DE JONGE **BOB DYLAN.**

LICHT VERONTSCHULDIGEND HAALT **PETER** DIE BEGINPERIODE AAN. 'ACH, JE KENT HET WEL, BLUESSONGS SCHRIJVEN IN DE BEKENDE DRIE AKKOORDENREEKSEN. DAARIN VERWERKTE JE DAN ALLE DIEPZINNIGE EN FANTASTISCHE LEVENSERVARINGEN DIE IEMAND VAN VEERTIEN ACHTER DE RUG HEEFT'.
NA DE MIDDELBARE SCHOOL HOUDT HIJ HET IN **LONDEN** VOOR GEZIEN EN GAAT STUDEREN AAN DE UNIVERSITEIT VAN **MANCHESTER.** DAAR PIKT HIJ EEN AANTAL MUZIKALE INVLOEDEN OP EN SPEELT IN EEN STUDENTENORKEST VAN TWINTIG MAN STERK, WAARUIT LATER **VAN DER GRAAF GENERATOR** ONTSTAAT. 'SCHRIJ-

ALPHA NUMERIC QUARTZ SYNTHESIZED TUNER F2610

REMOTE CONTROLLED PRE AMPLIFIER F3610

SUPER CLASS AB POWER AMPLIFIER F4610

SWITCH UNIT TIMER F3611

SOLENOID CONTROL CASSETTE DECK F6612

Je ziet wat je hoort. De nieuwe Philips HiFi-racksystemen.

PHILIPS

Philips HiFi-racksysteem F 110.

'n Compleet HiFi-rack op zwenkwielen met magnetisch-sluitende glazen deur. Af te stemmen op FM, midden- of lange golf, met AFC en FM stereo-indicatie. Het vermogen van 2x17 watt FTC beluistert u desgewenst over vier luidsprekers. Het cassettedeck bezit Dolby, soft-touch bediening en 'n switch voor Ferro, Chroom en Metal cassettes. De platenspeler is semi-automatisch, de draaitafel anti-magnetisch aluminium en de naaldkracht direct afleesbaar. Het nieuwe Philips racksysteem F 110 heeft 't allemaal. En dat is zeer veel, gezien de prijsklasse rond de f 1.300,–.

Philips HiFi-racksysteem F 112.

Een compleet HiFi-rack op zwenkwielen, met magnetisch-sluitende glazen deur en 'n separate stereo-tuner voor FM, lange en middengolf, met veldsterktemeter.

De versterker levert 2x20 watt FTC en maakt dubbing mogelijk via aux/uit. Het cassettedeck is ook voor Metal cassettes geschikt en heeft bovendien piekwaardeaflezing en een timertoets. De semi-automatische platenspeler heeft direct afleesbare naaldkracht. Het nieuwe Philips-racksysteem F 112 heeft 't allemaal.
En dat is nogal wat, gezien de prijsklasse rond de f 1.400,–.

De toekomst is begonnen.
De geluidstechniek van de komende jaren werpt z'n schaduw vooruit.

Zien wat je hoort behoort nu al tot de mogelijkheden. De geluidsmonitoren in de nieuwe HiFi stereo thuisapparatuur van Philips bewijzen dat. Je ziet wat je hoort op fluorescerende displays en LED's: AM of FM, mono of stereo, veldsterkte, ingeschakeld zendergeheugen en golfgebieden komen in beeld, de opnamesterkte per kanaal, de ingeschakelde selectie van band, luidspreker en platenspeler verschijnen zichtbaar op de geluidsmonitoren van de nieuwe Philips HiFi-racksystemen.

Er zijn er acht. Volledig één in stijl, maar verschillend in techniek. En juist daardoor toegesneden op de grote verscheidenheid van HiFi wensen onder de mensen.

PHILIPS

Philips HiFi-racksysteem F 214.

Een HiFi-rack met verharde rookglazen bovenklep met traploos verstelbare scharnieren en 'n rookglazen deur. Op de separate tuner werkt u met zeven FM voorkeuzezenders, FET ingangen voor AM en FM, inschakelbare FM-lock en -mute.

De versterker levert 2x35 watt FTC. Hij heeft elektronisch-beveiligde schakelbare uitgangen voor twee stereo-luidsprekersystemen, twee recorderaansluitingen met dubbing en monitor-mogelijkheid. Speelt Ferro, Chroom of Metal cassettes over 'n FSX opname-/weergavekop en leest piekwaarden af op 'n LED schaal. De platenspeler is een frontbediende automaat met direct afleesbare naaldkracht. Het nieuwe Philips racksysteem F 214 heeft 't allemaal. En dat is het onthouden waard, gezien de prijsklasse rond de f 2.000,–!

Philips HiFi-racksysteem F 210.

Dit HiFi-rack staat om te beginnen op zwenkwielen, de voordeur van glas sluit magnetisch. 5 FM voorkeuzetoetsen, FM-lock en -mute, plus midden- en lange golf. 2x30 watt FTC vermogen en aansluitingen voor vier speakers en twee recorders. U speelt Metal, Chroom en Ferro cassettes met 'n FSX opname-/weergavekop en geniet van piekwaarde-aflezing.

De platenspeler is volautomatisch en de naaldkracht direct afleesbaar. Het nieuwe Philips racksysteem F 210 heeft 't allemaal. En dat is opvallend veel in de prijsklasse rond de f 1.600,–.

Philips HiFi-racksysteem F 212.

Een fraai HiFi-rack met rookglazen deur, waarachter een zeer selectieve FM, MG en LG tuner, die veldsterkte en kanaalmidden indiceert en die een actief stereo-storingsonderdrukkingsfilter bezit. 2x25 watt FTC vermogen, verlichte VU outputmeters en schakelbare elektronisch-beveiligde uitgangen voor twee stereo-speakersystemen, plus dubbing via aux/uit. U luistert naar 30-16.000 Hz op 't cassettedeck, met soft-touch bediening voor Ferro, Chroom en Metàl cassettes.

De semi-automatische platenspeler heeft direct afleesbare naaldkracht. Het nieuwe Philips-racksysteem F 212 heeft 't allemaal. En dat is zeldzaam veel in de prijsklasse rond de f 1.700,–.

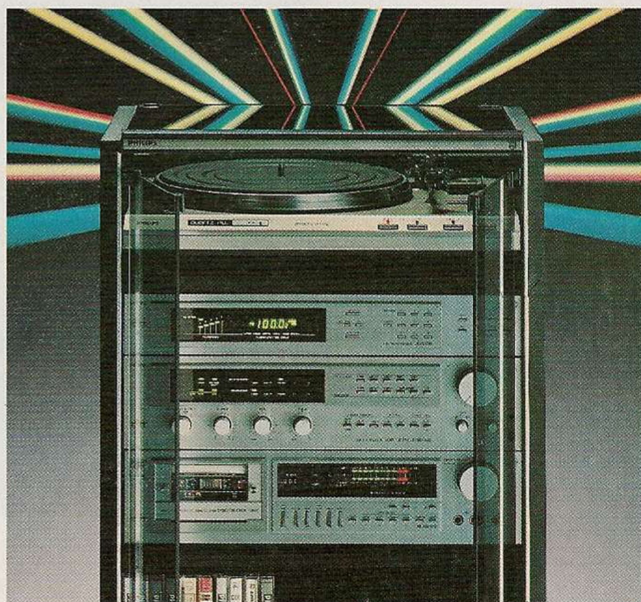

Philips HiFi-racksysteem F 216.

Een HiFi-rack met verharde rookglazen bovenklep en een rookglazen deur.

U bedient een digitale kwarts PLL synthesizertuner met 'n programmeerbaar geheugen voor 8 AM en 8 FM voorkeuzezenders, plus micro-processorgestuurde afstemming.

Op de 2x45 watt FTC versterker zitten beveiligde uitgangen voor twee stereo-speakersystemen en twee recorderaansluitingen (dubbing en monitoring). Het deck met timertoets is ook geschikt voor Metal cassettes. De automatische platenspeler werkt met Direct Control snelheidsregeling. Het nieuwe Philips-racksysteem F 216 heeft 't allemaal. En dat is vrij bijzonder in de prijsklasse rond de f 2.300,–.

Philips HiFi-racksysteem F 516.

Een semi-professioneel rack met rookglaskap en -deur, plus ingebouwde hoofdtelefoonaansluiting. Te programmeren op 27 willekeurige AM of FM zenders op de digitale PLL synthesizertuner.

De Super Class A/B versterker is 2x60 watt FTC, waarmee u gelijktijdig verschillende geluidsbronnen kunt opnemen en weergeven. Het Metal deck heeft computergestuurde Solenoid-bediening, Automatic Location Device en Next Track Device. De automatische Direct Control platenspeler is kwartsgestuurd.

Het nieuwe Philips racksysteem F 516 heeft 't allemaal. En dat is ongekend in de prijsklasse rond de f 3.300,–.

Prijsklasse is gemiddelde winkelprijs.

Leverbaar vanaf december 198

Philips HiFi-rack F 610.

In dit luxe HiFi-rack bevindt zich een alfanumerieke fluorescentietuner om digitaal af te stemmen op zendernaam en frequentie. Een opzienbarend systeem, dat er voor zorgt dat u naar keuze de zendernaam naast in cijfers, nu ook in letters kunt aflezen. U roept 29 AM en FM stations op vanuit het zendergeheugen. De stuurversterker, met ontvanger voor infrarood afstandsbediening van alle apparatuur in het rack, heeft een haast professioneel aantal in- en uitgangen.

De super class A/B eindversterker is 2x60 watt FTC. Hij heeft tien segmenten LED piek-output indicatoren en separate kanaal volumeregelaars. De programmeerbare FTD timer schakelt centraal op elk gewenst tijdstip elke component automatisch in of uit. Het cassettedeck heeft computergestuurd bandtransport en elektronisch geregelde motorloop.

De automatische kwarts-platenspeler heeft Direct Control en LED indicatie voor snelheid, start en repeat. Dit alles heeft het nieuwe Philips racksysteem F 610. En meer is haast niet mogelijk in de prijsklasse rond de f 6.000,–.

De nieuwe Philips HiFi-racks. Eén stijl, acht systemen.

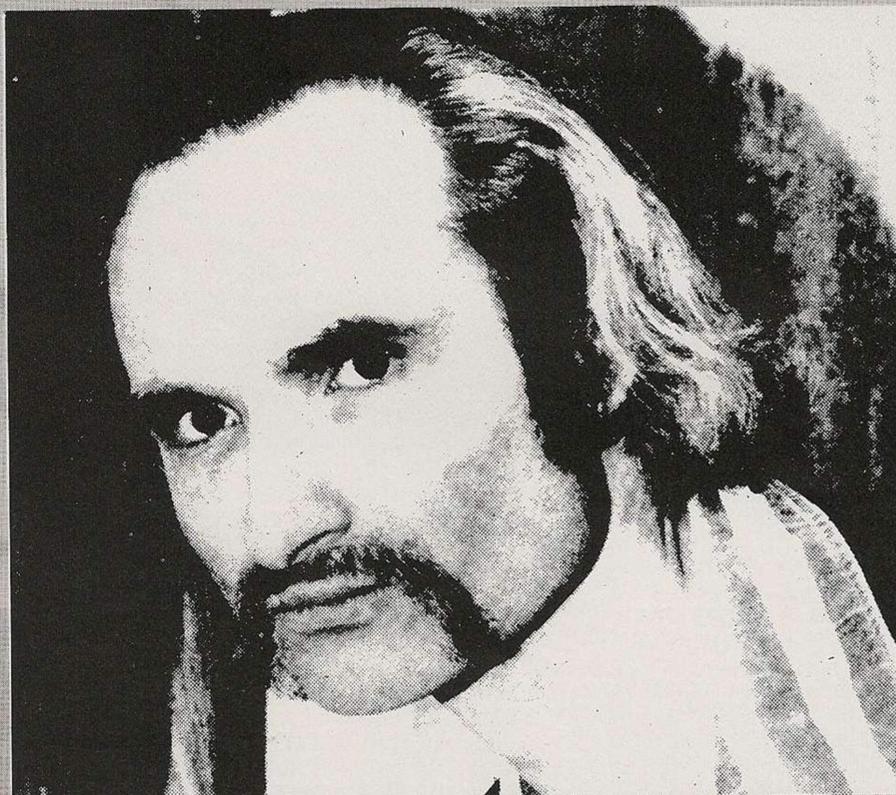
PHILIPS

VEN WAS MIJN GROTE PASSIE IN DIE TIJD. IK WILDE NIETS ANDERS DAN DAT. EEN ONBEWOOND EILAND, PEN EN PAPIER, MEER DACHT IK NIET NODIG TE HEBBEN'.
DEZE DADENDRANG UIT ZICH NIET ALLEEN IN EEN GROOT AANTAL SONGS EN GEDICHTEN, MAAR LEIDT IN DE EERSTE PLAATS TOT INHOUDELIJK STERK AFWIJKENDE TEKSTEN DIE WEINIG MEER VAN DOEN HEBBEN MET HET LEVEN VAN ALLEDAG.

INTUSSEN HEEFT **PETER** DE AANDACHT GETROKKEN, ZIJ HET OP BESCHEIDEN SCHAAL. DE TEKSTEN BLIJKEN UIT ZULKE VERRASSENDE INVALSHOEKEN GESCHREVEN EN EEN DUSDANIG FASCINERENDE UITSTRALING TE HEBBEN, DAT ZE WEL OPGEMERKT MOETEN WORDEN.
'IK HEB EIGENLIJK NOOIT BEWUST VOOR MUZIEK ALS KUNSTVORM GEKOZEN. HET IS MIN OF MEER DOOR HET TOEVAL BEPAALD. *IN A WAY IT WAS THE MUSIC THAT CHOSE ME!'*
IN DE LAATSTE DRIE JAAR DAT **PETER** NU ALLEEN WERKT, VERSCHENEN ER VIER SOLO-ALBUMS: *'THE FUTURE NOW' ('78), 'PH7' ('79), 'A BLACK BOX' ('80)* EN ONLANGS *'SITTING TARGETS'*. DE PLATEN ZIJN EEN STUK TOEGANKELIJKER DAN VOORGAAND SOLOWERK. HOEWEL DE TEKSTEN ONMISKENBAAR VAN **HAMMILL'S** HAND ZIJN VINDT ER IN ZEKERE ZIN EEN AFREKENING MET HET VERLEDEN PLAATS. DE ARCHETYPISCHE MAGIE VAN EERDERE PRODUKTIES MAAKT IN TOENEMENDE MATE PLAATS VOOR MEER BESCHOUWENDE WERELDSE ONDERWERPEN, NIET ZELDEN VAN MAATSCHAPPELIJKE AARD.
DEZE ELPEES KWAMEN TOT STAND IN ZIJN EIGEN HUISSTUDIO, *'SOFA SOUND'*, IN HET **ENGELSE** DORPJE **WILTSHIRE.** ZONDER DAT IEMAND, BEHALVE DAN MISSCHIEN ZIJN VROUW, WEET WAAR HIJ MEE BEZIG IS, KAN HIJ ER Z'N GANG GAAN. ZELFS DE PLATENMAATSCHAPPIJ VERKEERT VAAK IN HET ONGEWISSE OVER ZIJN AKTIVITEITEN.
PETER: 'ZO WERK IK HET LIEFST. ALLEEN, ZONDER PRESSIE VAN BUITENAF. HET PAST IN MIJN IDEE VAN MUZIEK MAKEN. IK ZIE HET ALS EEN CONTINUE PROCES, WAAR JE DAGEN EN NACHTEN MEE BEZIG KUNT ZIJN. DOORDAT IK ALLES ZELF DOE BEN IK IN FEITE MET EEN GROOT AANTAL DINGEN TEGELIJK BEZIG. NIET ALLEEN COMPONEREN, MAAR OOK OPNEMEN, MONTEREN, BIJSCHAVEN, ETC. IK SCHRIJF DE SONGS MET MIJN TAPERECORDER. OP DIE MANIER KUN JE EEN IDEE METEEN VORMGEVEN. IK DUIK MIJN STUDIOOTJE IN EN GA AAN HET WERK.
OP DEZE MANIER BEN IK DRIE MAANDEN LANG DAGELIJKS BEZIG GEWEEST MET *'SITTING TARGETS'*. EEN BAND ZOU HET MISSCHIEN IN DRIE WEKEN AFKRIJGEN, MAAR ALS JE ECHT ALLES ZELF DOET EN OOK NOG STREEFT NAAR EEN ZO GROOT MOGELIJKE PERFECTIE, ZIJN DRIE MAANDEN ZO OM. ALS HET ZOVER IS, HEB IK EEN FANTASTISCH GEVOEL: HET STAAT ER OP, HET IS GELUKT. IK BEN DAN MOE, ERG MOE, MAAR OOK ZEER VOLDAAN OVER WAT ACHTER ME LIGT. DAAR GAAT HET MISSCHIEN ALLEMAAL WEL OM, DE KRACHT VAN DIE MOMENTEN. DE LAATSTE FASE VAN HET PRODUKTIEPROCES, ALS DE TAPE IN EEN 16 SPORENSTUDIO WORDT BEWERKT, MAAK IK NIET EENS MEER BEWUST MEE. DAT VALT BUITEN MIJN VERANTWOORDELIJKHEID. IK HEB ER GEEN GREEP MEER OP EN DUS MAAK IK ME ER NIET MEER DRUK OM'.
HEB JE OOIT SPIJT VAN IETS DAT JE HEBT OPGENOMEN?
'NEE, NOOIT. KIJK, DAT HEEFT WEER TE MAKEN MET DAT PROCES WAAR JE IN ZIT. DAT IS VOOR MIJ PERSOONLIJK, ACHTERAF, DE WAARDE VAN EEN MUZIKAAL PRODUKT. DE MAGIE DIE ER WAS TOEN JE JE ER AAN WERKTE. DAT HEB JE VASTGELEGD. NEE, SPIJT HEB IK DUS NOOIT, WEL ZOU IK NU NATUURLIJK EEN AANTAL DINGEN ANDERS HEBBEN GEDAAN'.
PETER VINDT ZELF DAT HIJ ZICH IN EEN UITERST BEVOORRECHTE POSITIE BEVINDT. HIJ HEEFT EEN EIGEN STUDIO, KRIJGT ALLE TIJD EN RUIMTE OM TE DOEN WAAR HIJ ZIN IN HEEFT EN HEEFT RELATIEF WEINIG LAST VAN EXTERNE DRUK, DIE VERDER GAAT DAN DE MUREN VAN DE HUISKAMER. HIJ BESEFT DAT ER VANDAAG VOORBEELDEN TE OVER ZIJN VAN BANDS DIE HET TEGENDEEL ERVAREN.
'ALS IK HET VERGELIJK MET DE TIJD WAARIN IK BEGON IS DE DRUK OP BEGINNENDE BANDS, EN NIET IN DE LAATSTE PLAATS DOOR JOURNALISTEN, ENORM TOEGENOMEN. MEN KRIJGT DE TIJD NIET MEER OM DE ZAKEN EENS RUSTIG OP EEN RIJTJE TE ZETTEN.
DE BESCHIKBARE INFORMATIE OVER POPMUZIEK EN AANVERWANTE STROMINGEN IS VEEL GROTER GEWORDEN. JE WORDT OOK SNELLER IN EEN HOKJE GEDUWD. JOURNALISTEN ANALYSEREN TEGENWOORDIG ONMIDDELLIJK ALLES IN TERMEN VAN WAT AL BEKEND IS EN WAT ZE AL EENS EERDER HEBBEN GEHOORD. JONGE BEGINNENDE BANDS LEZEN DAT EN LATEN ZICH ER DOOR BEÏNVLOEDEN. TOEN IK 19 JAAR WAS, ZEIDEN WE GEWOON: LATEN WE EEN BAND BEGINNEN. NU IS HET ZO, DAT DE CRITICI BEPAALDE VERWACHTINGEN HEBBEN WAARAAN JE MOET VOLDOEN OM NIET VOLLEDIG DE GROND TE WORDEN INGESCHREVEN. OM EEN VOORBEELD TE NOEMEN: **THE CURE** KRIJGT IN **ENGELAND** DERMATE SLECHTE KRITIEKEN, DAT IK ME WEL EENS AFVRAAG HOE ZE HET VOLHOUDEN. HUN MUZIEK WORDT VAAK AFGEDAAN MET DE TERM *'GRAMMAR-SCHOOL-ROCK'*. IK VRAAG ME ZELFS AF OF IK NU NOG WEL ZOU DURVEN BEGINNEN MET EEN BAND ALS IK 19 WAS'.
HOE STAAT HAMMILL TROUWENS ZELF TEGENOVER NIEUWE MUZIEK. ALS WE HEM DEZE VRAAG VOORLEGGEN ZEGT HIJ ZICH ER NIET ZO INTENSIEF MEE BEZIG TE HOUDEN. HIJ VRAAGT ONS NAMEN TE NOEMEN. EERST EEN KLASSIEKE VERNIEUWER: **ROBERT FRIPP.**
'HIJ IS EEN GOEDE VRIEND VAN ME. ZO IEMAND, WAARMEE JE... *WELL, WE AGREE TO DISAGREE ABOUT A LOT OF THINGS.* HET IS JAMMER DAT HIJ SOMS TE VEEL THEORIE GEBRUIKT OM ZICHZELF EN ZIJN WERK TE PRESENTEREN. DIE THEORIE HEEFT HIJ NIET NODIG OM ZIJN MUZIEK TE RECHTVAARDIGEN. HIJ IS ER WAT HUIVERIG VOOR OM MET ZANGERS IN ZEE TE GAAN, OMDAT HIJ ZELF MUZIKANT IS EN AL ZIJN EXPRESSIE MET BEHULP VAN DE GITAAR KWIJT KAN'.
TALKING HEADS.
'DE BAND, DE RITMES, HET GELUID, DAT IS ALLEMAAL OKAY. *BUT I GET THE IMPRESSION THAT* **DAVID BYRNE** *IS A COMPLETE ASSHOLE.* VOOR **FRIPP** EN **ENO** IS HET PRIMA OM ER WAT THEORIE BIJ TE HALEN, MAAR **BYRNE** IS EEN TEKSTSCHRIJVER EN HEEFT DUS ANDERE MIDDELEN OM ZICH THEORETISCH UIT TE DRUKKEN. DAT IS MIJN BEZWAAR TEGEN HEM'.
JOY DIVISION.
'UITSTEKENDE MUZIEK, ZE HEBBEN ERG GOEDE PLATEN GEMAAKT. IK HERKEN VEEL DINGEN DIE IK IN **VAN DER GRAAF** HEB GEDAAN TOEN IK ZO OUD WAS. OOK ZIJ ZIJN HET SLACHTOFFER GEWORDEN VAN DE DRUK VAN BUITENAF, WAAR IK HET NET OVER HAD. ZE WAREN TE JONG OM DIE PRESSIE TE KUNNEN WEERSTAAN EN HEBBEN HET DAARDOOR NIET GERED'.
EVEN IETS HEEL ANDERS. IS MUZIEK VOOR JOU PUUR EMOTIE OF KOMT ER MEER BIJ KIJKEN?
'MUZIEK HEEFT, NET ALS IEDERE ANDERE VORM VAN KUNST, DE MOGELIJKHEID IN ZICH MEER TE ZEGGEN DAN EMOTIES, INTELLECT OF ENTHOUSIASME ALLEEN. DAT IS HAAR GROTE KRACHT. DIT SCHEPT DE VERANTWOORDELIJKHEID EEN OPEN EIND AAN JE BEWERINGEN TE LATEN. JE MAG NIET ZEGGEN; IK DENK DIT EN ZO IS HET. JE SCHRIJFT VANUIT EEN BEPAALD GEZICHTSPUNT, IN DE HOOP DAT DE LUISTERAAR BEGRIJPT DAT HET OOK ANDERS KAN. *IT'S THE POWER OF DOUBT, IT'S GOT TO BE OPEN'.*
IS COMPONEREN VOOR JOU EEN GEBEURTENIS OF EEN PROCES?
'NA AL DIE JAREN WORDT HET EEN PROCES. VOOR MIJ IS HET ERG INTENSIEF, MAAR PRETTIG WERK. WAT DAT BETREFT LEID IK EIGENLIJK EEN HEEL NORMAAL BESTAAN. TROUWENS, NIET ALLEEN TEN AANZIEN VAN MIJN WERK, MAAR OOK IN MIJN PRIVÉLEVEN BEN IK ALS ZOVELEN. IK HEB EEN VROUW EN EEN DOCHTER EN DAT IS BELANGRIJK VOOR ME, WANT HET HEEFT Z'N WEERSLAG IN MIJN WERK. ZO HEB IK EEN HELE GEMIDDELDE ERVARINGSWERELD. IN TEGENSTELLING TOT DE DOORSNEE ROCKBAND, VOOR WIE HET LEVEN OPHOUDT BIJ HET WERK, BIJ DE TOUREN EN DE PLATEN MAKEN. ALLES IS DAN ZO KUNSTMATIG GEWORDEN DAT ER GEEN ENKELE NORMALE MENSELIJKE ERVARING MEER OVER IS OM OP TERUG TE KUNNEN VALLEN'.
DIT NORMALE, HUISELIJKE LEVEN PAST IN DE ONTWIKKELING DIE DE SOLO-ELPEES DE LAATSTE JAREN VERTONEN, NAMELIJK DE OVERGANG VAN ABSTRACTE NAAR MEER CONCRETE ONDERWERPEN.
'DAT KLOPT. HET GEBEURT ALLEMAAL HEEL BEWUST. IK HAD HET GEVOEL DAT IK ALS SCHRIJVER DEZE ONDERWERPEN VAN SOCIALE AARD AANKON ZONDER TE VERVALLEN IN IDEOLOGISCHE DOGMA'S. IK DRAAG GEEN POLITIEK STANDPUNT UIT. EEN SONG ALS *'PORTON DOWN'* VAN **PH7** GAAT OVER EEN POLITIEK HEET HANGIJZER ALS CHEMISCHE OORLOGSVOERING, MAAR HEEFT EEN PUUR BESCHRIJVEND KARAKTER. OOK HIER IS NOG STEEDS SPRAKE VAN HET ELEMENT VAN DE TWIJFEL EN EEN OPEN EIND. OPLOSSINGEN KAN IK OOK NIET GEVEN.
DE EERSTE AANZET TOT DE MEER CRITISCH GETINTE NUMMERS WAS DE **NADIR**-FILOSOFIE DIE LATER TOT LEVEN KOMT IN DE PUNKBEWEGING. DOOR **NADIR** KWAM **JOHNNY ROTTEN** ER TOE NUMMERS ZO RUIG TE SPELEN ALS HIJ DEED.
VORIG JAAR IS HET EENMANSORKEST **HAMMILL** VOOR HET LAATST IN NEDERLAND LIVE AAN HET WERK TE ZIEN GE-
VERVOLG OP PAG. 36

HOLGER CZUKAY

IN 1968 WERD DOOR EEN AANTAL KLASSIEK GESCHOOLDE MUSICI DE DUITSE FORMATIE **CAN** OPGERICHT. LANGE TIJD WERD DEZE GROEP ALS EXPERIMENTEEL EN PROGRESSIEF BESTEMPELD, ZE KREEG ZODOENDE WEINIG BEKENDHEID BIJ HET GROTE PUBLIEK. **CAN** BESTOND TOEN UIT: **IRMIN SCHMIDT** *(PIANO)*, **MICHAEL KAROLI** *(GITAAR)*, **JACKIE LIEBEZEIT** *(DRUMS)*, **DAMO SUZUKI** *(ZANG)* EN **HOLGER CZUKAY** *(BASGITAAR)*.

VAN DE GROEP KWAM EEN ZESTIENTAL ELPEES UIT
IN **ENGELAND** WAS EN IS DE GROEP NOG STEEDS ERG BEKEND. HET EXPERIMENTELE IN HUN MUZIEK BESTOND VOORNAMELIJK UIT HET FEIT DAT ZE EEN (KORTE GOLF)RADIO GEBRUIKTEN EN ETNISCHE INVLOEDEN VERWERKTEN, HIERBIJ MOET NIET ALLEEN AAN **AFRIKAANSE** MAAR OOK AAN **JAPANSE** BEÏNVLOEDING WORDEN GEDACHT. IN FEITE WAS DE GROEP **CAN** DUS ÉÉN VAN DE GRONDLEGGERS VAN DE NU ZO IN ZWANG ZIJNDE **'AFRIKA-SOUND'**. VOORAL **HOLGER CZUKAY** HEEFT BIJ DIT ALLES EEN GROTE ROL GESPEELD, NIET ALLEEN ALS GROEPSLID ECHTER OOK ALS PRODUCER VAN VEEL **CAN**-PLATEN.

NA DE LP *'SAW DELIGHT'* HEEFT HIJ DE GROEP VERLATEN OM ALLEEN VERDER TE GAAN. VANAF EIND ZEVENTIGER JAREN SPEELDE HIJ O.A. MET **CLUSTER** EN **BRIAN ENO** (17), **MOEBIUS** EN **CONNY PLANCK**
EN TOCH OOK WEER MET **JAKI LIEBEZEIT** (20). SAMEN MET **(EX-PIL) JAH WOBBLE** EN LAATSTGENOEMDE MAAKTE *CZUKAY* ONLANGS EEN, AAN **IAN CURTIS** OPGEDRAGEN, 12 INCH MET PRODUCER **CONNY PLANCK** WERKTE HIJ SAMEN OP DE 12 INCH-SINGLE VAN *'LES VAMPYRETTES'*
EN OP DIE VAN DE **EURYTHMICS** . OOK IS HIJ BEZIG MET DE PRODUKTIE VAN EEN ALBUM MET DE JAPANSE ZANGERES **PHEW**, IEMAND DIE AL EERDER MET **R. SAKAMOTO** *(YMO)* HEEFT GEWERKT.
VOORAL DE SAMENWERKING OP DE PLAAT MET **JAH WOBBLE**, WAAR **CZUKAY** GEEN BAS MAAR PIANO, ORGEL EN GITAAR SPEELT, MAG BETEKENEN DAT HIJ NOG STEEDS EEN BELANGRIJKE ROL SPEELT IN DE HEDENDAAGSE MUZIEK. **PASCAL BUSSY**, MEDE OPRICHTER VAN HET FRANSE MUZIEKBLAD **'ATEM'**, HAD EEN GESPREK MET HEM, WAARBIJ VOORAL OP ZIJN VERLEDEN MET **CAN** WERD INGEGAAN.

WAS JE KLASSIEKE SCHOLING NUTTIG IN HET BEGIN VAN CAN?
SOMS HINDERDE HET MEER DAN HET HIELP. IK HAD DE INDRUK DAT IK TE VEEL WIST, HET WAS EIGENLIJK NODIG ALLES TE VERGETEN. ALS IK BEGON TE HERHALEN WAT IK WIST, ZEI JAKI ME VAAK: 'WAAROM MAAK JE ER ZO'N WERK VAN, ALS JE SLECHTS IN ÉÉN TOON SPEELT IS HET AL VOLDOENDE'. VOOR MIJ WAS DIT IETS NIEUWS, IK VROEG MEZELF AF: 'IS ÉÉN ENKELE TOON ECHT VOLDOENDE?' HET FEIT OM EENVOUDIG TE DOEN WAS EEN HEEL NIEUW IDEE EN OM ZELF EENVOUDIG TE ZIJN IS IETS HEEL HEEL MOEILIJKS. . .

ZIE JE DE OVERGANG VAN EEN KLASSIEKE CARRIÈRE NAAR CAN ALS EEN SOORT BREUK OF ALS EEN VORM VAN CONTINUÏTEIT?
EERST DACHT IK DAT IK EEN HEEL NIEUWE WERELD BINNENKWAM, ECHT EEN WERELD VAN ANDEREN, HET WAS EEN GROTE DEFINITIEVE BREUK. NU, NA EEN TIENTAL JAREN, ZIE IK DE BRUG TUSSEN DE TWEE WERELDEN.

HOE ZIE JE DE EVOLUTIE VAN JE BAS-TECHNIEK?
MIJN STIJL VAN BAS-SPELEN IS NIET GROOTS. IK SPEEL ERG, ERG SIMPEL BAS, MAAR IK HEB ER OOK ALLES AAN GEDAAN OM HET MINIMUM TE SPELEN. IK WILDE NOOIT EEN SOLIST WORDEN, IK BESCHOUW MIJN SPEL ALS EEN SOORT UITTREKSEL VAN ALLES DAT DOOR ANDERE BASSPELERS VÓÓR MIJ IS GEDAAN. IK MOEST DE BASTOON VINDEN VAN HET GLOBALE GELUID, DAT WAS MIJN GEDACHTE OVER BASSPELEN. ALS IK ER IETS IN VERANDERDE, WAS HET OM DE WEG NAAR EEN ANDERE RICHTING TE LATEN ZIEN. MAAR OM EEN BRILJANTE SOLIST TE WORDEN INTERESSEERDE ME NOOIT, ZELFS TEGENWOORDIG NIET.

REIS JE VEEL?
IK GING AF EN TOE NAAR **AZIË**. IN DIE TIJD WAS IK NIET ECHT GEÏNTERESSEERD IN HET REIZEN NAAR ANDERE LANDEN, MAAR MEER IN DE **AZIATISCHE** EN **AUSTRALISCHE** MUZIEK. MAAR ALS IK NU NAAR *'CANAXIS 5'* LUISTER VRAAG IK ME AF OF MUZIEK MET EEN ETNISCHE BASIS NIET MEER WAARDE HEEFT DAN DAT WAAR WE NU MEE TE MAKEN HEBBEN.

HOE WAS JE ERVARING MET DE VOCALISTE **MICHIKO NAKAO**, *IN DE ZOMER VAN 1975?*
MICHI IS EEN BEETJE MIJN **JAPANSE** ZUS. ZE IS EEN GROOT ARTIEST, IN **LONDEN**. ZE IS IN **JAPAN** OPGEGROEID EN HAD DAAR EEN DANSOPLEIDING. TOEN ZE **JAPAN** HAD VERLATEN WILDE ZE NIETS MEER MET DAT SOORT LEVEN TE MAKEN HEBBEN. ZE WERD ONAFHANKELIJK EN DEED ALLES WAT JE JE MAAR KAN BEDENKEN: RECLAME, TELEVISIE, SCHILDEREN EN ZINGEN. OP EEN KEER GAF IK HAAR HET STUK *'UNFINISHED'*, WAT BIJNA EEN UUR LANG IS *(OP 'LANDED' STAAT DE ERG VERKORTE INSTRUMENTALE VERSIE ERVAN)*. IK ZETTE DE BAND OP START EN VROEG **MICHI** OM IN TE ZINGEN. TOEN ZEI ZE ME: 'IK HEB EEN TEKST NODIG'. IK HAD ER GEEN, ECHTER TOEN

ZAG ZE EEN ELPEEHOES LIGGEN, DE SLECHTSTE DIE JE JE MAAR VOOR KAN STELLEN MET EEN NOG VERSCHRIKKELIJKER TEKST ACHTEROP. TOEN ZEI ZE PLOTSELING: 'HIER IS MIJN TEKST!' ZE MAAKTE TWEE SPONTANE OPNAMES, DIE WE MISSCHIEN LATER KUNNEN GEBRUIKEN ALS WE EEN ANDERE VERSIE VAN *'UNFINISHED'* UITBRENGEN.

HOE ZOU JE DE MAGISCHE KANT VAN **CAN** *BESCHRIJVEN. . .?*

DIE KAN JE MAKKELIJK BESCHRIJVEN. WE KOMEN HET PODIUM OP ZONDER ENIGE IDEEËN, ZONDER IETS IN ONS HOOFD, ZONDER WERKELIJK TE WETEN WAT WE GAAN SPELEN. TERWIJL ANDERE MUSICI IETS MEER OPEENVOLGENDS DOEN. DIT IS WAT IK NOEM DE MAGISCHE KANT VAN **CAN** OP HET PODIUM.

WANNEER WAS DAT?

BIJ HET BEGIN, IK GELOOF ZELFS IN 1968. WE WAREN NET EEN WEEK BIJ ELKAAR EN GAVEN EEN CONCERT OP HET **NORVENICH KASTEEL** (BIJ **KEULEN**) VOOR GENODIGDEN. WE WAREN ERG OPGEWONDEN, VOOR HET EERST ZOUDEN WE EEN CONCERT GEVEN WANT GEEN VAN ONS HAD OOIT NOG ZO IETS GEDAAN. HET WAS ECHT EEN SPONTAAN CONCERT. TEGEN HET EIND VAN MIJ MET **CAN,** WAS HET MAGISCHE BIJNA VERDWENEN, ZELFS OOK AL KRIJGT **REEBOP** *(CONGA SPELER DIE UIT* **TRAFFIC** *KWAM)* EEN UITBARSTING VAN MAGIE, ZOALS IN HET CONCERT IN ARNHEM WAAR HIJ GOED IN VORM WAS.

IN HET BEGIN VAN **MALCOME MOONEY** *(ZANGER) DE BELANGRIJKSTE PERSOON DIE VERANTWOORDELIJK WAS VOOR DEZE MAGISCHE KWALITEIT. . .*

NIET HIJ ALLEEN, MAAR HIJ HAD WEL EEN GROTE INVLOED. HIJ WAS NIET ZO'N GEOEFEND MUSICUS ALS DE REST VAN ONS, MAAR HIJ HAD EEN NATUURLIJK TALENT. WE HEBBEN VEEL VAN HEM GELEERD, SPECIAAL **IRMIN** EN IK. WIJ HADDEN NOOIT EERDER DIT SOORT MUZIEK GESPEELD, WIJ WAREN MEER COMPONISTEN. MALCOME LIET ONS ZIEN DAT DE COMPOSITIE IETS ANDERS IS. HIJ ZONG OP EEN NATUURLIJKE MANIER EN WE HEBBEN GETRACHT TE BEGRIJPEN WAAR HIJ MEE BEZIG WAS.

HOE ZAT HET MET DE ZANGERS DIE LATER BIJ **CAN** *ZONGEN? ALLEREERST* **TIM HARDIN. . .**

CAN HEEFT ALTIJD IETS WILLEN VINDEN DAT VERSCHILLENDE ERVARINGEN BIJ ELKAAR BRACHT EN ZO HOOPTEN WE OOK EENS EEN VOCALIST TE VINDEN. OP EEN DAG WAS **TIM HARDIN** ER EN WE ZEIDEN: 'WAAROM DOEN WE GEEN CONCERT MET ELKAAR?' WE HADDEN ZOIETS NOG NOOIT GEDAAN, WANT HIJ HAD ONS NOG NOOIT GEHOORD EN WIJ HEM NOG NOOIT. IK HOU WEL VAN DIT SOORT ERVARINGEN. WAT **DAMO** BETREFT, HIJ BEGON MET EEN CONCERT IN **MÜNCHEN, EEN HEEL CURIEUS CONCERT.**

IN DIE TIJD (EIND 1975-BEGIN 1976) WAREN JULLIE JE ERG BEWUST VAN DE BEHOEFTE AAN EEN ZANGER VOOR **CAN.**

JA, ZO VOELDEN WE DAT. WE WAREN NIET ERG TEVREDEN MET DEGENE DIE WE HADDEN GEVONDEN. MAAR OP EEN DAG DACHT IK NIET ÉÉN VOCALIST GEVONDEN TE HEBBEN MAAR DUIZENDEN, IEDERE MINUUT EEN NIEUWE: IK HAD EEN KORTE GOLF RADIO GEKOCHT DIE, WAT MIJ BETROF, DE ZANGER MOEST VERVANGEN. ALS WE GEEN ZANGER HADDEN, DAN WAS ER TENMINSTE DE RADIO. DAT ZOU MEER DAN VOLDOENDE MOETEN ZIJN. TOEN IK VEERTIEN WAS HAD IK EEN ZELFGEBOUWDE KORTE GOLF ONTVANGER EN VERVOLGENS GING IK WERKEN IN EEN WINKEL WAAR IK HEB GELEERD RADIO'S EN TELEVISIES TE REPAREREN. SINDSDIEN WAS IK ENTHOUSIAST.

EN LATER, HOE ONTMOETTE JE **ROSKO GEE** *(BASSIST)?*

HIJ SPEELDE IN **TRAFFIC** EN OP EEN DAG WAREN WE BEZIG MET EEN OPNAME VOOR DE **BBC** TELEVISIE IN **LONDEN** (IN 1977) EN **TRAFFIC** WAS JUIST NAAST ONS AAN HET OEFENEN. **ROSKO** ZEI ONS GEWOON GOEDENDAG EN KWAM EENS NAAR ONS KIJKEN. HIJ HAD ONS CONCERT IN **LONDEN** GEZIEN EN VOND ONS GOED. VANAF DAT OGENBLIK BEN IK EEN GOEDE VRIEND VAN HEM GEWORDEN.

EEN **REEBOP KWAKU BAAH,** *HOE IS HIJ BIJ JULLIE GEKOMEN?*

HIJ WAS AL LANG MET **ROSKO** BEVRIEND, ZE SPEELDEN SAMEN IN **TRAFFIC. CAN** BESLOOT HEM ALS HUN PERCUSSIONIST AAN TE NEMEN.

DENK JE DAT **JAKI** *DAT ECHT NODIG HAD?*

HIJ ZEI JA EN WAS ERG BLIJ MET HEM TE KUNNEN SPELEN. IK DENK DAT ZE ERG GOED SAMENSPEELDEN. IK DENK DAT **JAKI** EN **ROSKO** HETZELFDE DENKEN OVER WAT ZE WILLEN BEREIKEN MET HUN MUZIEK EN OVER HUN IDEE VAN 'IDEAAL-MUZIEK'. WAT MIJZELF EN **JAKI** BETREFT, WE LIJKEN SLECHTS EEN BEETJE OP ELKAAR, VOOR DE REST VERSCHILLEN WE VAAK ERG EXTREEM.

KAN JE ME VERTELLEN WAAROM JE EIGENLIJK **CAN** *VERLATEN HEBT?*

IK DENK DAT HET TIJD VOOR ME WERD OM MIJN EIGEN WEG IN TE SLAAN. MET **CAN** ZAG IK GEEN MOGELIJKHEDEN MEER VOOR MIJZELF. ALLES WAT IK WILDE WAS NIET DATGENE WAT **CAN** *WILDE.*

WAS HET CONFLICT ALLEEN MUZIKAAL OF LAG HET OOK OP HET MENSELIJKE VLAK?

IK DENK DAT DEZE TWEE DINGEN ÉÉN WERDEN NA VERLOOP VAN TIJD. MAAR IK MOET TOEGEVEN DAT IEDEREEN DIE VAN HET BEGIN AF IN **CAN** SPEELDE WAT MOEILIJKHEDEN HAD. IK BEGON ME ER BEWUST VAN TE WORDEN TOEN ROSKO BIJ DE GROEP KWAM. IK NAM DE RADIO EN PROBEERDE OF DIE BIJ DE GROEP PASTE. IK ZEI DE ANDEREN DAT IK HET WILDE PROBEREN: ALS HET RESULTAAT POSITIEF ZOU ZIJN ZOU IK BLIJVEN MAAR ALS IK HET NIET ZAG ZITTEN ZOU HET BETER ZIJN DAT IK VERTROK.

JE HOUDT VAN VEEL SOORTEN MUZIEK. . .

ECHT, WAAROM ZOU IK MIJZELF BEPERKEN TOT ÉÉN SOORT MUZIEK, TOT ÉÉN LAND OF CULTUUR. WE ZIJN TEGENWOORDIG IN EEN VREEMDE SITUATIE, HET IS HIER NIET ZOALS IN **AFRIKA** OF **JAMAICA** WAAR DE MENSEN AL TIJDEN OP DEZELFDE MANIER MUZIEK MAKEN. ZE ZIJN ZICH NIET BEWUST VAN WAT ER, MUZIKAAL GEZIEN, GEBEURT IN ANDERE LANDEN. IN **EUROPA** WETEN WE EN KUNNEN WE UITVINDEN WAT ER ELDERS GEBEURT EN ZIJN WE GEFASCINEERD DOOR HET GEMAK WAARMEE ANDEREN MUZIEK MAKEN.

WANNEER BEN JE BEGONNEN MET DE **'E.F.S.'**? *(EEN REEKS VAN NUMMERS MET DE TITEL* **E.F.S.** *OP 'UNLIMITED'- EN 'LIMITED EDITION')?*

IN HET BEGIN IMITEERDEN WE ETNISCHE MUZIEK, WAT WE AF EN TOE LATER OOK NOG DEDEN. **IRMIN WAS EEN GROOT IMITATOR** VAN DE DANSERS VAN **NÔ.** ALS HIJ OP EEN **JAPANSE** MANIER BEGON TE ZINGEN, LAGEN WE OVER DE VLOER TE ROLLEN VAN HET LACHEN. MAAR DE MANIER WAAROP HIJ HET DEED WAS ERG GOED, ZOALS EEN OPERA STER, GEWELDIG EN ERG KOMISCH. ALS HIJ ZO DOOR WAS GEGAAN WAS HIJ VOLGENS MIJ WEL EEN GROTE OPERE STER GEWORDEN. HIJ IS EEN GEWELDIGE VOCALIST. HIJ HEEFT GEZONGEN OP *'AUGMN'* HIJ HEEFT EEN ERG VREEMDE STEM DIE IK MET EEN GENERATOR VERVORMD HEB. ZO STAAT HET OP DE PLAAT. **JAKI** SPEELDE DE BAS, IK STOND NAAST HEM. HET WAS GEWELDIG.

IK VOND HET GOED TOEN HIJ 'BABYLON PEARL' ZONG. . .

JA. . . EN EEN ANDERE KEER, OP ÉÉN VAN DE **E.F.S.**-NUMMERS HAD HIJ EEN SOORT **JAPANSE** STEM UIT HET THEATER VAN **NÔ,** SAMEN MET **DAMO**

JE ERVARINGEN MET **ENO** *EN* **CLUSTER. . .**

IK KEN **CLUSTER** EIGENLIJK NIET ZO GOED. IK ZAG ZE MISSCHIEN EEN PAAR MAAL IN DE STUDIO VAN **CONNY PLANCK.**

VIND JE HEN GOED?

JA, HET IS EEN GROEP DIE ECHT PROBEERT IETS NIEUWS TE DOEN. OP EEN KEER KWAM IK IN DE STUDIO EN ZE VROEGEN ME OF IK BAS WILDE SPELEN. NEE, IK KWAM OP DAT IDEE, IK ZEI: 'KIJK, EEN BAS ZOU HIER WEL OP ZIJN PLAATS ZIJN'. WAT IK OP HUN PLAAT DEED GING ALLEMAAL ERG SPONTAAN.

DENK JE NOG VAN ZULK SOORT DINGEN TE DOEN IN DE TOEKOMST?

OH JA, IK VIND HET LEUK MET ANDEREN TE WERKEN EN IK PROBEER ZEKER MIJN CONTACTEN TE ONDERHOUDEN. ALLEEN VERDER TE GAAN IS ÉÉN VAN DE ASPECTEN VAN MIJN ACTIVITEITEN, MAAR NIET DE ENIGE. IK HOUD ERVAN IN EEN GROEP TE SPELEN.

HEB JE NOG STEEDS CONTACT MET STOCKHAUSEN?

JAWEL, IK BESCHOUW HEM NOG STEEDS ALS ÉÉN VAN DE GROOTSTE MEESTERS.

ZAL JE NOG OOIT MET HEM SPELEN?

WAT IS OOIT? IK GELOOF DAT **STOCKHAUSEN** EEN MUSICUS VAN EEN HEEL ANDERE WERELD DAN DIE VAN MIJ IS. IK KAN WEL ZIEN WAT HIJ PROBEERT TE BEREIKEN, OF LIEVER GEZEGD WAT HIJ GAAT BEREIKEN, WANT HIJ PROBEERT NIET, HIJ DOET HET GEWOON.

ZIET HIJ DAT OOK ZO, DENK JE?

JA, JA. HIJ IS COMPONIST IN DE TRADITIONELE ZIN VAN HET WOORD VAN DE **EUROPESE** MUZIEK. HET IS EEN MEESTER, HIJ HEEFT DE CONTROLE OVER IEDERE NOOT DIE HIJ SCHRIJFT EN DAT IS WEER GELIËERD AAN DE HARMONIE VAN HET UNIVERSUM.

WIE BESCHOUW JE NOG MEER ALS MEESTERLIJK?

BIJVOORBEELD **LEE PERRY** VAN DE **UPSETTERS.** HIJ IS FANTASTISCH, IK ZOU HEM KUNNEN BESCHOUWEN ALS EEN SOORT BROER, EEN ERG GEKKE BROER WEL. TOEN IK VOOR HET EERST EEN CASSETTE *(TOTAL SEVEN VAN DE* **UPSETTERS)** HOORDE DIE HIJ ME HAD OPGESTUURD, VOND IK DAT ÉÉN VAN DE BESTE STUKKEN MUZIEK DIE IK OOIT VAN MIJN LEVEN GEHOORD HAD.

HEB JE NOG ANDERE INTERESSES BEHALVE MUZIEK?

MENSEN. ZIJ KUNNEN JE ALLES ZEGGEN. ALS JE OPEN TEGEN ZE BENT KUNNEN ZE JE ALLE GEHEIMEN VAN DE WERELD VERTELLEN.

MAYO THOMPSON

DRIE GROEPEN ZIJN QUA TIJDSPANNE IN DE HIEROPVOLGENDE VOLGORDE VAN GROTE BETEKENIS GEWEEST ZOWEL VOOR ALS DOOR **MAYO THOMPSON.** HET BETREFT HIER **THE RED CRAYOLA, ART AND LANGUAGE** EN **PERE UBU.**

Arjen Schrama

VOORAFGAAND AAN VELE OPHEFFINGEN *('ONDER MEER IN 1967 EN 1968')* EN BEZETTINGSWISSELINGEN *('ZES À ZEVEN KEER')* IS HET ALLEMAAL BEGONNEN IN DE ZOMER VAN 1966. HET EERSTE ALBUM *'THE ARABLE OF PARABLE LAND'* VOLGT EEN JAAR LATER. DIRECT DAAROP WORDT EEN NOOIT UITGEBRACHTE PLAAT OPGENOMEN MET . . 'NO SONGS, NO DRUMS; PIECES.' IN DIE TIJD HIELDEN DE OPTREDENS VOORNAMELIJK LAWAAI EN MUZIKALE TERUGKOPPELING IN. ALS **ANGRY ART**-VERTEGENWOORDIGERS KREGEN **RICK BARTHELME, STEVE CUNNINGHAM** EN **MAYO THOMPSON** RUZIE MET IEDEREEN. OOK MET HUN PLATENMAATSCHAPPIJ **INTERNATIONAL ARTISTS.** EINDE PERIODE EEN.

EEN NIEUWE BEZETTING, MET **TOMMY SMITH** VOOR **RICK BARTHELME** IN DE PLAATS, RESULTEERT IN EEN DERDE, WEL UITGEBRACHTE L.P.: *'GOD BLESS THE RED CRAYOLA AND ALL WHO SAIL WITH IT'.* EINDE PERIODE TWEE.

IN DE TUSSENTIJD IS **MAYO** BEZIG MET HET MAKEN VAN NUMMERS VOOR **ART AND LANGUAGE,** EEN GROEP WAAR IN EERSTE INSTANTIE ZIJN VROUW ('EEN LEVENSKUNSTENARES') BETROKKEN BIJ WAS GERAAKT. DE THEORIE DAT VISUELE KUNST ONLOSMAKELIJK VERBONDEN IS MET EN STEUNT OP HET BEGRIP TAAL STOND MODEL VOOR DE GROEPSNAAM. VANAF HET BEGIN VAN DE ZEVENTIGER JAREN PROBEERDE **ART AND LANGUAGE** LIJNEN UIT TE STIPPELEN OM TE KOMEN TOT EEN BEGRIP ALS SOCIALISTEN-KUNST, WAARBIJ TEGELIJKERTIJD WERD GEPOOGD NIET IN AL TE TRIVIALE EN ONVERDEDIGBARE PATSTELLINGEN TE VERZANDEN. HET PROJECT VERKREEG ENIGE BEKENDHEID ONDER DE NOEMER CONCEPTUELE KUNST. OP HET **THE RED CRAYOLA** ALBUM *'KANGAROO?'* DAT IN HET VOORJAAR VAN 1981 DOOR HET **ENGELSE ROUGH TRADE** WERD UITGEBRACHT, VALLEN ENIGE AANKNOPINGSPUNTEN MET VOORGAAND PROJECT TE ONTWAREN, MAAR DAAROVER LATER.

DE SAMENWERKING VAN DESTIJDS WERD BEKROOND MET HET UITBRENGEN VAN DE LANGSPELER *'CORRECTED SLOGANS'.* DAAR DEED OOK **JESSE CHAMBERLAIN** OP MEE, DIE VERVOLGENS WEER VOOR ÉÉNDERDE DEEL BETROKKEN RAAKTE BIJ DE ZOVEELSTE HEROPSTANDING VAN **THE RED CRAYOLA.**

NADAT BEIDE BANDS ZICH OOK MANIFESTEERDEN IN DIVERSE VIDEO-EXPERIMENTEN EN FILMS, WERD BESLOTEN TOT EEN SAMENWERKINGSVERBAND MET MENSEN VAN BUITEN DE CONCEPTUELE KUNSTWERELD. ENKELE LEDEN VAN DE ZICH TOEN NOG ROCKBAND NOEMENDE **PERE UBU** EN EEN **ENGELSE** SAXOFONISTE, VOORTGEKOMEN UIT DE PUNKBEWEGING, **LORA LOGIC,** DROEGEN EEN STEENTJE BIJ TOT HET KLAARSTOMEN VAN DE WAARSCHIJNLIJK MEEST BEKENDE **CRAYOLA**-PLAAT *'SOLDIER TALK'* UIT 1978.

ENKELE TOURNÉES DOOR **EUROPA,** MET IN HET VOORPROGRAMMA GROEPEN ALS **SCRITTI POLITTI,** DEDEN **LORA** BESLUITEN TOT EEN DEFINITIEF TOETREDEN IN DE INMIDDELS DOOR **MAYO** TOT GELEGENHEIDSFORMATIE GETRANSFORMEERDE **THE RED CRAYOLA.** NIEUWE LEDEN WORDEN TEVENS: **GINA BIRCH, ALLEN RAVENSTINE** *(PERE UBU),* **BENN ANNESLEY** EN **EPIC SOUNDTACKS** *(EX-SWELL MAPS).*

DE BASIS HEET NU LONDEN EN DAAR WORDT IN NAUWE SAMENWERKING MET DE INMIDDELS OOK NAAR **ENGELAND** AFGEREISDE **ART AND LANGUAGE** GROEP BEGONNEN MET HET OPNEMEN VAN O.A. HET NUMMER *'A PORTRAIT OF V.I. LENIN IN THE STYLE OF JACKSON POLLOCK',* GEBASEERD OP EEN SCHILDERIJ VAN **THE ART AND LANGUAGE** MENSEN, DAT MEER DAN TIEN JAAR GELEDEN IS GEMAAKT.

HET IDEALISME VAN WELEER IS NOG INTACT GEBLEVEN, ALLEEN ZIET **MAYO** MET ZORG OM ZICH HEEN WAT BETREFT DE JONGERE BANDS: 'ZONDER HIPPIEACHTIG TE WILLEN ZIJN, ZIE IK DAT HET IDEALISME VAN VROEGER GROTENDEELS IS VERVANGEN DOOR EEN BEPAALD SOORT REALISME, ALLEEN EEN FOUT SOORT REALISME IN MIJN OGEN.

ALS JE NOU ALLEEN DE ZAKELIJKHEID VAN BEPAALDE GROEPSNAMEN TOT JE DOOR LAAT DRINGEN, DAN ZIE JE DAAR GEVESTIGDE ORGANISATIETITELS IN VOORKOMEN, ZOALS **BRITISH ELEKTRONIC FOUNDATION** EN **PUBLIC IMAGE LIMITED.** EN DAT IS JAMMER, WANT ER ZIJN EEN HOOP GOEDE MUSICI BIJGEKOMEN, ALLEEN HUN IDEEËN ZIJN SOMS ZO ARM.

DE THEORIE DAT KWAAD MET KWAAD VALT TE BESTRIJDEN IS TROUWENS NIHILISTISCH EN DERHALVE NIET OPBOUWEND MAAR AFBREKEND. EEN VOORBEELD

DAARVAN IS DE SITUATIE IN **NEW YORK**. DE GEVESTIGDE ARTMUSICSCENE IS ZO INCESTUEUS ALS DE PEST EN INCEST IS EEN VAN DE HOEKSTENEN VAN HET VERVAL. DAT DAARUIT OOK NOG ARMZALIGE CREATIES VOORTVLOEIEN BEHOEFT GEEN BETOOG.

OOK HEB IK IN **LONDEN** EEN POOSJE GEWERKT ALS ARTIST AND REPERTOIRE MANAGER BIJ **ROUGH TRADE.** ELKE BAND WAAR IK WAT IN ZAG WERD MEESTAL GETORPEDEERD DOOR DE LEIDING. IK HIELD HET DAAR NA EEN POOSJE VOOR GEZIEN EN BESLOOT ME WEDEROM SLECHTS BEZIG TE GAAN HOUDEN MET HET ACTIEF DEELNEMEN AAN MUZIEK; HET ZELF DOEN EN JE ZAKEN ZO WETEN TE REGELEN DAT JE DAT KUNT BLIJVEN DOEN. NIET DEELNEMEN AAN HET FESTIVAL VAN EEN NIEUWE TRADITIE'. *(ZINSNEDE UIT PRISONERS MODEL VAN KANGAROO?, S.E.).*

DE GEMIDDELDE LEEFTIJD VAN DE NIEUWKOMERS BIJ **THE RED CRAYOLA** IS OM EN NABIJ DE 24 JAAR. DE JONGSTE VAN DE GROEP, **EPIC SOUNDTACKS,** IS OOK WERKELIJK ALS TIENER BEGONNEN MET MUZIEK EN VERTELT DAT **SWELL MAPS** 'EEN CLUB VAN VRIENDEN WAS, DIE SAMEN OPGROEIDEN'. NAAST ZIJN VERBINTENIS MET **THE RED CRAYOLA,** WAT HIJ ZIET ALS ZIJN BELANGRIJKSTE BEZIGHEID, HEEFT HIJ ONLANGS OOK EEN SINGLE MET **ROBERT WYATT** OPGENOMEN.

'HET WERKEN MET **ROBERT** WAS EEN OPENBARING. WE SPEELDEN BEIDEN PERCUSSIE EN IK ZONG, VOORNAMELIJK NA AANMOEDIGINGEN EN AANWIJZINGEN VAN **ROBERT**'S ZIJDE. HET ZAL BINNENKORT UITKOMEN OP, ALWEER, **ROUGH TRADE**.'

OP MIJN VRAAG OF **ROUGH TRADE** LANGZAMERHAND NIET EEN ERG SELECT GROEPJE VRIENDEN BEGINT TE WORDEN ZEGT HIJ SLECHTS: 'THEY'RE JUST GOOD PEOPLE, TRYING SO HARD . . .'

ALLEN RAVENSTINE VORMT DE SCHAKEL TUSSEN **PERE UBU** EN **THE RED CRAYOLA** VOOR **MAYO,** DIE DEFINITIEF TOETRAD TOT **PERE UBU** IN 1978, NA DE VOLTOOIING VAN **SOLDIER TALK.** DAT HET BEGRIP DEFINITIEF STEEDS GEHANTEERD WORDT IS MET OPZET GEDAAN, AANGEZIEN VOLGENS **MAYO** HET WEZEN VAN BEIDE BANDS BERUST OP EEN ZEKERE GEESTVERWANTSCHAP TUSSEN DE LEDEN ONDERLING.

MAYO: 'PERE UBU IS EEN MEER SPIRITUEEL GEORIËNTEERDE GROEP, TERWIJL **THE RED CRAYOLA** MEER MAATSCHAPPELIJK BEZIG IS. HET NEE EN HET JA VAN EEN DOWN-TO-EARTH-PRINCIPE, SNAP JE? EEN GROTERE PRIORITEIT VAN EEN VAN DE GROEPEN BESTAAT NIET VOOR MIJ OVERIGENS.

PLANNEN VAN **THE RED CRAYOLA** ZIJN HET OPNEMEN VAN EEN RETROSPECTIEVE L.P. MET DE HUIDIGE SAMENSTELLING, WAAR OP ZICHZELF NOG ZOVEEL MOGELIJKHEDEN IN ZITTEN, EN EEN OPTREDEN IN 1982. *'AS SOON AS POSSIBLE-BUT IT'S HARD TO SAY WHEN'.* OP DIT MOMENT MOET IK TERUG NAAR **AMERIKA** VOOR EEN GEZAMELIJKE HERBEZINNING OVER DE TOEKOMST VAN **PERE UBU,** HOEWEL ER NOG GENOEG PLANNEN EN IDEEËN ZIJN.

OUD WORDEN? JA, IK DENK ER WEL OVER NA, MAAR IDEEËN, PLANNEN EN DADEN ZIJN BETERE BEWIJZEN VAN JE ACTIVITEITSDRANG. *IS THE FORMER STRONGLY INVOLVED WITH THE LATTER OR CAN THEY BE SEPARATED?'*

LORA LOGIC

Arjen Schrama

SINDS 1978 MAAKT LORA LOGIC DEEL UIT VAN THE RED CRAYOLA. OP HAAR ZESTIENDE BEGON ZE OP SAXOFOON HAAR MUZIKALE LOOPBAAN BIJ **X-RAY SPEX.** OFSCHOON DAT NIET ZO LANG DUURDE - **POLYSTYRENE** EN **LORA,** DAT GING NIET ZO GOED SAMEN EN **POLY** VROEG HAAR TE VERTREKKEN -, WAS HET VOOR HAAR GENOEG OM DE SMAAK VAN HET MUZIEKMAKEN TE PAKKEN TE KRIJGEN EN TE BESLUITEN EEN EIGEN BAND TE FORMEREN. ZIJ PLAATSTE EEN ADVERTENTIE, ZAG HONDERDEN MENSEN EN KOOS ER EEN PAAR VAN ALLE MOGELIJKE SMAKEN EN LEEFTIJDEN UIT - **ESSENTIAL LOGIC.**

ALS IK **LORA** ONTMOET BLIJKT ZE EEN BESCHEIDEN MEISJE, ZE PRAAT ZACHT EN RELATIVEREND, EN ZIET ER EEN BEETJE HIPPIE-ACHTIG UIT; ALLES GEHEEL ANDERS DAN JE ZOU VERWACHTEN VAN IEMAND DIE ZO EIGENZINNIG HAAR WEG GAAT, EEN VOLLE EN EXPRESSIEVE STEM HEEFT, BANDS SAMENSTELT EN ONTBINDT, EN HAAR EIGEN MUZIEK SCHRIJFT, SPEELT EN PRODUCEERT.

ESSENTIAL LOGIC IS EIGENLIJK AL VERLEDEN TIJD, WANT DE BAND ALS ZODANIG BESTAAT NIET MEER. MAAR ER KOMEN NOG STEEDS SINGLES MET OPNAMES VAN VORIG JAAR VAN HEN UIT, EN SAMEN MET GITARIST **PHILIP LEGG** UIT DE OUDE BAND PLUS EEN DRUMMER, IS **LORA** BEZIG MET HET OPNEMEN VAN EEN SOLO-ELPEE DIE IN HET NAJAAR BIJ **ROUGH TRADE** ZAL UITKOMEN EN VOORLOPIG DE TITEL *'PEDIGREE CHUM'* DRAAGT.

SAMEN MET DEZELFDE **PHILIP LEGG** EN EEN GELUIDSTECHNICUS BEZIT ZIJ IN HET KRAAKPAND WAAR ZE WOONT EEN 8-SPORENSTUDIO WAAR DE OPNAMES VOOR **PEDIGREE CHUM** WORDEN GEMAAKT. *(ZE GRAPT: 'DE BEATLES NAMEN OP 4-SPOREN OP').* HET KRAAKPAND ZAL EIND AUGUSTUS ONTRUIMD WORDEN, EN ZE MOET INTUSSEN NOG OP TOERNEE OOK; VEEL TIJD VOOR DE OPNAMES BLIJFT DUS NIET OVER. 'MAAR HET ZAL ALLEMAAL WEL LUKKEN' ZEGT ZE.

WE KOMEN TE PRATEN OVER DE AANDACHT DIE DE PERS AAN VROUWEN GEEFT (OP EEN VOORZICHTIGE VRAAG OF DAT ONDERWERP HAAR NIET DE KEEL UITHANGT KOMT EEN BESLIST NEE); DAT DIE AANDACHT NIET ZO VEEL IS, EN NIET OP ZO'N BESTE MANIER.

LORA: 'DE **ENGELSE** VROUWELIJKE JOURNALISTEN VAN MUZIEKBLADEN ZIJN ZICH ZÓ OVERBEWUST DAT ALLEEN VIA HÉN DE VROUWEN IN BANDS KUNNEN SPREKEN. EN DAAR WORDEN ZE ARROGANT VAN. WEET JE AAN WIE IK ECHT DE PEST HEB? AAN **VIV GOLDMAN** EN **JULIE BIRCHER.** DIE ZEGGEN VAN DAT SOORT DINGEN ALS 'HAAR VIND IK STOM WANT ZE DRAAGT STOMME KLEREN'. ZE ZIJN NOG ERGER DAN MANNEN. NOU JA, DE WAARHEID IS WAARSCHIJNLIJK DAT IK DAT VIND OMDAT MIJN LAATSTE SINGLE EEN SLECHTE RECENSIE VAN **JULIE BIRCHER** KREEG; ZIJ WAS DAARVOOR OOK AL ONBESCHOFT TEGEN ME.'

STELLEN ZE STOMME VRAGEN?

LORA: 'NEE, DE VRAGEN ZIJN NIET GEK. MAAR ZE VERDRAAIEN WAT JE ZEGT NAAR EIGEN GOEDDUNKEN. 'T GAAT MEER OVER HENZELF DAN OVER DE BANDS. EGO, EGO, EGO. EN HET OUDE VERHAAL: SAMEN ZITTEN DRINKEN MET DE BANDS. ER IS ZO WEINIG VERANDERD. MAAR DAT IS **ENGELAND.** HET IS ZO IRONISCH, ZOVEEL GOEDE MUZIEK KOMT UIT **ENGELAND,** MAAR DE MUZIEKSCENE IS VERZIEKT. ALS IK ZOU DOORGAAN MET MUZIEKMAKEN - NIET DAT IK ME KAN VOORSTELLEN DAT IK OVER TIEN JAAR NOG BEZIG BEN -, DAN ZOU IK NOOIT IN **ENGELAND** BLIJVEN.'

BEN JE JE ERVAN BEWUST GEWEEST, TOEN JE BEGON EN LATER, DAT JE ALS MEISJE IETS NOGAL ONGEWOONS DEED?

LORA: 'NIET ECHT, HET GING ALLEMAAL ZO SNEL, IK VERMAAKTE ME. OF DAT ONGEWOON IS? IK GELOOF VAN NIET. 'T HANGT ER MAAR VANAF WAARMEE JE HET VERGELIJKT. WÈL ALS JE HET VERGELIJKT MET DE GEMIDDELDE NEW-WAVEBAND MAAKT OOK NIET ECHT MUZIEK, DIE HEBBEN GEWOON NIKS ANDERS TE DOEN.'

VERVOLG OP PAG. 36

LEE PERRY

AS **JAMAICA'S** MOST RADICAL, INNOVATIVE, AND PROLIFIC PRODUCERARTIST, SCRATCH HAS BEEN RESPONSIBLE FOR MUCH OF **JAMAICA'S** BEST MUSIC. HIS COLORFUL CAREER NOW SPANS OVER TWENTY-FIVE YEARS. WITH **SCHRATCH** ALWAYS BLAZING NEW MUSICAL TRAILS – WHETHER PIONEERING NEW RHYTHMS OR EXPERIMENTING WITH UNUSUAL MIXING TECHNIQUES.
THE STORY OF **LEE 'SCRATCH' PERRY** IS A TALE OF GENIUS. BUT GENIUS IS SEPARATED FROM MADNESS BY ONLY A VERY THIN LINE, AND **SCRATCH** HAS WALKED THAT LINE WITH ONE FOOT ON EITHER SIDE.

LEE PERRY'S MUSIC IS INSEPARABLE FROM HIS PERSONALITY. HIS IMPRESSIVE OUTPUT OF PRODUCTIVITY IS DIRECTLY RELATED TO HIS IMPRESSIVE INPUT OF PERSONAL ENERGY. **SCRATCH** COULD EASILY BE THE MOST ENERGETIC MAN ON THE ISLAND. ALWAYS MOVING, DANCING, ARMS OUTLINING INVISIBLE FORCES, THOUGHTS JUGGLING WITH ELEMENTAL ENERGIES. HE COMMUNICATES RAW VITALITY. HIS THOUGHTS BURSTING OUT IN A SPILL OF WORDS, AS IF FROM SOME STREAM OF INTUITIVE CONSCIOUSNESS. AND WHEN HE'S IN THE STUDIO, HE BECOMES THE *'LIVE WIRE'* POWERING THE SESSION. HE COACHES THE MUSICIANS... SINGING THE BASS LINE, BEATING OUT THE DRUM RHYTHM, SUGGESTING A PHRASE FOR THE KEYBOARDS, DEMONSTRATING HOW A VOCAL COULD GO. ALWAYS EXTRACTING THE MOST OUT OF WHOEVER'S INVOLVED.
SCRATCH'S OWN VOCAL WORK IS AS VARIED AS HIS INSTRUMENTAL WORK. HE TOLD ME THAT HE STARTED SINGING JUST FOR FUN, BUT HIS VOICE HAS CONVICTION, IT SPEAKS TRUTHFULLY, IT IS REAL. HE SCATS, TOASTS, WAILS, SCOLDS, COMMENTS, AND EVEN CROONS. HIS POSITION IS OFTEN THAT OF A SPOKESMAN, DEALING WITH SOCIAL, PERSONAL, AND SPIRITUAL THEMES. **SCRATCH** AS POET.
AS PRODUCER, **SCHRATCH** GAVE MANY UNKNOWNS THEIR FIRST OPPORTUNITY TO RECORD. MANY GREW TO BECOME FAMOUS. SOME RELEASED THEIR BEST RECORDS WHILE WITH **SCRATCH,** BUT FAILED TO FOLLOW UP THEIR SUCCESS WHEN WORKING WITH OTHER PRODUCERS. OF COURSE, **SCRATCH** HAS DONE PRODUCTIONS WHICH ARE CERTAINLY LESS THAN BILLIANT, BUT THE FAILURES NEVER DISCOURAGED HIM FROM MAKING FURTHER EXPERIMENTS.
HIS INVOLVEMENT WITH MUSIC STARTED EARLY. **SCRATCH** CLAIMS TO HAVE WRITTEN HIS FIRST SONGS AT AGE FOURTEEN. TWO YEARS LATER, IN 1955, WE FIND **SCRATCH** HANGING AROUND **CLEMENT S. DODD'S** *'DOWNBEAT'* SOUND-SYSTEM. **DODD** GAVE HIM A JOB AS ERRAND-BOY AND BROOM-PUSHER. BUT BECAUSE **SCRATCH** HAD AN EAR FOR GOOD SOUNDS, HE WAS SOON GIVEN THE RESPONSIBILITY OF CHOOSING THE RECORDS TO BE PLAYED ON THE SYSTEM.
THE TIME OF THE GREAT SOUND-SYSTEMS WAS EXCITING AND COMPETITIVE. AND **SCRATCH** PLAYED A MAJOR RÔLE IN IT, ESPECIALLY SO WHEN THE **R&B** RECORD SUPPLY STARTED TO DRY UP. ALTHOUG HE OCCASIONALLY ALSO WORKED FOR **DUKE REID** AND **PRINCE BUSTER,** SCRATCH PUT MOST OF HIS ENERGY AND TIME INTO *'DOWNBEAT'*. AND IT WAS AT **DODD'S** LEGENDARY **STUDIO ONE** WHERE **SCRATCH'S** NATURAL GENIUS WAS FIRST GIVEN THE CHANCE TO DEVELOP.
SCRATCH'S ABILITY TO RECOGNIZE TALENT BECAME VERY USEFUL TO **DODD.** BY 1959,**SCRATCH** WAS PROMOTED TO TALENT SCOUT AND SESSION ORGANIZER, WITH A HAND IN SELECTING THE REPERTOIRE. **SCRATCH** INTRODUCED **STUDIO ONE** TO THE YOUTH. . . NEW ARTISTS AND MUSICIANS, A NEW BREED OF PERFORMERS.
AS **STUDIO ONE** BEGAN TO OUTDISTANCE ITS RIVALS, **SCRATCH'S** IMPORTANCE GREW. HE GRADUATED TO BEING CO-PRODUCER ALONG SIDE OF **JACKIE MITTOO** AND **DODD** HIMSELF. DURING THIS TIME HE WAS WORKING WITH THE FRESH TALENTS OF THE YOUNG **WAILERS, DELROY WILSON, CARLTON & THE SHOES, THE HEPTONES, HORACE ANDY, BURNING SPEAR, THE MAYTALS,** AND NUMEROUS OTHERS. HAD **DODD** LISTED CREDITS ON HIS ALBUMS, **SCRATCH'S** NAME WOULD HAVE APPEARED MANY TIMES.
SCRATCH ALSO BEGAN CUTTING HIS OWN FIRST SINGLES AT **STUDIO ONE.** THE MOST NOTORIOUS OF THESE EARLY RELEASES WAS PROBABLY THE RUDE *'DR DICK'*. SUGGESTIVE AND BAWDY LYRICS WOULD ALTERNATE WITH SONGS OF SOCIAL CONSCIENCE. SONGS LIKE *'RUB AND SQUEEZE', 'TRIALS AND CROSSES', 'THE WOODMAN', 'GIVE ME JUSTICE', 'ROAST DUCK'*, AND SEVERAL OTHERS SET THE STANDARDS FOR WHAT WAS TO FOLLOW.
SCRATCH'S URGE TO INVENT NEW RHYTMS AND NEW SOUNDS, HIS WILLINGNESS TO BE OPEN TO INTUITIVE INSPIRATION, HIS DARING TO TRY UNORTHODOX METHODS, AND HIS INTRINSIC SENSE OF HUMOR ARE ALL QUALITIES WHICH ALREADY EMERGED AT THIS TIME. A CASE IN POINT: THE ORIGINAL RECORDING OF *'SMALL AXE'*. . . TOWARDS THE END OF THE TRACK THE MUSIC STARTS DROPPING-IN-AND-OUT, ANTICIPATING (IN A WAY) WHAT WAS TO BE KNOWN AS DUB SEVERAL YEARS LATER. AN EXPERIMENT WHICH MOST LIKELY BEGAN AS A JOKE, PROBABLY ENDED UP SPAWNING A WHOLE NEW TRADITION OF MUSIC INTERPRETATION.
DURING HIS EARLY YEARS, **SCRATCH** WAS CALLED **'LITTLE'** BECAUSE OF HIS SIZE. WHEN HE FIRST RECORDED, HE DID SO UNDER THE NAME OF **'KING' PERRY.** EVENTUALLY, WHEN HE CUT A SUCCESSFUL TUNE TO THE DANCE THE **CHICKEN SCRATCH,** HE EARNED HIS NICKNAME 'SCRATCH'. . .A NAME HE STILL USES TODAY.

AS THE YEARS WENT BY, **SCRATCH** GREW INCREASINGLY DISAPPOINTED WITH HIS TREATMENT AT **STUDIO ONE.** HE FELT *(AND RIGHTLY SO)* THAD **DODD** WAS NOT GIVING HIM EITHER FAIR CREDIT OR PROPER PAYMENT FOR THE WORK HE WAS DOING. IN 1968, **SCRATCH** LEFT **STUDIO ONE** IN ANGER. HE EXPRESSED HIS FEELINGS BY RELEASING SEVERAL SONGS WHICH SEVERELY CRITICIZED **DODD. AMONG THESE WERE** *'RUN FOR COVER'* AND *'THE UPSETTER'*. IT WAS FROM THE LATTER SINGLE THAT HE EARNED HIS TITLE OF **THE UPSETTER,** A TITLE THAT **SCRATCH** DEFINITELY LIVES UP TO.
ANOTHER SINGLE WHICH COMMENTED ON HIS RELATION WITH **DODD** WAS THE CLAS-

SIC 'PEOPLE FUNNY BOY', A SONG WHICH STARTED A WHOLE NEW REGGAE BEAT. THE LYRICS COMPLAINED THAT *'WHEN YOU WERE DOWN AND OUT, I USED TO HELP YOU OUT/BUT NOW THAT YOU'VE TURNED BIG SHOT, YOU DON'T REMEMBER THAT'*. SUNG OVER A ROCKING RHYTHM, IT WAS A WILD NUMBER COMPLETE WITH THE UPSETTING ADDITION OF A BABY CRYING (WHICH **SCRATCH** WORKED CRAFTILY INTO THE RHYTHM ITSELF). ALL THE INGREDIENTS WERE THERE. . .IT WAS PURE **UPSETTER.** THIS TRACK IS VINTAGE, REMAINING AS GOOD AND EXCITING TODAY AS IT WAS WHEN IT FIRST CAME OUT.

OVER THE NEXT SIX YEARS, **SCRATCH** WORKED IN ASSOCIATION WITH MANY OF **JAMAICA'S TOP PRODUCERS. AMONG** THEM: **CLANCY ECCLES, LLOYD CHARMERS, JOEL GIBSON** *(JOE GIBBS),* **CARLTON 'BUNNY' LEE, OSBORNE RUDDOCK (KING TUBBY),** AND **BYRON LEE.** WHEREVER HE WORKED, HE LEFT HET MARK OF HIS ORIGINALITY. BUT, AS USUAL, HE RARELY GOT CREDITED ON THE ALBUM JACKETS. . .THOSE CREDITS BEING RESERVED FOR THE OWNERS OF THE PURSE-STRINGS.

BY 1969, **SCRATCH** WAS CONCENTRATING ON INSTRUMENTALS. HIS SESSION BAND, **THE UPSETTERS,** WAS THE HOTTEST LINE-UP GOING. IT INCLUDED, AMONG OTHERS, **THE BARRETT BROTHERS** ON DRUMS AND BASS, **WINSTON WRIGHT** AND **GLEN ADAMS** ON KEYBOARDS, **ERNEST RANGLIN** ON GUITAR, **VAL BENNETT** ON SAX, AND **SCRATCH** HIMSELF ON PERCUSSION.

'THE RETURN OF DJANGO' MANAGED TO CLIMB HIGH INTO THE **BRITISH** CHARTS AND A TOUR OF **ENGLAND** WAS SET UP FOR THE END OF 1969. NOT MUCH IS KNOWN ABOUT THAT ONE-AND-ONLY TOUR, BYT **SCRATCH** TOLD ME THAT IT ALSO INCLUDED ONE GIG IN **HOLLAND.** BECAUSE OF EXPENSES, NOT ALL THE ORIGINAL **JAMAICAN** MUSICIANS WERE BROUGHT OVER, SO A PICK-UP BAND FROM **ENGLAND** SUPPLEMENTED **THE BARRETT BROTHERS** IN BACKING **SCRATCH** UP. WHILE IN **ENGLAND,** A RATHER BAD STUDIO ALBUS WAS RECORDED WITH THIS GRAB-BAG OF MUSICIANS, ENTITLED **THE GOOD, THE BAD AND THE UPSETTERS,** BUT **SCRATCH** TOTALLY DISCLAIMS IT AS NOT AT ALL BEING HIS WORK. IN **ENGLAND, SCRATCH'S** PRODUCTIONS WERE BEING RELEASED BY **TROJAN, PAMA,** AND A NUMBER OF SMALL INDEPENDANT LABELS. IN **JAMAICA,** HIS MATERIAL CAME OUT ON HIS OWN LABELS, NAMELY *'PERRIES', 'ORCHID', 'JUSTICE LEAGUE', 'UPSETTER',* AND EVENTUALLY *'BLACK ART'* AND *'CONQUERING LION OF JUDAH'.*

SCRATCH BECAME OBSESSED WITH THE MIXING OF HIS MUSIC. HE MUST HAVE MADE AT LEAST HALF A DOZEN VERSIONS OF SUCH CUTS AS *'BEAT DOWN BABYLON'* AND *'CURLY LOCKS'.* **DUBS, D.J.** VERSIONS, INSTRUMENTALS, NEW VOCALS, AND OTHER PERMUTATIONS ABOUNDED. **SCRATCH** DIDN'T JUST RECYCLE THE RHYTHMS, HE ACTUALLY MUTATED THEM INTO NEW CREATIONS.

THE PERIOD BETWEEN 1968 AND 1972 WAS A FRUITFUL TIME. **THE WAILERS** FIRST APPEARED ON **THE UPSETTER LABEL** SOMETIME AROUND 1970. MANY OF THE ARTISTS WHO WORKED WITH **SCRATCH** WHILE HE WAS EMPLOYED BY OTHER STUDIOS, STARTED APPEARING ON HIS LABEL. **SCRATCH** WAS WILLING TO TAKE RISKS IF HE BELIEVED IN THE MUSIC, AND THE ARTISTS SHOWED THEIR APPRECIATION BY TAKING THEIR MATERIAL TO HIM. *'EXPECT THE UNEXPECTED'* IS A CATCH-PHRASE WHICH BEST DESCRIBES THE ESSENCE OF **UPSETTER** MUSIC. NEVER CONTENT TO SETTLE DOWN WITH A SUCCESSFUL RHYTHM, **SCRATCH** ALWAYS WENT ON TO BREAK NEW GROUND. JUST AS *'PEOPLY FUNNY BOY'* TRIGGERED OFF A NEW BEAT, SO DID *'BUCKY SKANK'* SET THE PACE FOR A WHOLE NEW DANCE CRAZE.

BETWEEN 1971 AND 1974, **SCRATCH** SURPRISED EVERYONE BY SLOWING DOWN THE TEMPO A BIT AND CONCENTRATING ON THE MIXING EFFECTS. HIS PRODUCTIONS OF **JUNIOR BYLES AND THE WAILERS** STAND OUT AS THE BEST EXAMPLES OF WHAT HE WAS DOING THEN. OTHER ARTISTS WHO WORKED WITH **SCRATCH** AT THAT TIME WERE **DENNIS ALCAPONE, LEO GRAHAM, DAVE BARKER, DR ALIMANTADO, MAX ROMEO, RICKY STROME** *(1 KONG),* **BUNNIE SCOTT, I ROY, U ROY, THE MELODIANS,** AND COUNTLESS OTHERS.

KING TUBBY INSTALLED A NEW MIXING CONSOLE AND EXTRA GADGETS IN HIS STUDIO, AND **SCRATCH** WAS THE FIRST TO TAKE ADVANTAGE OF THEM. **SCRATCH'S** INVENTIVENESS WAS RESPONSIBLE FOR MANY OF THE MOST INTERESTING DUB EFFECTS TO COME OUT OF **KING TUBBY'S** STUDIO. THESE EXPERIMENTS EVENTUALLY LED UP TO ONE OF THE MOST ECCENTRIC AND ESOTERIC DUB ALBUMS EVER RELEASED, THE STRANGELY ALIEN

IN THE MEANTIME, **SCRATCH** WAS BUSY BUILDINGS HIS OWN SMALL 4-TRACK STUDIO, CALLED THE **BLACK ARK,** IN THE GARAGE NEXT TO HIS HOUSE. IT TOOK TWO YEARS, BUT BY THE END OF 1974 IT WAS READY FOR ACTION. AND ACTION IT GOT.

AT FIRST, THE BIG-TIME PRODUCERS LAUGHED AT HIM, THINKING THAT HE WOULDN'T BE ANY COMPETITION FOR THEIR LARGER AND BETTER FACILITIES. BUT THEY STOPPED LAUGHING WHEN THE **BLACK ARK** BECAME THE HAVEN FOR EVERY TALENTED ADN/OR ASPIRING ARTIST IN JAMAICA. **SCRATCH'S** WIZARDLY CONTROL OVER HIS MIXING BOARD MORE THAN MADE UP FOR THE LIMITED 4-TRACK EQUIPMENT. AND HIS ENGINEERING SKILL GREW TO BE THE ENVY OF NEARLY EVERY OTHER PRODUCER. HIS YARD AND STUDIO WERE FILLED WITH MUSICIANS, SINGERS, NEIGHBORS, HANGERS-ON, AND QUITE OFTEN A FEW SPIES FROM THE OTHER STUDIOS. **SCRATCH,** AT LAST, WAS CONSIDERED TO BE IN THE VANGUARD OF **JAMAICAN MUSIC.**

A BRAND NEW SOUND BEGAN TO EMERGE FROM **THE BLACK ARK** IN 1975. A VERY SPACED, FLOATING SOUND. **SCRATCH** MADE USE OF THE ECHO, REVERB, AND PHASING UNITS TO ALTER THE SOUND, MAKE IT THICK WITH DIMENSION. THIS RESULTED IN SOME OF **SCRATCH'S** MOST POPULAR PRODUCTIONS. HE HAD SOME HITS WITH **THE SILVERTONES** AND WITH **SUSAN CADOGAN.** THEN WENT ON TO PRODUCE SOME CLASSICS: *WAR INA BABYLON* **MAX ROMEO,** *PARTY TIME* **THE HEPTONES,** *POLICE AND THIEVES* **JUNIOR MURVIN,** *TO BE A LOVER* **GEORGE FAITH,** AND *SUPER APE* BY THE **UPSETTERS.** HIS WORK WITH **PRINCE JAZZBO** AND WITH **JAH LION** *(JAH LLOYD)* HAS NOT BEEN EQUALLED SINCE BY ANYONE ELSE. UNFORTUNATELY FOR **SCRATCH,** HIS RECORDS WERE NEVER REALLY PROMOTED AND ONLY BECAME WELL KNOWN BY WORD OF MOUTH. THE RECORD COMPANIES DID NOT CONSIDER HIS WORK AS COMMERCIAL ENOUGH TO MERIT FULL SUPPORT.

UNDAUNTED BY THE LACK OF ORGANIZED PUBLICITY, **SCRATCH** CONTINUED TO PUT OUT TRACK AFTER TRACK. **GREGORY ISAACS, THE MEDITATIONS, MICHAEL CAMPBELL** *(MIKEY DREAD),* **KIDDUS I, AUGUSTUS PABLO,** AND SOME **NON-JAMAICAN** ARTISTS LIKE **MARTHA VELEZ, ROBERT PALMER,** AND **LINDA MCCARTNEY** ALL RECORDED AT THE **BLACK ARK.** BUT EVENTS WERE ABOUT TO TAKE A RADICAL TURN.

EVERYTHING CAME TO A HEAD IN 1978. **SCRATCH** HAD TAKEN THIS PSYCHEDELIC PHASE OF HIS MUSIC INTO THE REALMS OF ORGANIZED CHAOS. HE CREATED DENSE TEXTURES WHICH WERE SO FAR OUT THAT IT TOOK YEARS FOR MANY PEOPLE TO RECOGNIZE THEIR BRILLIANCE. HIS OWN MASTERPIECES, *ROST FISH, COLLIE WEED AND CORN BREAD* AND *THE RETURN OF THE SUPER APE,* CAN BE LISTENED TO COUNTLESS TIMES AND STILL REVEAL DEPTHS THAT CONTINUE TO SURPRISE AND AMUSE. THIS INTRICACY OF WOVEN SOUND REACHED ITS ULTIMATE LEVEL IN THE MILESTONE *HEART OF THE CONGOES* ALBUM. ALL THREE OF THESE LAST LP'S WERE SENT TO **ISLAND RECORDS** FOR **EUROPEAN** RELEASE, BUT **ISLAND** REFUSED TO PRESS THEM. IT WASN'T THE FIRST TIME THAT THEY SHELVED SOME OF **SCRATCH'S** MATERIAL. . . THERE ARE AT LEAST THREE COMPLETE ALBUMS PRODUCED BY **SCRATCH** WHICH HAVE NEVER BEEN RELEASED.

THE RECENTLY RELEASED *LOVE THY NEIGHBOR* BY **RAS MICHAEL & THE SONS OF NEGUS,** WAS ALSO PRODUCED IN 1978, SHORTLY AFTER THE CONGOES' ALBUM. SCRATCH ALSO PUT OUT A 7-INCH 33RPM CALLED *'BAFFLIN' SMOKE SIGNAL',* HIS COMMENTARY ON THE ELECTION OF THE POPE. AND THE EXTRA LONG (DISCO-33) *'FREE UP THE PRISONERS',* A CHANT ASKING FOR CLEMENCY, SO THAT THE PRISONERS COULD HAVE A DAY TO BE WITH THEIR LOVED ONES.

SOMETHING HAPPENED, AND AS 1978 DREW TO A CLOSE, RUMORS ABOUT **SCRATCH** FLIPPING OUT STARTED TO CIRCULATE EVERYWHERE. HE STOPPED ALL WORK AT **THE BLACK ARK,** MASHED UP HIS GEAR, THREW EVERYONE OUT OF THE STUDIO, AND BECAME TOTALLY ABSORBED IN A MAD TRIP THE COSMOLOGY OF WHICH IS A WORK OF ART IN ITSELF. COINCIDENTALLY, HIS CONTRACT WITH ISLAND ALSO RAN OUT. AND IT LOOKED AS IF THERE WOULD BE NO NEW PRODUCTIONS COMING FROM **SCRATCH.**

SO ENDS PART ONE OF **THE LEE PERRY STORY,** THE TALE OF GENIUS. IN THE NEXT ISSUE OF **VINYL** THE TALE OF MADNESS WILL BE TOLD, PART TWO OF THE ADVENTURES OF **LEE 'SCRATCH' PERRY THE UPSETTER.**

DEADLYHEADLY

GEART, ZEI M'N VADER TEGEN ME, VROEGER, JIJ BENT NIET EENS 'N NUL. 'N NUL HEEFT IETS UNIEKS. JIJ MIST DAT IN DE PERFECTSTE VOLKOMENHEID. JIJ BENT DUS SLECHTS 'N 1. DIT, VOOR MIJ WEINIG VLEIENDE, VOORVAL HERINNERDE IK ME, NU IK ME 'T INTERVIEW MET **DEADLY HEADLY** WEER VOOR DE GEEST PROBEER TE HALEN.
GETUIGE BOVENSTAAND CITAAT VAN **MIKEY DREAD IS DEADLY HEADLY WEL UNIEK. HIJ SPEELT SAXOFOON EN ZIJN NAAM PRIJKT OP DE HOEZEN VAN EEN IMPONERENDE REEKS VAN LANGSPEELPLATEN, DIE IN DE LOOP VAN ZO'N 20 JAAR OPGENOMEN ZIJN. NIET MIS ALS JE BEDENKT DAT DE MEERDERHEID VAN DE GEWONE STUDIOMUZIKANTEN IN GEEN EEUW AAN DE ONBEKENDHEID WETEN TE ONTKOMEN.**
TOEN IK ZIJN NAAM HOORDE WEERKLINKEN, HAD ME DIE VANZELFSPREKEND TE BINNEN MOETEN SCHIETEN. DAT DIT NIET GEBEURDE IS 'N ONVERGEEFLIJKE MISKLEUN. NOG DOMMER WAS DAT ÉÉN VAN M'N EERSTE VRAGEN AAN **HEADLY 'S MANS ONBEKENDHEID BETROF. ENFIN,** M'N GOEDE OUDE HEER HAD GELIJK.
DEADLY HEADLY'S CARRIÈRE BEGON JONG: IN DE BAND VAN DE **ALPHA BOY SCHOOL.** HIERNA BEGIN JAREN 60, SPEELDE HIJ IN 'T **ERIC DEAN ORCHESTRA,** OM VERVOLGENS BIJ DÈ TOENMALIGE JAMAICAANSE GROEP TERECHT KOMEN: **THE SKATALITES.** OOK SPEELDE HIJ ALS STUDIO-BLAZER VOOR **COXSONE DODD** *('DODD IS A MEAN MAN; HE EARNED THE MONEY; HE DIDN'T PAY MUCH; YOU HAD TO EAT FROM THE DUST').* IN 1966 VERLIET HIJ **JAMAICA** EN VESTIGDE ZICH IN **CANADA,** ZOALS DE MEESTE **SKATALITES,** OVERIGENS. 'T EILAND KON DE MUSICI NIET BETALEN.
LEE PERRY HAALDE HEM TERUG IN 1977. IN DAT JAAR WERKTE HIJ MEE AAN DE BEROEMDE BLACK TRILOGIE, DE PRODUKTEN VAN **GEORGE FAITH** *(TO BE A LOVER)* **JUNIOR MURVIN** *(POLICE & THIEVES)* EN **MAX ROMEO** *(WAR IN A BABYLON).*
IN DEZE TIJD HAD **HEADLY** Z'N PERSOONLIJKE STIJL AL ONTWIKKELD, MEEBLAZEN MET 'T OFF-BEAT RITME OM ONVERWACHT HARTSTOCHTELIJK UIT TE HALEN. BEÏNVLOED IS **HEADLY BENNETT** DOOR: **GROOVER WASHINGTON, CHUCK MAGIONE & PERRY.** Z'N FAVORIETE MUSICI ZIJN **BOBBY** ZALIGER, **GREGORY ISAACS** EN, **THE BEATLES.**
NA DE **PERRY PERIODE** IS **HEADLY** ONDER HOEDE GEKOMEN VAN **PRINCE FAR I** *(THE BEST D.J. IN THE WORLD; A GOOD MAN, HE MAKES ME POPULAR)* MET **PRINCE FAR I** TOURT HIJ DOOR **EUROPA,** ALS ÉÉN VAN DE **ARABS.**
ZOALS GEZEGD, IS **HEADLY BENNETT** TE HOREN OP ZEER VEEL, UITEENLOPENDE LANGSPEELPLATEN. **VAN PERRY** *(BENNETT CLAIMT CREDITS VOOR AL 'T BLACK ARK WERK)* **BUNNY WAILER; BOB MARLEY** *(SURVIVAL)* **GREGORY ISAACS** *(LONELY LOVER)* **CONGO ASHANTI ROY** *(SIGNS)* **ROYALS** *(ISRAEL BE WISE)* **CHANTALS** *(SITTING IN THE PARK)* **WAILING SOULS,** ENZ.

VERVOLG VAN PAG. 29
WEEST. SLECHTS BEGELEID DOOR EIGEN PIANO- OF GITAARSPEL GAF HIJ ENKELE UITSTEKENDE CONCERTEN.
DE IN JUNI VAN DIT JAAR GEPLANDE OPTREDENS IN **PARADISO** EN **ARNHEM** WERDEN AFGELAST. DE **NEDERLANDSE** FANS ZULLEN HUN GEDULD NOG EVEN OP DE PROEF MOETEN STELLEN TOT OMSTREEKS OKTOBER. ZOALS HET ER NU UITZIET ZAL HIJ DAN WEER MET EEN BAND GAAN OPTREDEN.
OVER DE LINE-UP ZIJN **PETER'S** IDEEËN TAMELIJK VAST OMLIJND. HET LIEFST HOUDT HIJ HET BIJ TWEE GITAREN, BAS EN DRUMS. DEZE BEZETTING IS AFGESTEMD OP HET MATERIAAL VAN DE LAATSTE VIER ELPEES, DAT HIJ ZAL GAAN SPELEN EN DAT TENMINSTE EEN GEDEGEN RITMISCHE BASIS VEREIST.
VOOR SYNTHESIZERS IS GEEN PLAATS, OP HET PODIUM HANTEERT HIJ LIEVER DE GITAAR, OMDAT DEZE VEEL MEER HET *'DANGER ELEMENT'* IN ZICH HEEFT. 'JE HEBT ER EEN DIREKTER LICHAMELIJK CONTACT MEE. HET IS HEEL ANDERS OF JE EEN GITAAR OM JE SCHOUDER HEBT HANGEN OF DAT JE EEN TOETS INDRUKT. ELK LIVE-CONCERT HEEFT ZIJN EIGEN UNIEKE SFEER.
OM DAAROP IN TE KUNNEN SPELEN BEN JE GEBAAT BIJ EEN ZO FUNDAMENTEEL MOGELIJKE BEZETTING, WAARIN JE JE VRIJ KUNT BEWEGEN. GROEPEN MET EEN ANDERE INSTELLING, ZOALS VROEGER **YES,** SPELEN ELKE AVOND HETZELFDE GEPROGRAMMEERDE CONCERT. ER IS GEEN PLAATS VOOR SPANNING. ZOALS IK HET LIVE-WERK VOOR ME ZIE, WEET JE VAN TEVOREN NOOIT WAT ER GAAT GEBEUREN. DIE ONZEKERHEID MAAKT HET VOOR MIJ DES TE AANTREKKELIJKER. ZE GAAT ZELFS ZOVER, DAT IK NOG NIET EENS DE LINE-UP VOOR HONDERD PROCENT ZEKER WEET', VOEGT HIJ ER HALF LACHEND AAN TOE.

PETER BLIJKT INMIDDELS GESPREKKEN TE HEBBEN GEHAD MET ZIJN VOORMALIGE **VAN DER GRAAF**-COLLEGA'S **GUY EVANS** EN **NICK POTTER.** ALS HIJ ONZE VERBAASDE BLIKKEN ZIET, REAGEERT HIJ ALERT: 'NEE, NEE, IK ZIE JULLIE AL DENKEN. ER KOMT GEEN **VAN DER GRAAF**-REÜNIE, GEEN SPRAKE VAN. ALS WE WEER GAAN SAMENWERKEN IN DE HERST IS HET TIJDELIJK, EEN GELEGENHEIDSBAND. ECHT, IKZELF NOCH DE ANDERE JONGENS ZOUDEN HET OP KUNNEN BRENGEN DE GEESTELIJKE MARTELING TE ONDERGAAN VAN HET OPNIEUW ALS EEN ECHTE BAND OPEREREN.
IN EEN BAND WORDT ALLES ONDERGESCHIKT GEMAAKT AAN HET FUNKTIONEREN ALS GROEP. HET IS BIJ WIJZE VAN SPREKEN BELANGRIJKER DAT EEN GITAARSOLO GOED OP DE PLAAT KOMT DAN DAT ER EEN OORLOG UITBREEKT.
DAT HEEL DIRKET GEPASSIONEERD ZIJN, DAT LEVEN MET OOGKLEPPEN OP – IN POSITIEVE ZIN –, JE VOLSTREKT IN DIENST STELLEN VAN DE BAND, DAT PUNT BEN IK GEPASSEERD. IK BEN ER NU TE OUD VOOR. WEET JE NOG DAT IK HET IN HET BEGIN VAN HET GESPREK HAD OVER DE WANHOPIGE NOODZAAK DIE JE DRIJFT? WEL, DAT ZIT ER NOG STEEDS IN BIJ ME. EN ZOLANG DIE DRIJFVEER ER IS, MAAK IK ME GEEN ZORGEN'.
DOOR PIM VAN GALEN
DICK RIJKEN

VERVOLG VAN PAG. 33
WORD JE WEL VAKER ALS VROUW GELABELD?
LORA: 'NEE, ALS IK GELABLED WORD IS HET 'ZE ZIT BIJ **ROUGH TRADE',** DWZ 'ZE IS EEN VAN DIE SERIEUZE MUZIKANTEN, IN TEGENSTELLING TOT DE DRONKAARDS'. IK HEB MEZELF OOK NOOIT ALS VROUWELIJKE MUZIKANT GEZIEN, EN NOOIT HET FEIT UITGEBUIT DAT IK ER EEN BEN. IK SPEELDE GEWOON.'
EN JE VOND NIET DAT JE ANDERE MUZIEK MAAKTE OMDAT JE EEN VROUW BENT? DAT ER IETS VROUWELIJKS IN JE MUZIEK ZIT?
LORA: 'IK WAS ME ER NOOIT VAN BEWUST DAT ER ZOIETS WAS, IK DACHT DAAR GEWOON NIET OVER NA; MAAR HET IS DUIDELIJK DÁT HET ZO IS. ER ZIJN VERSCHILLEN IN MANNENMUZIEK EN VROUWENMUZIEK.'
WAT IS DAN VERSCHILLEND?
(LANGE STILTE) - **LORA:** ' 'T IS EEN FASCINERENDE VRAAG. VERBAZEND, EN IK KAN HEM NOOIT BEANTWOORDEN. IK DENK DAT HET VRIJER IS, EMOTIONELER.'
DIE WOORDEN ZEGGEN NIET ZOVEEL.
LORA: 'NEE, IK KAN NIET ZEGGEN WAT HET IS.'
LICHTER VIND IK.
LORA: 'LICHTER IN ÉÉN OPZICHT EN ZWAARDER IN EEN ANDER. LICHTER IN STRUCTUUR EN ZWAARDER IN STEMMING. HET IS MOEILIJK AAN TE GEVEN, OMDAT ER NOG TE WEINIG VROUWENMUZIEK IS OM VERGELIJKINGEN TE KUNNEN TREKKEN.'
OP **PEDIGREE CHUM** SPEELT **LORA** ZELF VOORNAMELIJK XYLOFOON, SAXOFOON *(DIE ZIJ BIJ* **THE RED CRAYOLA** *ZO MOOI BESPEELT),* SYNTHESIZER EN ZE ZINGT. OVER DE MUZIEK ZEGT ZE: 'HET WORDT HELE RUSTIGE, EMOTIONELE, ZWARE MUZIEK, MET VEEL AKOESTISCHE INSTRUMENTEN'.
DIT ROEPT ASSOCIATIES OP MET **ODYSHAPE,** DE TWEEDE ELPEE VAN DE **RAINCOATS.** DAT KLOPT OOK, WANT ZE HEBBEN VEEL SAMENGEWERKT: **LORA** SPEELT MEE OP DE DEBUUTELPEE VAN DE **RAINCOATS** EN IS GEBOEID DOOR HET VROUWELIJKE ELEMENT IN HUN MUZIEK; **GINA** VAN **DE RAINCOATS** ZINGT MEE BIJ **RED CRAYOLA** *(OOK OP DE LAATSTE ELPEE* **KANGAROO***).*
LORA IS SINDS EEN AANTAL JAREN STERK GEÏNTERESSEERD IN DE **HARE KRISHNA-**RELIGIE - IETS WAAR IK EVEN GEK VAN ZIT TE KIJKEN - EN VEEL TEKSTEN VOOR HAAR NIEUWE PLAAT HEBBEN DIT ONDERWERP ALS UITGANGSPUNT.
DAT MOET IN **THE RED CRAYOLA** WEL EEN VREEMDE COMBINATIE VORMEN MET **MAYO THOMPSON** EN ZIJN POLITIEKE IDEEËN.
'JA', ZEGT **LORA,** 'DAT IS OOK ZO. MAAR DAAR HEBBEN WE HET GEWOON NIET OVER. IK ZIT BIJ **THE RED CRAYOLA** VOOR DE MUZIEK, DE MENTALITEIT. DE TEKSTEN KAN IK NIET SERIEUS NEMEN, IK VIND ZE KINDERACHTIG, IK GELOOF NIET IN POLITIEK. MAAR HET IS ERG LEUK OM MET ZE TE SPELEN. WE REPETEREN NOOIT, BEHALVE ALS WE MOETEN OPTREDEN OF EEN PLAAT OPNEMEN. HET BLIJFT SPONTAAN. NIET DAT GEDOE EROMHEEN VAN DRINKEN EN OPTREKKEN MET DE BAND.
DE MOOISTE TIJD MET **THE RED CRAYOLA** WAS IN 1978, TOEN IK ALLEEN MET **MAYO** EN **JESSE CHAMBERLAIN** SPEELDE. DAT WAS NET VUUR. MAAR **KANGAROO** IS NU TOCH BETER DAN WAT WE OOIT HEBBEN GEMAAKT.'

Flexi Disc

PLANUNG

HOE MOET DIE MUZIEK NU KLINKEN? HERBERT, FRANK, ANNE, CARIN EN LEO ZIJN ER NOG NIET ECHT UIT. EINDELOOS WORDT ER GEDISCUSSIËERD. MEER PERE UBU, MEER RICHTING CABARET VOLTAIRE, MEER HERKENBARE POPSTRUCTUREN, OF MEER A CERTAIN RATIO-INVLOEDEN? EN DAN IS ER NOG DE STRIJD TUSSEN HET DOEN VAN CONCESSIES OF JUIST MEER EXTREME MUZIEK MAKEN. VOORLOPIG HEET HET HENGELOSE COMPROMIS: MOMENT/LICHAAMSMUZIEK.

Planung werkt aan haar repertoire in het jongerencentrum Babylon. Als tegenprestatie voor het gebruik van die oefenruimte is, per contract, bedongen dat **Planung** minimaal eens per jaar kond doet van haar muzikale vorderingen.

Frank: 'Leo (drummer) en Carin (zangeres) lieten het de eerste keer afweten. Ze vonden dat **Planung** nog lang niet in het stadium was om op te treden. Ze vonden het nog veel te slecht'.

Herbert: 'Het optreden was ook niet echt fantastisch, gejuich ging op aan de bar toen we stopten. Er waren ongeveer vijftig mensen denk ik. Ik weet het eigenlijk niet, ik kijk namelijk nooit de zaal in. De hele tijd heb ik voorover gebogen gestaan en gespeeld wat me inviel. Het was geen *'opvoerangst'*, daar heb ik helemaal geen last van, daarvoor heb ik al te vaak met dat bijltje gekapt, maar op een gegeven moment kan je ontzettend bang worden je gevoelens te openbaren. Onze muziek is heel persoonlijk, er zijn heel persoonlijke dingen in verwerkt. Het is niet altijd even eenvoudig om die zomaar cadeau te doen aan het publiek. Je kan bang worden, dat het helemaal verkeerd wordt begrepen, dat er minne grapjes worden gemaakt over je emoties'.

Frank: 'Als je naar onze muziek luistert, moet je ervan uitgaan dat je wordt geconfronteerd met zeer diepe emoties, met een zeer persoonlijke interpretatie van de werkelijkheid. Het luisteren naar onze muziek is een confrontatie met de werkelijkheid. Hoe wij die werkelijkheid zien? Niet als een schoon idyllisch plaatje, ik vind de werkelijkheid hard en ziek en alles behalve menselijk'.

Herbert: 'Wat ik bijvoorbeeld werkelijkheid vind kun je zien op een van de dia's die wij tijdens ons optreden laten zien. Op die dia zie je de televisieverslaggever voor een lijk staan: hij doet zijn werk, kijkt onbewogen in de lens. Dat contrast van die koele verslaggever en dat lijk, dat vind ik eigentijdse werkelijkheid. En in zo'n werkelijkheid kan ik niets goeds zien. Als ik zulke dingen tegenkom, moet ik dat kwijt, dat doe ik via de muziek'.

De muziek van **Planung** schijnt thuis te horen in zowel de jeugdcentra als in de concertgebouwen. Het is geen muziek voor de massa, maar voor de elite. Als je ernaar luistert, behoor je voor een avontuur te worden gesteld, je wordt geconfronteerd met een foto van jezelf.

- Index Metrix -

Jarenlang voelden Herbert Capelle en Frank de Munnik zich eenlingen. Totdat ze elkaar troffen. Hun achtergronden: Frank heeft zes jaar klassieke opleiding voor saxofoon achter de rug, die hij nu probeert te vergeten. Herbert zit op de AKI *(Enschedese kunstacademie)* en doet zijn uiterste best niets te laten blijken van zijn één jaar gitaarles.

Herbert: 'We wilden allebei iets heel anders doen, iets nieuws. En toen kwamen we er achter dat we allebei ongeveer met dezelfde ideeën rondliepen'.

Frank: 'Met wat andere mensen hebben we wat muzikale experimenten gedaan. Veel heeft het niet opgeleverd, maar als ervaring was het toch wel belangrijk. Zonder **Dislocal System,** zoals we toen heetten, waren we evenzogoed niet gekomen waar we nu zijn'.

Herbert: 'In die tijd hebben we ook de **Index Metrix** cassette gemaakt. Dat is een product van ons tweeën. Je moet het echt als een project zien, er komt ook geen vervolg op of zo'.

Index Metrix is een single cassette, een C 10. Op de a-kant staat Frank's *'Confused Reaction'*, op de b-kant *'The Fields of Force'* van Herbert. De cassette is uitgegeven door **Terminal Tapes,** dat wordt beheerd door Herbert en Frank. Dagen achtereen hebben ze bandjes gecopiëerd, geknipt en hoesjes in de doosjes gestopt. Het hoesje: een foto van een rek met computer-units, dat wordt beloenst door een vijftiger jaren mejuffrouw.

Frank: 'Voordat we begonnen hadden we al besloten dat ieder in zijn eentje één kant zou doen. We zijn het namelijk zo vaak oneens over elkaars manier van spelen, dat het ons het beste leek als we onafhankelijk zouden werken. We vonden allebei dat we alles zelf het beste konden'.

Herbert: 'Ik ben bijna twee dagen achtereen met mijn nummer bezig geweest, heb allerlei dingen geprobeerd'.

Frank: 'Toen Herbert eindelijk klaar was, zette ik de koptelefoon op. Heel toevallig stond er nog een kraakdoos aan waarop een hoop echo stond. Toen ik dat hoorde dacht ik, dit is het, dit is perfect. Er stond zoveel echo op dat je niet meer kunt horen dat het een kraakdoos is, iedereen denkt dan ook dat het een synthesizer is. In elk geval, binnen een kwartier was ik klaar met mijn nummer, en ik ben er zeer tevreden mee'.

'The Fields of Force' is een wat luchtig, haastjolig nummer. Het zit vol met muzikale verrassingen, die door zware baslijnen aan elkaar worden gehecht.

'Confused Reaction' is zwaar, donker en drammerig. Een hoop geluid waartussen een zeer sonore stem klagend zingt: *I don't know how to kill, how to kill.*

078 - 149594

'n Fel schijnende lichtbron in de Dordtse duisternis. Werkt gevieren.

1. Paul Milo, bas, ritme gitaar, zang en programma's voor de 4e muziekmaker
2. Howard Osborne, slagwerk en percussie.
3. Greet Kahn geluidseffecten *(synthesizer)* en zang.
4. Apple computer.

In de studie werkt nog 'n extra zangeres mee: Linda Schift.

Om met de computer te kunnen werken moet deze zó geprogrammeerd zijn, dat hij in een gewenste toonladder kan meespelen. De door de computer verwekte toonsequenties worden meestal vastgelegd op een band om tijdens optredens te worden afgespeeld.

T.T.L. zag zichzelf als studio-band. Om als muzikant en groep in leven te blijven en om niet *'helemaal failliet te gaan'* treedt zij op. Deze pragmatische houding kan makkelijk ontaarden in slecht spel. Niets is bij T.T.L. minder het geval. Er wordt gedreven gespeeld.

Paul, oprichter van T.T.L. en dè zegsman van de groep, is multi-instrumentalist. Hij beleeft luttel plezier aan een muziekinstrument bespelen op zichzelf. Het is het te doen om het eindproduct, de sound. Daar werkt hij vanaf het eerste stadium naar toe. Hij componeert met een 4-sporen apparaat en beschouwt zijn gehoor als zijn instrument en is hooked aan muziek.

Howard is wel volstrekt zijn instrument toegewijd: het slagwerk. Drummen is voor hem muziek. T.T.L. boeit hem omdat hij afhankelijk is van de geluiden die de computer maakt, wat *110%* van z'n betrokkenheid en concentratie vergt. Bij de meeste andere bands is het juist gebruik dat de overige instrumentalisten afhankelijk zijn van de slagwerker. Hij omschrijft het T.T.L.-ritme als simpel maar effectief.

Greet ziet synthesizer spelen als een verlengde van het drumwerk. Ze speelt dan ook voornamelijk ritmische patronen. Zij is synthesizer gaan spelen omdat zij al drie jaar *'tussen de draadjes'* zit.

Very, very pop

Het bovenstaande was het resultaat van een eerste kennismaking met T.T.L. Op een dag ontving ik bericht: Geart, komen! Plichtsgetrouw stapte ik met een cassetterecorder naar T.T.L.'s opnamezolder aan de deftige Dordtse singel. Hier volgt het gecomprimeerde, goeddeels vertaalde, relaas.

- Je wilde iets toevoegen aan het vorige interview?

- Ik ken 't vorige interview niet.

- Natuurlijk, maar je hebt toch wel enige ideeën. Iets dat je wil vertellen.

- Ja, als je ons opnieuw wilt leren kennen, moeten we misschien iets over onszelf vertellen.

- Ik heb jullie info-map. Ik zal de relevante informatie gebruiken. Ik beschreef jullie muziek als snapbare dansmuziek, die communicabel is en oprecht. Waar je je safe bij voelt en geborgen.

- Ja, zo zou ze moeten zijn. We hadden er 'n behoorlijke omschrijving voor moeten verzinnen. Er is nog steeds geen echte definitie. Iemand anders moet het doen. Zeggen dat 't het laatste is in de popmuziek.

- Beschouw je het als popmuziek? Wel, nu je het zegt, het is popmuziek.

- Als we erop uitgaan om de muziek live te spelen, wordt 't een andere buzz. Je staat op 't podium en hebt dùs iets te vertellen. Maar als je 't opneemt, muzikaal gesproken . . . Ja het is commerciële pop.

Transistor Generation. Dat is commerciëel. Afgezien van de sfeer die een live-optreden met

TTL

Ter opluistering van de opening ener tentoonstelling in het Pictura-gebouw in Dordrecht zou een plaatselijk kluitje muziekmakers acte de presence geven: T.T.L.
Toen dit Dordtse drie-muzikantschap eenmaal aan het werk was, sloeg de gewoonlijk koutende unter-sich om als de bladeren op de muziekstandaard van een violist die het gekwikzilver van Paganini ten gehore brengt, waarmee niets gezegd is van de muzikale inhoud van T.T.L. Er werd geswingd op transistor-generatie-rock. Snel. Ritmisch hecht. Rockachtige overgave. Zeer snapbare dansmuziek. Communicabel, je voelt je er safe bij en geborgen. Kortom: T.T.L. maakt de sound waarnaar je in een verstotende stad snakt.

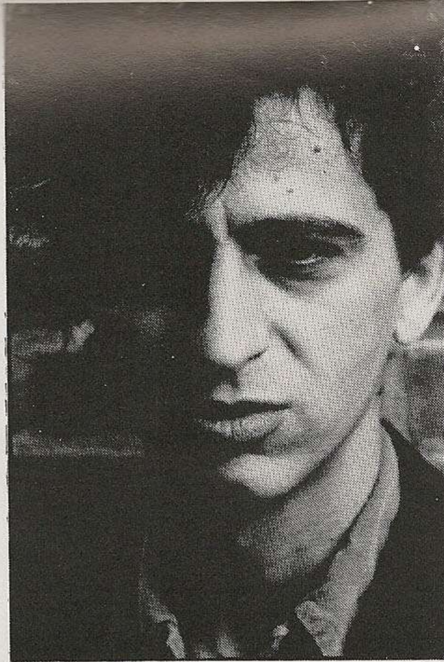
zich meebrengt, heeft de muziek weinig inhoud. Als je 't op de radio zou horen, zou je 't onmiddellijk in verband brengen met: very, very pop. Da's precies wat we willen.
- *Je brengt geen engagement in je muziek tot uiting?*
- Engagement. Er zijn er zàt die geëngageerd zijn. Neen, T.T.L. wil de jaren 80 van zich af spelen. De energierekening komt binnen. 'n Misser. Dat heet dan: 'n computerfout. De computer is vooraf geprogrammeerd, door 'n mens. Ik ben bezeten door computers.
- Hij speelt Starwars tot 's morgens vier uur.
- Ik gebruik ze zoveel ik kan. Ik buit ze uit. Vooral in muzikaal opzicht.
- In plaats van statements dragen we meer 't leven zèlf uit. Sympathie voor de anti-kern-beweging. Save the Wales. Kraken.
- *Dat zou je kunnen omschrijven als praktische politiek. De menselijke kant van de samenleving. Je hebt de machtskant. De multinationals, de politici. En je hebt de menselijke kant. Greenpeace. 't Gevaar van kernenergie. Werkloosheid en armoede.*
- Dat zijn dingen waar je mee te maken hebt.
- Voor politiek heb je geen theorie nodig. Politiek is 'n deel van je leven. Net als geld, sex en religie. Ik wil je geen politieke statements aanpraten maar . . . .
- Ik geloof niet in heftige politieke boodschappen. Het is the way of life. Misschien op 'n dag. Als ik me in 'n zeer wanhopige positie bevind. Misschien krijgen m'n songs dan 'n politiekere tint.

De computer
- Ik schrijf al lang songs. Ik ben het deprimerende Engeland ontvlucht. Sindsdien heb ik me tal van technologische veranderingen eigen gemaakt. Vrienden maakten me bekend met de electronica, en andere dingen die geluid produceren. Ik had 'n synthesizer toen ze pas uitkwamen. Maar ik vond het niet je ware. Met 'n gitaar kun je makkelijk rock 'n rollen. Met 'n synthesizer veel moeilijker.
- *En met 'n computer?*
- 'n Computer verandert de zaak. Ik kan er de beat mee maken die ik altijd al zocht.
- *Je houdt meer van 'n computer dan van 'n synthesizer?*
- Ze benaderen elkaar. De computer heeft z'n beperkingen. De synthesizer heeft gesynthetiseerde geluiden. 'n Computer speelt voor mij in plaats van dat ik hem moet bespelen. De computer is 'n inspiratiebron. De woordjes die je gebruikt in de computertaal. Tegenwoordig kun je contact krijgen met 'n computer. Hij schrikt niet meer af.
- *Totdat je 'n electriciteitsrekening krijgt.*
- Tsja, dat is niet zo fijn. I just updated my computer, to an Apple. It puts me on a different level. First I used an 1802. Now I've got a bigger brother. It's got a super monitor on it. It makes programming in machine language a lot easier.
- *A monitor, a t.v.-screen?*
- No, the next step after an 1802 is to have a monitor micro processor. Which is monitoring what you're programming. It's a lot more sophisticated. You can check your statements, or it'll check them for you.
- *Now you've got a couple of C.P.U.'s.*
- Yeah, one watching what the other is doing. Ik mag graag dingen gebruiken. Ik ben in wezen 'n gebruiker. Ik houd van dingen die werken zonder dat je ze hoeft op te winden. 't Liefst heb ik electronisch speelgoed. 'n Computer is 't beste waarmee je kunt spelen. Zodra ik m'n eerste computer had en ontdekte dat hij 'n soort buzz maakte ging me 'n licht op. Hiermee kon ik sequenties maken. Zeer snel. Bij muziekwinkel S. betaal ik zo'n ƒ 2500,- voor 'n Roland. Ik had er toen een die hetzelfde deed voor ƒ 650,-.
'n Sound maken, dàt is het allerbelangrijkste. Ik ben geen gitarist. Ik ben geen bassist. Ik ben geen zanger of wat dan ook. Misschien ben ik songwriter. Ik kan geen gitaar om m'n nek hangen, 'm stemmen en 'n liedje spelen. Zo hoor ik 't niet. Ik hoor songs uitsluitend af.
- *Je gebruikt je oor als instrument?*
- 'n Computer is sneller. Je krijgt onmiddellijk het ritme min of meer op dreef. Da's makkelijk voor mijn manier van componeren.
- De sount die we hebben. Door drie mensen en 'n computer. Het is 'n compléét geluid. Als je ons live hoort, ben je verbaasd dat we maar met z'n drieën spelen, omdat de sound zo sterk is.
- *Computer drums, no way.*
- I'm saved.
- It's true. Het slagwerk en T.T.L. zijn Ossie's heart en sweat. Hij bespeelt ook wel syn-drums, maar hij moet er op sláán. Goede drummers leggen gevoel in hun werk. Ossie is niet door electronica te vervangen.
- Alles klikt doordat we de computer hebben. Dat is de basis. Die staat vast. Soms ben ik 'n menselijke machine.
- Die ik gebruik.
- Toch is er gevoel. Menselijk gevoel. Ik heb er plezier in. Het verschilt met alles wat ik voorheen deed. Het is inspirerend bovendien.

Image
People ask us why we're in shirts & ties. Well, they speak when they get up and play on stage, ought to dress up in something. We're not depicting we're from the punk-era or from freaks-united. Our music is pretty normal. The image is something normal. We wanne be allowed in clubs. Perhaps we're fed up having things drawn over the toilets all the time. It's nice being asked to play somewhere. It's nice not having your gigs smashed up all the time.
- *You would describe yourselves as clean healthy boys, a girl and a computer?*
- Well, if I'd got more sun. No, I don't wanna be seen as anything in particular. Shirts & Ties: quite nice. They're very easy to wear.
- *It's difficult to label someone who's only wearing shirt & ties.*
- Yeah.
- *You'll get an everyday image.*
- Yeah, it's everyday-music. I'm not trying to update anything. Musically, fashion or anything. Just want to be seen and heard as something that's going on in 1981. I want to keep my limits. Play good music, that people seem to enjoy. Ideal.

Geart de Wyert.

D.N.A.

primitieve free jazz asfalt-rock

In 1978 werd een verandering ingezet in de muziekwereld, met het verschijnen van de door Brian Eno geproduceerde verzamelelpee uit de New Yorkse underground, 'No New York'. Voor hen die de progressielijn volgden, was de muziek die hierop staat, van de Contortions, Teenage Jesus and the Jerks, Mars en D.N.A., een vervolg op punk. Nogal wat groepen stapten in de No New York expresse, en hielden zich bezig met grillige geluiden, met dimensies in lawaai. De No-New-York-groepen vonden na de cultelpee weer andere muzikale wegen. Allemaal, behalve eigenlijk D.N.A., die heeft nooit meer iets anders gedaan als datgene wat ze op de No New York elpee al deden.

D.N.A. VERBROEDERT

Arto Lindsay, Ikue Mori en Tim Wright (D.NA.) staan in de Amsterdamse Melkweg geprogrammeerd na Alberto Y Los Trios Paranoias. Het publiek op die avond valt dan ook uiteen in twee groepen: op de schaterlach beluste hippies en zij die het allemaal volgen. Tijdens Los Paranoias vermaakt de eerste zich met de grappen en grollen die gemaakt worden over de muziekwereld en sjagrijnt de tweede groep mensen.

Tijdens het optreden van D.N.A. plooien haast alle gezichten zich in pose verveeld. D.N.A. heeft nauwelijks iets te bieden, is absoluut geen verrassing.

Afwisselend worden zeer korte en wat langere nummers gespeeld; bewustzijnsschetsen, zoals ze die zelf noemen. Ikue drumt met haar hele armen die eigenaardige ritmes, die zelden lijken te kloppen. Arto ragt op zijn twaalfsnarige gitaar en gilt met horten en stoten zijn poëzie uit. Tim legt daartussen weer zijn plooibare baslijnen. Alle drie spelen ze ritme en solo, schijnbaar volkomen langs elkaar heen. Toch heeft het wel iets. Als je je door het geluid laat absorberen gilt het je alle kanten uit, maar je komt nergens.

ARTO LINDSAY NAMENS D.N.A.

De Contortions, Teenage Jesus and the Jerks en Mars hebben goed gebruik gemaakt van de bekendheid die ze door de No New York elpee kregen. Met name James White/Chance heeft niet wat je noemt stil gezeten. Van D.N.A. is na 1978 weinig meer gehoord, behalve dan een single en nu eindelijk de 12 inch A Taste of D.N.A. Hoe komt dat zo?

Op de eerste plaats heeft het veel tijd gekost om met Tim (ex Pere Ubu) samen te leren spelen. Wij vonden Tim fantastisch en hij ons, maar door onze manier van werken kostte het vrij veel tijd voordat we echt goed konden samenspelen.

Op de tweede plaats hebben wij veel moeite gehad om een geschikte platenmaatschappij te vinden. De grote maatschappijen moeten ons niet, omdat we geen muziek voor de massa maken. Bij de kleine labels heb je weer die problemen met geld, en moet je echt een volledig vertrouwen in elkaar hebben, ook niet eenvoudig. Tenslotte zijn er maar heel weinig onafhankelijke labels in Amerika.

Maar wat doet het er toe of James Chance veel platen heeft gemaakt, de onze is er nu toch ook.

Jullie muziek heeft een heel eigen karakter. Ze heeft iets mystieks, iets dwingends en tegelijkertijd iets afstotends; is uiterst grillig. Het lijkt alsof het los zand is omdat jullie schijnbaar volledig langs elkaar heen spelen, maar toch zit er een lijn in. Hoe komt dat zo?

Dat zit hem in de manier van werken en de manier waarop wij onze invloeden verwerken. Veel muzikanten laten zich nog steeds leiden door de zwarte Amerikaanse muziek. Die wordt veel, veel te veel gecopiëerd. Wij zoeken onze inspiratie in heel andere sferen, onder andere in de Tibetaanse muziek, die heeft ook dat springerige karakter en dat vrije.

Veel mensen denken dat datgene wat wij doen allemaal improvisatie is. Dat is volstrekt niet het geval, het is zeer strak en hecht, op een haast mathematische wijze gecomponeerd. Ieder van ons maakt los van de anderen een nummer. Als wij bij elkaar komen gaan we die drie nummers in elkaar schuiven, met voorzichtig schaven en plamuren maken we er dan één nummer van. Het is een proces dat met uiterste precisie moet gebeuren, het kan dan ook weken duren voordat we een nummer af hebben.

Jullie maken nog steeds 'No New York muziek.' Hoe komt dat zo?

Er wordt wel eens gezegd dat wij stil staan, dat wij ons niet ontwikkeld hebben in de afgelopen drie jaar. Dat bestrijd ik, dat is niet waar. Wij zijn beter geworden, muzikaal gezien zijn wij zeker vooruit gegaan. Bovendien geloven wij in onze muziek, ik weet zeker dat het goed is. Waarom zou je dan iets anders gaan doen? Ik houd van dat ruige geluid, en dat zal me voorlopig nog niet gaan vervelen.

Jullie zeggen muziek te maken die zijn tijd ver vooruit is. Jullie hebben jezelf losgemaakt uit de traditionele invloeden, heel modern dus. Hoe zie je dan je muziek in de toekomst, misschien als arbeidsvitaminen in de werkruimten van de space-shuttle?

Nee, meer als muziek die je zult horen in rook/ontspanningsruimten in ruimteschepen.

VOODOO DOLLY

She's your little voodoo dolly
and she's gonna make you lazy
like the little drum in your ear
transfixes you to your fear
And now she's transfixed in your fear
and you know she's gonna stay there
because her nail are deep in your hair
and she made you so . . . unaware

Are you listening to your fear
the beat is coming nearer
like that little drum in your ear
transfixes you to your fear

She's such an ugly little dolly
and she's making you look very silly
and when you listen in to her ear
you get paralysed with her fear

Oh down . . . . down in your fear

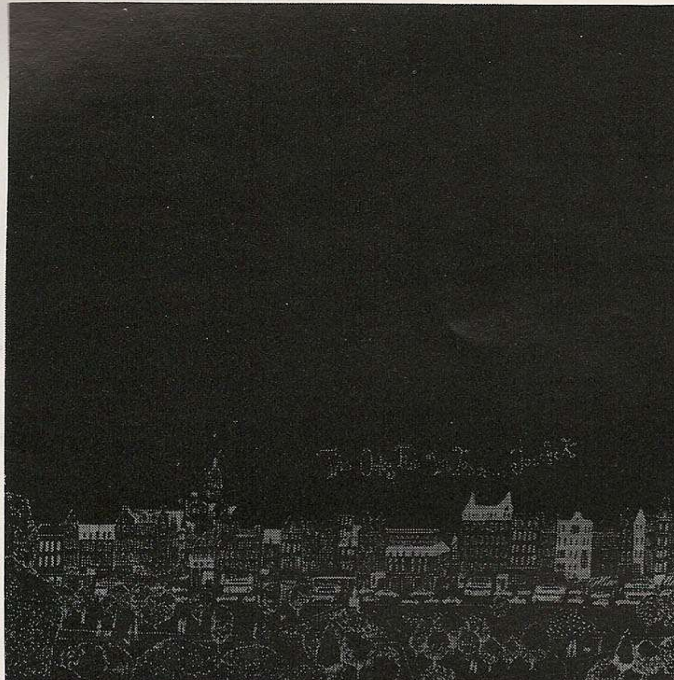
Now this little voodoo dolly
has made you very lazy
you're anaemic from her sucking
and when you're dead she'll find another
Better break that little dolly
and sling her in the corner
Now she's a sorry little dolly
such a sorry little dolly

Are you listening to your fear
the beat is coming nearer
like that little drum in your ear
transfixing you to your fear

listen . . . . .

JOSEF K
The Only Fun in Town
elpee (Postcard Records 81-7)

THE ONLY FUN?

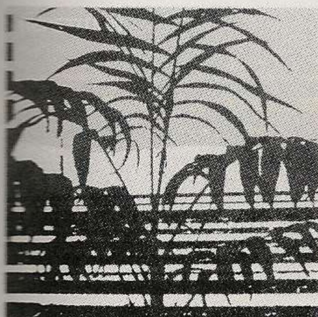
'The Only Fun in Town', Josef K.'s debuutelpee, is eerst en vooral een eerlijke plaat. De band heeft gekozen voor een zo direct mogelijke registratie: de elpee werd in drie dagen tijd opgenomen in een kleine studio in Brussel, tijdens een korte tour door Nederland en België. Een keuze die getuigt van moed én van vertrouwen in de kracht van de songs. Resultaat is een plaat die een duidelijk en onvervormd beeld geeft van wat Josef K. live doet. Deze keer ook op de plaat geen synthesizers, trompetten, echoos of andere versieringen.
De kale songs, gedomineerd door de constant schelle en ruw bespeelde, slechts bij benadering gestemde slaggitaar van Malcolm Ross en Paul Haigs krachtige, stijlvolle stem, worden ondersteund door een energieke, maar vaak rommelige bass-drum basis. Van de tien songs op 'The Only Fun in Town' is de helft eerder al op single verschenen, waarvan één, 'Heart of Song' (oorspronkelijk 'Radio Drill Time') in een nieuw muzikaal jasje, de andere opnieuw opgenomen of gemixed en ontdaan van alle versieringen. Uitstekend voor de coherentie van de elpee, maar de songs an sich beschouwd geef ik toch de voorkeur aan de single-versies.
Van de nooit eerder op plaat verschenen werkjes kan eigenlijk alleen 'Fun & Frenzy', de song waaraan de titel van de plaat is ontleend, echt overtuigen. Nieuw zijn verder 'The Angle', een zeer directe uitspraak over de verhouding tussen de band en de kritiek/het publiek (en daarom belangrijk), 'Forever Drone', '16 Years' en 'Citizens', songs die wat mij betreft toch geen van allen de kracht en charme van ouder werk hebben.
'The Only Fun in Town' is al met al misschien een teleurstelling, van de kant van Josef K. echter een duidelijk statement. De band eist voor zichzelf het recht op haar eigen weg te bepalen. Ook de volgende stap is voor Josef K., alléén.
HS

JOSEF K
The Only Fun in Town
elpee

Het parade paardje uit de Schotse platenstal Postcard, lanceerde begin juli haar debuut LP en daarmee de eerste langspeler op het Postcard-label. Vier singles gingen hieraan vooraf die nogal juichend zijn ontvangen, iets dat men zeker niet van 'The Only Fun In Town' kan zeggen. Josef K is te zelfverzekerd van wal gestoken en daarmee is de plaat een slap aftreksel geworden van een kunststuk dat briljant en volwassen had moeten klinken.
Wat doet Josef K in hemelsnaam met haar songs? Ze gooien het in een vorm die zich op 33 toeren laat afspelen; beladen dit met een overdosis gitaar geweld en larderen het tenslotte met een droogte die in geen enkel klimaat te pruimen valt. De wisselvallige balans tussen realiteit en dromerij is zoek, en de onderdrukte merendeels slechte produktie degenereert meer, dan het verlangen van degene die de werkelijkheid probeert te ontvluchten verheerlijkt. Fun betekent je eraan onderwerpen, niet veredelen!
Van de zanger Paul Haig hadden we zeer zeker meer mogen verwachten, of zou er achter de laatste single en tevens afsluiter van kant twee 'Sorry For Laughing' toch een diepere betekenis schuil gaan? Kortom, Josef K's debuut rammelt als een regiment diepvries konijnenkeutels in een stalen pokerbeker! Een werkstuk waar Kafka zelf zich diep over zou schamen.
Sander Jonkergouw

PLATEN

REPETITON:
Afull rotation/The body cries
single, (Les Disques du Crépuscule)

De tweede single van Repetition, nummer 31 op het label Les Disques du Crépuscule. Afull rotation' wordt gekenmerkt door een niet al te uitbundig funk-achtig ritme. Vooral door het basspel. De synthesizer houdt zich hierbij wat op de achtergrond, hoewel er af en toe wat syndrum-achtige geluiden uit voortkomen. Tegen het einde zit de tegenwoordig zo in zwang zijnde drum-break. Op de veel langzamere achterkant worden door Hoper de 'synthetic strings' te voorschijn gehaald. Hierdoor krijgt het nummer een wat gedragen atmosfeer over zich.
Oscar Smit

DURAN/DURAN
elpee (EMI)
Na twee 12 inch singles uitgebracht te hebben met onder andere een goede cover van Bowies's Fame, heeft Duran Duran zich een zekere bekendheid verworven. Met deze elpee zullen ze zeker, terecht, meer opvallen.
De nieuwe romantiek-stijl die de groep uitdraagt, net zoals groepen als Spandau Ballet en Classic Nouveaux, komt zeer goed tot zijn recht op deze plaat.
Door fel drumwerk, (prachtig gestemde drums), een af en toe funkige slaggitaar en een eenvoudige maar melodieuze bas worden uitstekende nummers gemaakt. Zang en een uitgekiend synthesizergebruik vullen het geheel op.
De plaat bevat naast strakke dansnummers als Grils on Film, Planet Earth, Careless Memories en het beatnummer Friends of Mine, ook meer romantische 'darstellungen' zoals het prachtige nummer To The Shore en het instrumentale en verrassende Tel Four. Een afgeronde goede plaat met kleine uitschieters.
Hein Goemans

THE DANCE SOCIETY:
Clock/Continent
single, (Society Records)

THE 57 TH PARALLEL:
In this light/Psalm 57
single (Rising Sun)
HIGSONS:
I don't want to live with monkeys/Insect love
single (Romans in Britain Records)
Drie (h)eerlijke dansplaatjes. Hun dansbaarheid wordt opgewekt door voornamelijk bas, drums en gitaar. Iets waar met name de Gang of Four een patent op heeft. ('To hell with poverty', hun laatste single, is hier een prachtig voorbeeld van).
Het is dus gelukkig geen kunstmatige, cleane Blitz-muziek.
Bij 'The Dance Society',
die eveneens als de Gang uit Leeds komt, wordt naast genoemd instrumentarium ook gebruik gemaakt van een synthesizer. Deze is bij 'Clock' alleen op de achtergrond te horen. Op de B-kant is dit instrument

meer te horen; na een intro met synthesizer effectjes barst het nummer los. Door de sirene-achtige geluiden en de tekst wordt een dreigend geheel geschapen.
'The 57th Parallel' maakt alleen gebruik van bas, drums en gitaar. De swing op 'In this light' wordt verkregen door de bas en handgeklap. Hierdoor ontstaat er een overtuigend, dansbaar nummer. Bij de achterkant is dat iets minder: hier is geen handgeklap aanwezig om het ritme aan te geven. De meest swingende van het drietal singles is die van Highsons. Hoewel op de voorkant het blaaswerk wat simpel en amateuristisch aandoet, past het er toch goed in. Direkt al bij het intro, het a-capella gezongen 'Hoop Hup Be Doo Be Doo Be Doo Bie', wordt de swing over je heen gestort. Hierbij moeten de benen wel van de vloer. Op 'Insect love' komen de blazers meer aan bod, ze kunnen zich zelfs solo's veroorloven. Dit alles zonder een oude soul-imitatie te worden.
Oscar Smit

ZNR
Barricades 3
elpee (Recommended Records, RR7)

ZNR is een Franse formatie rond het duo Hector Zazou en Joseph Racaille. 'Barricades 3' werd opgenomen in januari 1976 en kort daarna door ZNR in eigen beheer uitgebracht. De oorspronkelijke persing, in kleine oplage en van abominabele kwaliteit, heeft nooit enige distributie en aandacht van betekenis gekregen. Het Engelse Recommended Records vond de plaat echter zo belangrijk en origineel dat ze onlangs 'Barricades 3' heruitgebracht heeft.
Een nieuwe persing, een nieuwe hoes (zeefdruk) en een inlegvel met een schets van de hand van Captain Beefheart. De muziek op 'Barricades 3' is moeilijk in een bepaalde categorie onder te brengen en heeft met stromingen in popmuziek uit 1976 net zo min iets te maken als met bepaalde trends van vandaag de dag.
Overwegend instrumentaal werk,

SIOUXSIE AND THE BANSHEES
Juju
elpee, (Polydor 2442 190)

Op de derde elpee 'Kaleidoscope' lieten de Banshees al blijken van muzikale koers te willen veranderen. Alleen stond toen nog niet helemaal vast welke koers er ingezet zou worden. De nummers op 'Kaleidoscope' lieten zich dan ook kenmerken door hun diversiteit. 'Een oefening om dingen uit te proberen', noemde Siouxsie het zelf. Dat oefening niet altijd kunst baart, maar wel voor een consistent evenwicht kan zorgen bewijst de nieuwste en tevens vierde elpee van Siouxsie and the Banshees.
De tijden veranderen en dat weten de Banshees maar al te goed. Op 'JuJu' is de muziek aangepast en klinkt toegangkelijker. Het eigenzinnige en onorthodoxe karakter van de muziek, zoals dat is te horen op het debuutalbum 'The Scream', is nagenoeg verdwenen. In plaats daarvan negen melodieuze popsongs die zijn opgebouwd volgens het

bekende patroon: intro- couplet en pakkend refrein.
Songs met neutrale teksten die handelen over zwarte magie en sprookjesachtige bewondering met titels als, Into the Light, Spellbound (dat op single is uitgebracht) en Halloween. De typische Banshees-ingrediënten, de dreunende ritmen, het ijle zanggeluid van Siouxsie en het met effekten doorweven gitaarspel zorgen nog steeds voor een herkenbare sound. Alleen alles staat in dienst van de melodie. De fans van het eerste uur zullen het er moeilijk mee hebben.
Dat de gitarist bij deze koerswending een flinke vinger in de pap heeft gehad, laat geen enkele twijfel. McGeogh, die er met drummer Budgie pas sinds de derde elpee bijzit, heeft met zijn gitaarspel een centrale plaats op 'JuJu' ingenomen. Bleef zijn bijdrage op 'Kaleidoscope' beperkt tot alleen maar spaarzaam invullen, op 'JuJu' is hij in vrijwel ieder nummer zeer nadrukkelijk aanwezig. De rest van de groep heeft een meer begeleidende rol gekregen.
Siouxsie is Siouxsie niet meer òf er is een nieuwe Siouxsie. Dat moet ieder voor zich maar beoordelen. Al met al is 'JuJu' best een aardige elpee, die op zijn minst het beluisteren waard is. In ieder geval is één ding zeker: de idealen van weleer zijn ingeruild voor een wat praktischer levensvisie, die van het overleven.
Cornel La Grouw

CONGO ASHANTIE ROY
/Big Shot
PRINCE FAR I
/Put it out
(Charisma 7 inch Pre 15)

Wie dat wilde had genoeg kans Roy & Far I in Nederland hun brood te zien verdienen. 't Laatst tijdens het kletsnatte 'Summerfestival' in het Amsterdamse Bos. Daar speelden zij goed. Voor wie Far I z'n stembanden nog nooit heeft horen trillen: Het benadert de klankkleur van het geluid dat uit de uitlaat van een brommer wordt geblazen, zonder knaldemper: zwart, scherp en vooral sonoor.
Wie zo'n buitengewoon produkt toepast moet kieskeurig zijn wat betreft de te gebruiken teksten. Graag had ik hier geschreven: De tekst? Een schitterjuweel! Het ligt immers in 's mensen aard te zeggen dat alles oké is Het volgende getuige daarvan: 'Hallo, tijd niet gezien. Hoe gaat 't ermee! '(steekt z'n duim op) Alles oké!'
Wie zelf wel 'ns bij 'n dergelijke rite betrokken is geweest, begrijpt dat ik mijn schrijfhand bij z'n bit nemen moet, om hem langs de eerstvolgende regels te dwingen: de tekst is een misser. Hij mist de literaire verbeelding van Perry; de clowneske rijmelarij van de jonge U Roy; de vliegende vaart van Big Youth's 'stonede tussenwerpsels'; en de naïeve poëzie van Far I's 'Jah will provide'. Da's jammer.
Maar ritmisch is 'Put it Out' 'n klapper. 't Modieuze rockersgeluid met 'n extra harde beat op de derde tel iets minder hard dan Sly Dunbar 't de

NEW AGE STEPPERS
Action Battlefield
elpee (Statik stat. LP 2)

Moderne reggae. Zeer moderne reggae zelfs. Top-Feature: ijselijk hoge vrouwenstemmen. Produktie: sterke beklemtoning van extremen: bassen en hoge tonen. Dubs: van lobiel via psychedelisch naar pure psychose. Je moet een óór hebben voor de New Age Steppers. En veel geduld. Want alle tracks hangen naar langdradigheid. Velen kunnen dat best velen. De heter gebakerden zullen weinig aan 'Action Battlefield' beleven. Jammer. Deze langspeelplaat is constant van niveau. Kies zelf je toppers. Dit zijn de mijne: 'Nuclear Zulu', vanwege – om maar eens een understatement te gebruiken – de actief vervreemdende instrumentatie; '& My Whole World', waarvan de zang me de onevenaarbare Ima Shumack in herinnering brengt. 'n Lovenswaardige poging. Liefhebbers van het oorspronkelijke Jamaica-geluid kunnen hun ziel kwijt aan: 'My Love'. Waarmee gezegd, dat Action Battlefield eenieder tevreden maakt. Vermits geduld wordt betracht.
Geart de Wijert

DELTA FIVE
See the Whirl
elpee (prex —)

Eindelijk, de elpee van Delta Five is uit. Na drie prima singles voor Rough Trade nu dan 'See the Whirl'. Het is, zoals te verwachten was, een swingende elpee geworden waarop ook de teksten grote aandacht hebben gekregen.
Delta Five maakt muziek die ritmisch sterk op funk gebaseerd is. De basgitaar is het belangrijkste instrument. De vijf uit Leeds gebruiken er zelfs twee: Ros legt een ronkende baslijn neer terwijl Bethan met heldere loopjes het melodische gedeelte voor haar rekening neemt. Het schelle, ritmisch hakkende gitaarspel van Alan kriskrast daar mooi doorheen op een manier die we kennen van Andy Gill van the Gang of Four. Net als op de laatste single 'Colour' zijn er blazers toegevoegd. Zij accentueren de nummers goed maar ik krijg de indruk dat ze te vaak tevoorschijn gehaald zijn. Kant 1 opent direkt al met een paar juweeltjes: 'Innocenti', 'Final Scene' en 'Circuit' zijn nummers die al indruk maakten tijdens de twee keer dat de groep in Nederland was. De swing van toen klinkt direkt weer door je kamer.
Het is echter niet alleen dansen geblazen, er zit wel degelijk inhoud in de teksten. De bestaande rollenpatronen worden regelmatig gehekeld (Delta Five weigert dan ook mee te werken aan een interview met Sounds omdat er steeds meer sexistische artikelen en in dit muziekblad verschijnen) en in 'Circuit' is te horen dat ze een hekel hebben aan trends. Modeontwerpers helpen iedere paar maanden weer een nieuwe trend op gang die iedereen slaafs volgt. Kant 1 sluit af met 'Anticipation', een prachtig nummer, maar ik begrijp niet goed waarom een nummer dat al eerder op single verschenen is ook weer op de elpee wordt gezet.
Als je de plaat omdraait krijg je de sterkste staaltjes van Delta's kunnen te horen: 'Journey' met de rustige basloopjes en de sterk vervormde, tegendraadse gitaar en 'Waiting' met mooie vraag-antwoord zang. Het einde van de plaat is dan weer minder.

meestal uitgevoerd met electrische/akoestische piano, synthesizers en blaasinstrumenten als saxofoon en klarinet. Geen improvisaties, maar strakke arrangementen, breed uitgesponnen melodielijnen en harmonische patronen, die in sfeer variëren van ingetogen melancholisch tot uitbundig vrolijk. Met name de pianopartijen doen af en toe denken aan het werk van Erik Satie. Gelijktijdig gebruik van akoestische piano en een scherp, 'koud', ingestelde synthesizer resulteert af en toe in een onorthodox, bizar, geluidsbeeld.
Jammer genoeg echter zijn de composities vaak iets te vlak om echt interessant te blijven, ondanks veel spannende momenten. Zwak zijn de meeste stukken waarin wordt gezongen en met name 'Solo un dia' is (vooral ook door de oubolligheid van de tekst) een storend dieptepunt.
Desondanks is 'Barricades 3' als geheel toch op z'n minst de moeite van het beluisteren waard.
HS

laatste tijd doet. Van echo's en andere dub-technieken wordt maar net hoorbaar gebruik gemaakt. De gitaaraccenten (op de tweede en vierde tel) drijven niet voortdurend aan 't geluidsoppervlak, maar duiken daar soms even onder. Dan hoor je bongo's, drumstel, bas, en fluisterzacht 'n akoestische piano die het accentwerk van de gitaar heeft aangenomen.
Door alles heen: de autopista die Far I's royale stem nu eenmaal behoeft; die 'n verhaal herhaalt, waaraan, na lang navellezen, een stonede (cliché) filosofie is te verbinden. Ideale tekst voor vernuftige geesten en orakelaars. Wie denkt dat ik 'Put it Out' slecht vind, heeft het mis. 't Is 'n leuke song. Je kunt je er in het zweet op dansen; je kunt er een cola bij drinken. Wat je maar wilt, en nog veel meer. Far I's stem is een aparte stem, die 'Put it Out' swingend van karakter maakt. Alleen, probeer hem deze keer niet te verstaan. Want dan kon je wel eens over de drempel van je frustratiekamertje worden geduwd.
Congo Ashantie Roy's 'Big Shot' is recht in de roos. Bij voorbaat toegeven: de tekst is zwak en de muziek doet denken aan een song van de Mighty Diamonds uit 1976. Maar toch, maar toch, 't mag m'n pret niet drukken.
Congo Ashantie Roy schreeuwt zich 'n weg door dit pretpark van gitaren, piano-accoorden, basnoten en rocker-drumwerk vol trommelaccenten.
Prima voor een dartele dansavond.
Geart de Wijert

'Different Fur' is een instrumentaal niemandalletje dat eigenlijk niet op de elpee had moeten komen.
Al met al lost Delta Five de belofte van de singles volledig in. De composities zijn sterk, alleen had de produktie soberder gekund. Het gebruik van piano, steelgitaar en mondharmonika is wel een toevoeging aan het livegeluid maar niet altijd een verbetering. Een meer open geluid zou de muziek nog meer ten goede zijn gekomen.
Erwin Blom

BLEISTIFT
Bleistift
elpee (Kugel 1)

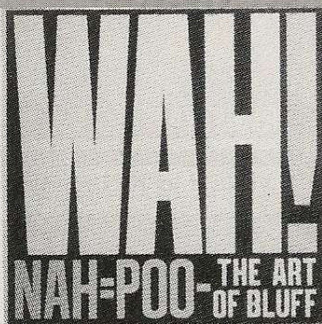
Met de beste bedoelingen aan de koptelefoon gekluisterd, want in het achterhoofd de herinnering aan Bleistift live: een spontane, leuke band, veel actie op het podium en een swingende set.
Nu ligt de debuut-elpee van deze Eindhovense viermansformatie op de draaitafel en roept de herinnering niet tot leven. Het élan van een optreden is dus niet terug te vinden op de plaat en dat is jammer want Bleistift heeft niks extra's te bieden, dat dit gemis zou kunnen compenseren.
Tien merendeels snelle popsongs, waaronder een reggae-nummer, eenvoudig van structuur, vaak ingevuld met meerstemmige zang. Versieringen zijn te vinden in een schaars gebruik van percussie, wat het simpele drumwerk zeker ten goede komt en af en toe wat freakgeluiden voor de sfeer, maar daarvan is het effect minimaal. De instrumenten (gitaar, bas, piano) worden meer ritmisch dan melodisch gebruikt en in sommige nummers werken de rammel-piano-riedeltjes wel wat irritant.
Door de bank genomen is het eigenlijk geen goede, maar ook geen slechte elpee. De grootste handicap is eigenlijk wel dat het allemaal te vlak klinkt, er zit geen power of spanning in, wat waarschijnlijk het gevolg is van het opnemen in eigen beheer en onder eigen productie. Was hieraan meer aandacht besteed dan was het eindproduct vast niet zo mager geweest. Zo komt Bleistift niet uit de verf.
Ann

JAH WOBBLE; HOLGER CZUKAY; JAKI LIEBEZEIT
How much are they; where's the money; trench warfare; twilight world
elpee (Island 12 WP 6701)

Die Holger Czukay. Die is hard op weg de wonderman van dit vinyltijdperk te worden. Althans hij timmert behoorlijk aan de weg en heeft vingers in Kellogg's, Brinta, Domino en hoe die papsoorten ook mogen heten.
Voor dit produkt, samen met Jah Wobble (ook al zo'n ijveraar) Jaki Liebezeit en Uwe Jahnke is veel waardering uit m'n hersens te persen. Ik houd wel van geslaagde Afro/reggae ritmen en ik vind humor verrukkelijk. Beiden zijn op deze 30cm 45-toerenplaat in ruime mate voorhanden. Zelfs de jagende sfeer van 'Trench Warfare' en het daarin toegepaste gluiperige dunne stemmetje, kan m'n goedkeuring wegdragen. Hoewel ik normaliter geen gespookhuis verdragen wil. Ik kan dit nummer echter niet verdragen nadat ik m'n etmalige kwantum weed weggewerkt heb. M'n zenuwstelsel is dan te teer. Dan zoek ik troost bij: 'Where's The Money'.
Geart de Wijert

WAH
Nah=Poo-The art of Bluff
elpee (Eternal Classic I)

Twee uitstekende singles-'Better Scream' en 'Seven Minutes To Midnight'- toen de groep nog onder de naam Wah Heat! opereerde en een derde beduidend mindere single – 'Forget The Town' – die verscheen nadat de band Heat had laten vallen. Je zou de indruk kunnen krijgen dat met de inkorting van hun naam ook de extra dimensie in de muziek van dit illustere trio is vertrokken. Dat dit na het beluisteren van de plaat bewaarheid wordt is dan ook diep treurig. Het geheel is opgezet met passie en geweld maar mist volstrekt het unieke dat we van hun eerste periode kennen. Het pakkende, dynamische is ingeruild voor een oppervlakkige sound, getuige de remix van 'The Seven Thousand Names Of Wah!' en 'Seven Minutes O To Midnight', doodzonde maar helaas! Wah! komt evenals Echo and the Bunnymen en Teardrop Explodes uit Liverpool en volgens de Engelse muziekpers de derde groep die het op een internationale doorbraak aanstuurt. De spil van dit gezelschap is Pete Wylie, die bijgestaan door Washington (bass), King Bluff (keyboards) en de geleende drummer van Dead Or Alive, Joey Musker, zang en gitaar voor z'n rekening neemt.
Terug naar het vinyl is het iedere keer weer alsof de muziek overschreeuwd wordt door krachtige teksten zoals 'I can move mountains' in het nummer 'The Death Of Wah!' dat eindigt in een donker melodrama, met als climax het mompelende thema van Harry Nilsson's 'Everybody's Talking' uit Midnight Cowboy.
Hoe lovend anderen dan ook over dit debuut mogen spreken, als ik de eindbalans opmaak kom ik tot de conclusie dat Wah! met 'Nah Poo The Art Of Bluff' is overgestapt van het kunstzinnige uit het verleden naar de commercie in het heden.
Sander Jonkergouw

TUNNELVISION:
Watching the Hydroplanes/Morbid Fear
single (Factory)

De 39 ste single op Factory ziet er weer tamelijk origineel uit. Op de groene hoes staat de naam van de groep en de titel van de A-kant, met achter ieder woord de betekenis ervan, uit het woordenboek. De plaat zelf is op het groene label na, geheel doorzichtig. Namen van personen komen, nergens voor.
De sfeer van de single is echter zeer 'Factory-achtig', zodat we wel mogen aannemen dat Martin Hannett er achter zit. Korte drumslag en hoge gitaaraccoorden keren steeds weer terug op de 'Hydroplanes' kant. Dit, en de manier van zingen maakt het een tamelijk aangrijpend nummer: 'You're watching the hydroplanes on TV. The dull fifties pain was in your head. . .' (Het doet mij denken aan een ouderwetse zwart-wit foto met zo'n groot log watervliegtuig).
Op 'Morbid fear (of dying)' probeert het intro de titel van het nummer al aan te geven. De zang is er naar de achtergrond gemixed, zodat die nauwelijks boven de bas en gitaar uitkomt.
Oscar Smit

RENALDO & THE LOAF-
Songs for Swinging Larvae
elpee (Ralph Records-RIDE 6)

Het duo Renaldo & The Loaf is al een tijdlang actief in de jungle van de Engelse DIY-cassette-beweging. Eén van hun cassettes kwam in handen van het Amerikaanse Ralph Records en daar was men zo enthousiast over Renaldo's verrichtingen dat onmiddellijk afspraken voor een elpee werden gemaakt.
Low-budget weliswaar, maar toch.
'Songs for Swinging Larvae' is dan die elpee, en beluistering maakt al snel duidelijk waarom Ralph Records zo geïnteresseerd was. Renaldo & The Loaf begeven zich op het pad dat al sinds jaren door Ralphs Residents met zo veel succes betreden wordt. De opnamestudio als instrument, extreme maar uitgekiende vervorming van het geluid van standaard-instrumenten en stemmen, die, zeker op de manier waarop de Residents dit hanteren, een nieuwe dimensie kan geven aan het begrip popmuziek.
'Songs for Swinging Larvae' is in een bepaald opzicht een indrukwekkende verzameling muziekstukken: Renaldo M. en Ted The Loaf laten horen dat ze de technieken grondig beheersen. Die techniek hoort echter in het ideale geval een middel te zijn om iets wat daar buiten staat te bereiken. En dat is het punt waarop deze plaat duidelijk te kort schiet. Verder dan wat flauwe humor komen Renaldo & The Loaf (nog) niet, de techniek lijkt voorlopig hun doel.
HS

HERMINE:
TV lovers/Valley of the dolls
single, (Human records)

Française Hermine (Demoriane) is al weer een paar jaar in Engeland, ze was daar o.a. te zien in de punkfilm 'Jubilee'. Ondanks dit verblijf zingt ze nog steeds met een fantastisch accent. Ze heeft onlangs de Cabaret Futura avonden van Richard Strange overgenomen. Zij zorgt daar nu voor de muzikale intermezzo's. Aan 'TV lovers' is dit allemaal wel te merken; het is bijna kleinkunst, geschikt voor de intieme sfeer van een kleine zaal. Deze sfeer wordt verkregen door de aanwezigheid van piano en cello.
Dit alles wordt echter afgewisseld door de vrij forse drumbreaks van Martin (Furious) Pig. 'Valley of the dolls', een nummer van Dory Previn, is langzaam en klagend gezongen. Ook hier piano en cello, samen met 'stringsynthesizers' en het 'Glöckenspiel' van Ian Hill. De plaat is mede geproduceerd door 'People in Control' en ook 'A Populair History of Signs' heeft er iets mee te maken.
Oscar Smit

THE ASSOCIATES:
Q Quarters
12 inch (Situation 2)
39 LYON STREET:
Kites
12 inch (RSO)

Achter beide bovengenoemde formaties schuilt eenzelfde songwritersduo: Billy Mackenzie en Allen Rankine. Werd er tot voor kort nog vanuit een orthodoxe groepsbezetting geopereerd met o.a. voormalig Cure-lid Michael Dempsey op bas, nu lijkt het duo zich voornamelijk te interesseren voor projecten en gelegenheidsformaties.
Dit geexperimenteer met samenstellingen staat echter de coherentie van hun werk niet in de weg. Duidelijk is wel dat er in hun werk een zekere progressielijn valt waar te nemen. Was er bij het langspelerdebuut 'The Affectionate Punch' en de daaropvolgende maxisingle 'Tell Me Easter's On Friday' nog volop sprake van uiterst verzorgde 'popsongs', op de twee recente maxisingles onder verschillende naam is er een aanzet gemaakt tot het nastreven van een meer filmisch geluidsbeeld.
Op 'Q Quarters' staan drie nummers, waarvan twee keer het titelnummer. Een keer in de originele uitvoering en een keer in een bewerkte versie. 'Kissed' completeert deze 12-inch plaat. Het titelnummer wordt bezijden een zeer ruimtelijke productie ook nog gekenmerkt door een aantal vaste soundtrack ingrediënten. Een melancholieke, acoustische gitaar; een ritmesectie, die als het ware wandelt; een declamerende stem, intens en triest; grote stadsgeluiden voortgebracht door voornamelijk synthesizers en menselijk gekuch. Na deze rondleiding in Q Quarters gewillig ondergaan te hebben kun je dan nog luisteren naar 'Kissed' waar synthetische sisgeluiden hand in hand gaan met een pakkend poploopje om vervolgens te eindigen met een reprise van de rondleiding, waarbij het feit dat de oude stadswijk wat jonger en kaler is geen afbreuk doet aan je eerste impressies. Omgekeerd kan natuurlijk ook, dat is – knap genoeg – geheel invulbaar.
Op 'Kites' is er met name op het gelijknamige nummer duidelijk hoorbaar dat de twee schotten bepaalde arrangeertechnieken tot in de perfectie

wordt vervolgd op pag. 50

NIEUW UIT

LP'S
Inner City Units - Maxima effect
Conrad Schnitzler - nieuw
Durrutti Column - Return of (opnieuw)
Kevin Dunn - Regiment of woman
101 Club - Off the cuff (verzamel)
Penguine Cafe Orchestra - Nieuw
Canis Major - Butterfly queen
Various Artists - Solo album
Under Milk Decay - Take a teat
4 Be 2 - Last Supper
Morrisey/Mullen - Madness
Nurse with wound - Insect and individual silence
Devo - Live
Lee Fardon - Stories of adventure
East of Croydan - Verzamel lp
Ray Beats - Guitar beat
Kirsty Mc Call - Desperate character
Equators - Hot
Inc - the Call (Frans)
Swimming Pool Ques - The deep end
Random Hold - Avalanche
Alternative TV - Strange kicks
Doctors of madness - Revisionism 75-78
Duffo - Bob the birdman
Adverts - Crossing the red sea (reissue)
Tronics - Love backed by force
Street to street - Vol. 2 (Liverpool verzamel)
I'm so hollow - Emotion sound emotion
Come - Come 3
Whitehouse - Albert Delsalvo
Ron Cuccia - Music from bif tomato
Soft Boys - Lope at the hive
Jowe Head - Pincer movement
Scritti Politti - First
Lora Logic - Pedigree chum
Eggheads - Eggheads
Bleistift - Bleistift (Nederl.)
Birds with ears - Youth in Asia
Mrs. Wilsons children - verzamel elpee
Ten from the madhouse - Verzamel elpee
Nothin shakin - Verzamel elpee
New Age steppers - Action battlefield
Performing ferret band - Idem
Gavin Bryars - Nieuw
Dance - Unlust
Snake rec. - Verzamel elpee
Fiction 5 by company - Idem
Fingerprintz - Beat noir
Dirty Looks - 2nd
Phil Brammer - In Colour
The up another octave transmission - Verzamel elpee
Public Image - Metal box (opnieuw)
Crocodiles - New wave goodbye
Desperados - Desperados
Whirled Music - Eastley/Beresford/Toop
Steve Hopkins and friends - Accelerate with mercurian
Carter Bross - Blues in session
Simple Minds - Sons and Fascination
John Foxx - Nieuw
Betty Bright and Illuminations - Rhythm breaks ice
Wonderfull world of glass - Verzamel elpee
Omega - Working

Amerikaans
Zev - Salts of Heavy Metals
Go Go's - Beaty and heat
Visage - Idem (Dance mix)
Los Microwaves - Life after breakfast
Mike Garrison - Prism
The Reds - Stronger Silence
Wippo - Nieuw
Brave Combo - Music for squares
Jim Curnute - Factorial

Duits
Unser Sampler - no. I (verz.lp)
Das ist heimat - A GM
Haushaltwaren - Idem
Munchen Sampler - Verz. lp
Klopferbande - Die mysteriose
Tontrager - Idem

Rotzkotz - Lebens und farbenfroh
39 Clocks - Paint it dark
Die Krupps - Staalwerksymphonie
Das Imperium slagt zu - Idem
Zeitgeist - Eerste
Ohl - Heimatfront
Wienmuziek - Verzamel lp
Zick Zack - Sommerhits - Lieber zu viel als zu wenig

Japans
Hikasu - The human being
Takahashi - Neuromantic
Phew - Nieuw
S-Ken - Private eyes
Cuddle toys - Quillotine theatre
Akiro Ito - Bosatu and Mugen
Logic System - Logic

Reggae
Wailing Souls - Fire house rock
Heptones - Street of gold
Black Uhuru - Black sounds of freedom
Michael Prophet - Know the right
Wayne Wade - Fire fire
Don Carlos - Showcase
Me & You - From me to you
Gregory Isaacs - Early years
Train to Zion Dub - Verzamel elpee
Maddog - You wanna turn me on
Earl Sixteen - Reggae sound
Sugar Minott - Sweeter than sugar
Marcia Aitken - Reggae Impact
Black Slate - Sirens in the city
Gregory Isaacs - Best of . . vol.2
Culture - Innocent blood
The Paragons - Sly & Robbie meet the Paragons
Dennis Bovell - Brain Damage (dubbel)
Don Mc Carlos - Suffering
Motion - Idem
Barry Brown - Vibes of. . .
Bob Marley & the Wailers - Soul Captives
Best of studio I - Vol. 4 verzamel elpee
Rudy Thomas - Best of. . .
Lovers Rock Hits - Vol I verzamel elpee
Militant Barry - Militant style
Sly & Robbie - The 60's, 70's, & 80's = Taxi
Toots and the Maytals - In my neighbourhood
Culture - Vital selection
Scientist - In kingdom dub
Misty in roots - Wise & foolish
Burning Spear - (o.a. Studio One opnames)
Dr. Alimentado - Sons of thunder

Cassettes
Nasmak - Indecent exposure (dubbel)
The event group - Idem
Lusty Ghosts - Idem
Basic Essentials - Idem
Atilla Stockbroker - Idem
The Room
Sixteen Gigs
Man with deadly dreams - (Verzamel)
Index Metrix - (Ned.)
CP Lee Mystery Guide - Radio sweat
Cabaret Futura - Fools rush in (BEF)

---

12 Inch
Positive noise - Charm
Crispy Ambulance - Live
Eddy Maelove - Lines
Passions - Skin deep
Visage - Vis-age
Department S - Going left right/Is Vic there
Spandau Ballet - Chant no.1
Echo and the Bunnymen - A promise
Warum Joe - Dans le blizzard (Frans)
Dr. Mix and remix - Nieuw (Frans)
B Movie - Marilyn dreams
New Age Steppers - In my love
Mothmen - Show me your house and car
The Dance - In lust
Nicolas Marlow - City life volumes
Heaven 17 - Play to win
Au Pairs - Inconvenience

Kraftwerk - Computer love
Icehouse - We can get together
Duran Duran - Girls on film
Del Byzantees - Girls imagination
Mark Beer - Two steps to heaven
Gods Gift - (4 track ep)
New Order - Ceremony (Remix)
Smash Chords - Brand new a rambler
Fote - (5 track ep)
Siouxsie & the Banshees - Arabian Knights
Classic Nouveaux - Inside out
Way of the West - See you shake
Theatre of Hate - Nero I
Thomas Leer - 4 Movements
Thompson Twins - Animal laugh
Bow Wow Wow - Princes of darkness
Gas - Treatment
Human League - Love action
Simple Minds - Love song
Rip Rig and Panic - This is it
Skids - Fields
Modern Romance - Everybody Salsa
Japan - Nieuw
John Foxy - Nieuw
Insanity and Killers - Nieuw
City Thrills - (4 track) (10 inch)
DNA - A taste of. . .
Todliche Dorus - Sieben Todliche unfalle (Duits)
Bob Marley Jamming - No woman no cry live (reggae)
Max Edwards - Rockers arena (reggae)
General Saint & Clint Eastwood - Another one bites the dust (reggae)
Black Slate - Live a life (reggae)

---

7 inch singles
Section 25 - Je veux ton amour
Language from memory - Nieuw
Our daughters wedding - Lawnchairs (opnieuw)
Family Fodder - Film music
Modettes - Tonight
Nash the Slash - Noval Romance
U2 - Fire (dubbel-single)
Passions - Skindeep
Photos - We'll win
Jimmy Pursey - Animals have more fun
Ramones - She was a sensation
Undertones - Kiss in the dark
Echo and the Bunnymen - A Promise
Blue Orchids - Sun connection
Vena Cava - Nieuw
Those Helicopters - Nieuw
Gaskin - I'm not a fool
Heritage - Strange place to be
The Wise Man - Knowledge
Where's Lisse - Talk takes so long
Toyah - Sphinx
Mystery Guests - Sparrow that ate New York
Shrinking Men - (EP)
Sans Culotte - (EP)
Ciaran Harte - Love is strange
Monochrome Set - 10 Dont's for honeymooners
Jane Kennaway - Year 20.000
Panter Burns - Nieuw
Ellery Bop - Hit the moon
Aztec Camera - Matress of wire
Ludus - Patient and mother hour
Kontakt Mikrofoon Orkest - Do the residue (Ned.)
How to get rich in Rotterdam - Dapper Dan (Ned.)
Screaming Lord Sutch - All black and heavy
X-cells - Schizoid
Hermine - TV lovers
Repetition - A full rotation
Higsons - I don't want to live with monkeys
Red Indian Music - Sue out of sioux
Who's George - Forever
Runners from 1984 - (ep)
123 - Allo
Populaire Mechanik - Muster
Reallyfred - Live in Texas II-10-80
R.F. and the Radar Angel - Double shot
Jim Altman & the Scandals - Decisive moment
Them Rhythm Ants - Swingline
Neef - Atrophy of the snorting spirit
Modern English - Smiles and laughter

De Zine - Ambulance
P. Gardener/G. Numan - Stormtrooper in drag
Birthday Party - Blast of
Lewis/Gilbert - Ends with sea
Badge - Silver woman
Felt - Something sends me to sleep
Optimists - Diara
Siouxie & the Banshees - Arabian Knights
Serie Serie - Kant A Bazooka
Kant B Das Wesen
Really Schmaltzy Cabaret Boys + Urbane Gorillas - resp. kant A + B
Glass - New colours
Mydolls - Nova grows
After Image - White side
Chairman Youth - Uncertainty
Future Primitives - Running away
Christian Lunch - Global reach
Red Army Choir - Idem
Sector 27 - Nieuw
57th Parallel - In this light
A to B - Nieuw
Commercials - Nieuw
The Holidays - Nieuw
Saigan - Nieuw
Advocadoes - I never knew
Rhythm Method - Diana
Attey Vibrasonics - From plastic land (ep)
Charge - King Cross
Nude - Mystery guests
B-movie - Marilyn dreams
Robert Wyatt - Trade union
Shake - New song for new route
Durelti Column - Nieuw
Scritti Politti - Sweetest girls
Bow Wow Wow - Princes of darkness
Pete Shelley - Homo Sapiens
Chron Gen - Puppets of war
Human League - Love action
Fingerprintz - Bohemian
Mark Beer - Two steps to heaven
Religous Overdose - I said go
Stormbugs - Metamorphose
Citizen UK - Apocalypse
Corosion Course - (dubbel)

Amerikaanse singles
Tenants - Subminds
Higher Primates - Taking in the summer
Ceramic Hello - Nieuw
Phillip Perkins - Tools Paint
Human Hands - Train versus Plains
The Alley Cats - Night along boulevard
Vibrant Fiasco - Nieuw
Gloral Reach - Christian Lunch
Original Artists - Nieuw
Jetsons - Suicidal tendensies
Dancing Cigarettes - (ep)
Chesterfield Kings - Nieuw
New Clothes - Nieuw

Duitse singles
Pe Coder - Electromatrasse
Alu - Die letzte Schrei
Blitz - Heil Reagan
Andy Giorbino - Nieuw + flexie
Palais Schaumburg - Telephon
Einsturzende Neubauten - Dubbelsingle
Fak - Verzweifelungstat 1
Klaus Kruger - You have to pay
Mannschreck - Second
Partner der Welt - Idem
Phosfor - Sandra Lee
Schneller Wohnen - Lilalucha
Ramrods - Liebeslied
Luul - Lutz Ulbrich
Daily Terror - Intoleranz
Zimmermanner - Kultur
Sehr Gut Kommt Sehr Gut - (Nu op single?)
Der Favorite - Mea Culpa
Rex Dildo - Du bist so net
X Agenten - Tanz auf dem Vulkan
Mythe in Tuten - Lady Die
Die Neue Romantiek - Blue Wave Wenen (verz. single)

beheersen. Het voortkabbelende en toch swingende ritme vormt tezamen met de langgerekte, maar onderling afwisselende melodielijnen een uitgebalanceerde synthese. Temidden hiervan zoekt een heftig zangduet tussen Billy en derde 39 Lyon Street – lid Christine Beveridge zijn eigen weg. De oriëntaals aandoende zangmelodielijn heeft ook iets kinderlijks over zich, iets waar wel meer geniale componisten een hang naar hebben. In het geval 'Kites' is er echter sprake van een remake van een oude Simon Dupree hit en kunnen de credits dus niet op naam komen te staan van het duo. Hun uitvoering overtreft alleen het origineel en dat opent dus nieuwe perspectieven op weg naar het hoogste compliment. Dat die belofte nog net niet wordt ingelost door het nummer op kant twee, 'A Girl Named Property', houdt dan ook allen maar in dat dit spoedig wèl kan gaan gebeuren bij een volgend product, in wat voor samenstelling dan ook.
Stephen Emmer

WIRE
Document and eyewitness
elpee en 12 inch (Rough Trade)
'What else can you say, eh, you can say that as well'. Met dergelijke zinnen als aankondiging vermaakte Wire in haar hoogtijdagen het publiek, getuige het live-document dat posthuum is uitgebracht. Immers, de ex-Wire leden gaan al een paar jaar solo.
De kwaliteit van de opnames is niet bijster goed, maar ach, het materiaal lag ook maar nutteloos op de plank en nu Wire ver na datum toch nog de nodige waardering ondervindt, kun je dat natuurlijk mooi te gelde maken. Een royaal gebaar is dan nog, dat je voor de prijs van een elpee nu een elpee èn een 12 inch krijgt: respectievelijk van optredens in Londen en Parijs.
Het document bevat voor het grootste gedeelte nummers van de drie Wire-elpees, maar ook enkele, nog nooit op vinyl geregistreerde nummers. 'Underwater experiences' is zelfs zowel in een Londense als een Parijse uitvoering te beluisteren.
Wat meteen opvalt is, dat de elpee een veel experimenteler karakter heeft dan de 12 inch.
De platen laten in elk geval hóren, dat Wire een sterke livegroep was, het komt allemaal veel zwaarder en venijniger over dan op de studio-elpees. Maar helaas krijg je dan nog geen duidelijk beeld. Reacties van het publiek en toevoegingen op de hoes van gebeurtenissen op het podium laten veel te raden over. En dat, terwijl deze verrassing van Rough Trade 'Document and Eyewitness' heet. Maar ja, video is nog geen gemeengoed.
Al met al hadden ze wat mij betreft best wat minder rigoreus mogen uitpakken, een elpee alleen was wel genoeg geweest.
De muziek? Prima. Altijd al geweest. Nu nog steeds.
Ann

SIGNALEMENT

In deze rubriek worden binnenkort verwachte groepen of gebeurtenissen kort besproken. Voor de juiste data raadplege men de agenda's van concertgelegenheden, theaters, e.d.

MEDIUM MEDIUM

Een groep die, toen ze de laatste keer in ons land waren, velen verrast heeft is Medium Medium. De band uit Nottingham zorgde toen voor swingende concerten, die met een zekere spanning geladen waren. Het meest bekend is hun single 'So hungry, so angry', met de swingende bas en blazers. Ook zijn ze te vinden op de excellente verzamelelpee 'Hicks From The Sticks', hiernaast maakten ze in 1979 nog een single ('Them Or Me').

PSYCHEDELIC FURS

Het eerste album van de Psychedelic Furs, met de uitstekende singles 'We Love You' en 'Sister Europe' erop, werd door iedereen goed ontvangen. De tweede LP 'Talk, Talk, Talk' werd dan ook hoopvol tegemoet gezien. De plaat is echter voor velen een regelrechte teleurstelling, vol met tamelijk nietszeggende, vaak pretentieuze pop-achtige songs. Hopelijk brengt de groep van zanger Butler Rep en saxofonist Ducan Kilburn er live meer van terecht (Onder voorbehoud).

DALEK I LOVE YOU

Dalek I Love You (of alleen Dalek I) komt uit Liverpool. De harde kern wordt gevormd door ex-Teardrop Explodes' Alan Gill en Dave Hughes. Ze nemen hun muziek op met een aantal wisselende 'gasten'. Zo komen we er o.a. Hugh Jones tegen, de producer van Echo & the Bunnymen. Met beide bovengenoemde Liverpoolse groepen heeft Dalek I gemeen dat ze eveneens in de Rockfield studio opnemen. De groep heeft een LP ('Kompas, Cumpass') en een 12 inch ('Heartbeat') uitgebracht, vol met wat langzamere nummers en met vaak tamelijk melodieuze vocale harmoniën.

CLASSIX NOUVEAUX

Classix Nouveaux is de groep rond de kaalhoofdige zanger Sal Solo. Hoewel ze qua uiterlijk veel op een van de als paddestoelen uit de grond rijzende Blitz-groepen lijken, is die invloed muzikaal gezien veel minder. Bij hun laatste concert in Amsterdam konden ze zelfs af en toe de vergelijking met een hardrock-band makkelijk aan. De groep heeft een aantal singles en een LP ('Night People') gemaakt. Recentelijk kwam de 12 inch 'Inside Outside' uit.

GEPROLONGEERD

Een aantal groepen die reeds eerder hier optraden, of geprogrammeerd waren en niet kwamen, doen in september weer ons land aan. Allereerst twee der futuristengroepen; Depeche Mode en Duran Duran, wier modieuze muziek tegenwoordig in iedere discotheek doordringt. Van laatstgenoemde groep kwam recentelijk het nummer 'Girls on film' als 12 inch single uit.
Verder treedt Theater of Hate weer een aantal maal op, ook van hen konden we onlangs een nieuwe 12 inch ('Nero I') begroeten. Vervolgens zal naar alle waarschijnlijkheid de groep met zanger Frank Tovey, Fad Gadget, ook weer hier te zien zijn. De voor augustus en september geplande optredens en Teardrop Explodes zijn, onder voorbehoud, naar oktober verplaatst.

MELKWEG

SEPTEMBERSEPTEMBERSEPTEMBERSEPTEMBERSEPTEMB

do 3 ROBYN HITCHCOCK
vr 4 GIJS HENDRIX QUARTET featuring STAN TRACEY
za 5 PAOLO PASSIONATO & THE PENNIES FROM HEAVEN
zo 6 T.V. PERSONALITIES - modern music

wo 11 WERK IN UITVOERING
za 12 THE DUTCH
zo 13 GROEPENAVOND - Stichting POP neemt met op
THE FLUE
PARACHUTE
INTENSIVE CARE

vr 18 VONNE GRIFFIN & GROEP - USA blues
za 19 HAZELBAND
zo 20 THEATRE OF HATE - emotional wave

Vanaf wo 23 t/m zo 27 ANTI KERNWAPENWEEK met o.a. muziek, theater, films

TEL: 241777 AMSTERDAM

V E R A

Oosterstraat 44 Groningen

do. 3 sept. Jazz-avond

zo. 6 en zo. 13 POP - KONSERTEN

zo. 20 WAH ! + support, the power from england.......

za. 26 REGGAE - avond soundsystem... toaster.......

ULTRAULTRAULTRAULTRAULTRAULTRAULTRA
LIVE opgenomen in OKTOPUS, amsterdam, tussen 24-9-80 en 18-2-81
suspect, mekanikkommando, meat, plus instruments, toxmodell, puberkristus, minion, vincent2, frituraallstars, steno, thegap, homecomfort, scratch, gulf pressureais, zev, younglions, flibbert gibbet, gdansk, bibikov, extrasmeikals necronomicon, s.s, mickness, intervief
25 nieuwe bands op C-90 TDK
binnenkort in vele winkels- lees in VINYL nr 7 waar en hoe duur.
ULTRAULTRAULTRAULTRAULTRAULTRA

PARADISO

DO 3 **D-DAY**
f4,- plus lidm.
VR 4 **COMSAT ANGELS plus SUPPORT**
f7,50 plus lidm.
ZA 5 **MODETTES plus SUPPORT**
f7,50 plus lidm.
ZO 6 **NED. BALLETORKEST**
f7,50 plus lidm.
WO 9 **SURINAAMSE GROEPEN PRESENTATIE**
f5,- plus lidm.
DO 10 **D-DAY**
f4,- plus lidm.
VR 11 **CAROLINE CARTER**
f7,50 plus lidm.
ZA 12 **DURAN DURAN plus SUPPORT**
f7,50 plus lidm.
VR 18 **DALEC I LOVE YOU**
?
ZA 19 **WAH! plus SUPPORT**
f7,50 plus lidm.
WO 23 **PETER HAMILL plus SUPPORT**
f10,- plus lidm.
DO 24 **D-DAY:**
ROTJOCH
MONTYCOATS
DORPSSTRAAT DE MUNCK
f4,- plus lidm.
ZA 26 **DEPECHE MODE**
f7,50 plus lidm.

VERDER VERWACHT SEPTEMBER:
GIRLSSCHOOL
VERWACHT VOOR OKTOBER:
U-2/SHAKING PYRAMIDS/ THEJAM/UNDERTONES/ SNIFF'N THE TEARS /THE X

APELDOORN GIGANT

TELEVISION PERSONALITIES 30-8
MO-DETTES 4-9
ROBIN HITCHCOCK 5-9
CARLENE CARTER 11-9
GT MOORE 13-9
THEATRE OF HATE 18-9
WAH ! 19-9
DALEK I LOVE YOU 20-9
DOLL BY DOLL 3-10
SOFT CELL 4-10

VERWACHT
DAF
PASSIONS
CLASSIX NOUVEAUX

AKHNATON

VANAF OKTOBER EEN VERNIEUWD AKHNATON

*Akhnaton Dub Club
elke donderdagavond toasten en reggaemuziek
open tot 1.00 uur

*Akhnaton Societeit
elke vrijdag en zaterdagavond
muziek: new wave, ska en reggae
video: kontinu muziektapes
film: speelfilms om 12.00 en 2.00 uur
OPENINGSAVOND MET LIVEMUZIEK VRIJD. 2 OKT.
openingstijden op vrijd. en zat. 22 tot 4 uur

*Akhnaton Restaurant
geopend van dinsd. t/m vrijdag 17.00 tot 20.00
"Gezond Goed en Goedkoop"
voor- hoofd- en nagerecht: 8,50
bezoekers kunnen met assistentie van de kok ook zelf koken.

*Akhnaton Workshops
starten eind september begin oktober
percussion - zeefdruk - theater
voor informatie vragen naar Glenn Heijer

*Akhnaton Drukkerij
Akhnaton beschikt over een professionele offset en zeefdrukkerij, met lage prijzen voor niet-commercieel drukwerk. Ook bestaat de mogelijkheid om tegen kostprijs zelf te zeefdrukken.

*Akhnaton Filmhuis
iedere woensdagavond om 20.00 en 22.00 uur

NIEUWEZIJDS KOLK 25 1012 PV AMSTERDAM
tel. 020 - 24 33 96 drukkerij: 26 36 07

